

T.C.
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLETİŞİM ANABİLİM DALI

ULUSLARARASI DİJİTAL MEDYADA BİR SOSYAL TEMSİL
OLARAK AYLAN KURDİ HABERLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zindan ÇAKICI

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Nazlı AYTUNA

TEMMUZ, 2020

ÖNSÖZ

Galatasaray Üniversitesi'nde öğrenim görmeye başladığım ilk günden bu yana, beni engin bilgisi, deneyimi ve nazik yaklaşımı ile her zaman yüreklendiren, içten desteğini her an derinden hissettiren, sadece bu tez çalışmasının danışmanlığını yürütmekle kalmayıp iletişim bilimlerine olan bakış açımı da etkileyen, kendisinden mesleğime ve hayata dair çok şey öğrendiğim, bütün bir sene boyunca çalışmaktan çok büyük keyif aldığım değerli danışmanım Doç. Dr. Nazlı Aytuna'ya ve Galatasaray Üniversitesi'ndeki kıymetli hocalarıma teşekkürlerimi ve sonsuz şükranlarımı sunarım. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu da (TÜBİTAK) çalışmayı gerçekleştirmemde önemli katkıda bulundu. 2210-A Genel Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı kapsamında sağladığı destekten ötürü TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı birimine teşekkür ederim.

Bu hayat yolculuğunda en değerli varlığım olan ailem... Eğitimimi daima destekleyen, bana her zaman güvenen emekçi annem Remziye Çakıcı'ya, beni gökyüzünden izlediğine hep inandığım sevgili babam Ahmet Çakıcı'ya, bu zor süreçte bana her zaman sabır ve hoşgörü ile yaklaşan abilerim Bülent ve Medeni Çakıcı'ya, ablalarım Leyla Doğan'a, Gülay Elçiçek'e, Suzan ve Berhudan Çakıcı'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Tezin yazılması sürecinde desteklerini her zaman hissettiğim Şeyma Filiz'e, Mustafa Kalaycı'ya, Rahmi Uysal'a, Rıdvan Elçiçek'e ve Kerim Doğan'a sonsuz destekleri için teşekkür ederim. Son olarak, bana nedensiz yere mutlu olmayı öğreten yeğenlerim Viyan, Rosida, Nudem, Zerya Arin, Muhammed Bedirhan ve Ahmet Umut'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Savaşın olmadığı, çocukların ölmediği bir dünya temennisi ile...

Bu tezi tüm dünya çocuklarına ithaf ediyorum...

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	v
TABLO LİSTESİ	vi
ŞEKİL LİSTESİ.....	vii
RESUME.....	viii
ABSTRACT.....	xii
ÖZET.....	xv
GİRİŞ	1
1. TEMSİL OLGUSU: KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE	6
1.1. Siyasal Temsil Kavramı: Thomas Hobbes, John Locke ve Jean-Jacques Rousseau Yaklaşımları.....	7
1.2. Sosyal Psikolojide Temsil Kavramı: Emile Durkheim ve Serge Moscovici Yaklaşımları	11
1.2.1. Kolektif Temsil	12
1.2.2. Sosyal Temsil	13
1.2.3. Kolektif Temsil’den Sosyal Temsil’e Geçiş	16
1.3. İletişim Bilimlerinde Temsil Kavramı: Stuart Hall, Edward Said ve Jean Baudrillard Yaklaşımları	18
2. GELENEKSEL MEDYADAN YENİ MEDYAYA GEÇİŞ: DEĞİŞEN GÖRÜNTÜ YÜZEYİ VE TEMSİL SORUNU	26
2.1. Geleneksel Medya ve Temsil Sorunu.....	27
2.2. Yeni Medya ve Temsil Sorunu.....	32
3. MEDYA VE GÖÇ ÜZERİNE KURAMSAL ÇERÇEVE.....	35
3.1. Göç Olgusu: Tanımlar, Nedenler ve Göç Kuramları.....	36
3.2. Uluslararası Hukukta Göç ve İltica Kavramları: Mülteci, Sığınmacı ve Göçmen	39
3.3. Suriye İç Savaşı ve Sığınmacı Krizi	42
3.4. Suriyeli Sığınmacı Krizi ve Medya	47
4. ULUSLARARASI DİJİTAL MEDYADA BİR SOSYAL TEMSİL OLARAK AYLAN KURDİ HABERLERİ	52

4.1. Araştırmanın Konusu ve Amacı	53
4.1.1. Araştırmanın Hipotezleri.....	55
4.2. Araştırma Yöntemi	56
4.2.1. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	57
4.3. Araştırmanın Sınırlılıkları	58
4.4. Bulgular	59
4.4.1. Haber İçeriklerinin Yayın Kuruluşlarına ve Yıllara Göre Dağılımı	60
4.4.2. Aylan Kurdi'ye Dair Uluslararası ve Yerel Haber İçerikleri	63
4.4.3. Aylan Kurdi'nin Doğrudan ve Dolaylı Yer Aldığı Haber İçerikleri.....	66
4.4.4. Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Haber İçeriklerinde Kullanımı.....	70
4.4.5. Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Haber İçeriklerinde Kullanım Biçimi	74
4.4.6. Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Kullanılan Adlandırmalar ve Sıfatlar	78
4.4.7. Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular	86
4.5. Tartışma ve Değerlendirme	103
4.5.1. Haber Sayısı ve Mekân İlişkisi	105
4.5.2. Haber İçeriklerinde Dolaylı Olarak Yer Alma.....	106
4.5.3. Sembolleşme Sürecinde Fotoğrafın Rolü ve Farklılaşan Yayın Politikaları .	107
4.5.4. Haber İçeriklerindeki Adlandırmalar ve Sıfatlar.....	108
4.5.5. Aylan Kurdi'nin Doğrudan ve Dolaylı Olarak Yer Aldığı Haber Konuları ...	110
SONUÇ.....	115
KAYNAKÇA	120
EKLER.....	128
ÖZGEÇMİŞ.....	147

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
CEAS	: Common European Asylum System (Avrupa Ortak Sığınma Sistemi)
DHA	: Doğan Haber Ajansı
HRW	: Human Rights Watch (İnsan Hakları İzleme Örgütü)
IŞİD	: Irak ve Şam İslam Devleti
IKBY	: Irak Kürdistanı Bölgesel Yönetimi
LGBTİ	: Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Transgender ve İnterseks
NATO	: North Atlantic Treaty Organization (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü)
ÖSO	: Özgür Suriye Ordusu
PKK	: Partiya Karkerên Kurdistanê (Kürdistan İşçi Partisi)
SOHR	: Syrian Observatory for Human Rights (Suriye İnsan Hakları Gözlemevi)
UNHCR	: United Nations High Commissioner for Refugees (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği)
UNICEF	: United Nations International Children's Emergency Fund (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu)
YPG	: Yekîneyên Parastina Gel (Halk Koruma Birlikleri)

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 4.1 Haber İçeriklerinin Yayın Kuruluşlarına Göre Dağılımı	60
Tablo 4.2 Haber İçeriklerinin Yıllara Göre Dağılımı	61
Tablo 4.3 Haber İçeriklerinin Yıllara Göre Genel Dağılımı	62
Tablo 4.4 Yayın Kuruluşlarında Yer Alan Aylan Kurdi'ye Dair Uluslararası Haber İçerikleri	63
Tablo 4.5 Yayın Kuruluşlarında Yer Alan Aylan Kurdi'ye Dair Yerel Haber İçerikleri	63
Tablo 4.6 Yayın Kuruluşlarında Aylan Kurdi'nin Doğrudan Yer Aldığı Haber İçerikleri	66
Tablo 4.7 Yayın Kuruluşlarında Aylan Kurdi'nin Dolaylı Olarak Yer Aldığı Haber İçerikleri	66
Tablo 4.8 Tüm Yayın Kuruluşlarında Aylan Kurdi'nin Doğrudan ve Dolaylı Olarak Yer Aldığı Haber İçerikleri	67
Tablo 4.9 Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Yer Aldığı Haber İçerikleri.....	70
Tablo 4.10 Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Yer Almadığı Haber İçerikleri.....	70
Tablo 4.11 Tüm Yayın Kuruluşlarında Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Yer Alma Oranı	71
Tablo 4.12 Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Buzlanarak Yer Aldığı Haber İçerikleri	74
Tablo 4.13 Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Buzlanmadan Yer Aldığı Haber İçerikleri....	75
Tablo 4.14 Tüm Yayın Kuruluşlarındaki Haber İçeriklerinde Aylan Kurdi Fotoğrafının Yer Alma Biçimi	75
Tablo 4.15 Yayın Kuruluşlarının Haber İçeriklerinde Aylan Kurdi'ye Dair Kullanılan Adlandırmalar ve Sıfatlar	78
Tablo 4.16 Tüm Yayın Kuruluşlarının Haber İçeriklerinde Aylan Kurdi'ye Dair Kullanılan Adlandırmalar ve Sıfatlar	83
Tablo 4.17 Rudaw'ın Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular	88
Tablo 4.18 Amerika'nın Sesi'nin Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular.....	91
Tablo 4.19 Hürriyet'in Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular	93
Tablo 4.20 Sputnik'in Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular	97
Tablo 4.21 Tüm Yayın Kuruluşlarının Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular	100

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No
Şekil 1.1: Aylan Kurdi'nin Bodrum Sahiline Vuran Cansız Bedeninin Fotoğraflı.....	4
Şekil 4.1: Hürriyet'in 2017 Yılına Ait Kùltür ve Sanat Haberi	111
Şekil 4.2: Hürriyet'in 2016 Yılına Ait Mùlteci ve Gùç Politikalarına Dair Haberi	111
Şekil 4.3: Sputnik'in 2019 Yılına Ait Siyaset Haberi	112

RESUME

Le phénomène de la représentation a été utilisé dans un cadre juridique pour exprimer la relation entre l'avocat et le client à l'époque romaine. Le concept a commencé avec l'impact des mouvements sociaux et politiques du XIIe siècle à nos jours pour être discuté sur la base des questions théoriques de la théorie politique, telles que les droits de l'homme, les systèmes politiques, le parlement et les élections, par des penseurs tels que Thomas Hobbes, John Locke et Jean-Jacques Rousseau. Le phénomène de la représentation qui est devenu un usage politique a continué d'être discuté dans différents contextes, par Stuart Hall, qui a décrit la représentation comme une construction de sens, et des spécialistes des sciences sociales, tels qu'Edward Said, qui ont poursuivi sa discussion sur la représentation orientale créée par l'Occident dans ses études orientales, et Jean Baudrillard, qui a créé un espace de discussion pour des représentations hyperréalistes dépourvues d'origine. Dans le même temps, les intellectuels des écoles européennes, qui se sont concentrés sur des méthodes qualitatives basées sur l'analyse de contenu et de discours, comme Serge Moscovici et Emile Durkheim, ont examiné le phénomène de la représentation dans le cadre de la psychologie sociale et de la sociologie. L'importance de la représentation dans les études de communication, qui est un sujet d'étude crucial dans de nombreux domaines tels que le droit, les sciences politiques et la psychologie sociale, était liée à la façon dont les groupes sociaux, les classes sociales et les lieux sont affichés dans les médias de masse et à la façon dont ces représentations sont interprétées par les gens. En sciences de la communication, les premières études et discussions sur le problème de la représentation ont eu lieu à travers des outils médiatiques traditionnels produisant des représentations sans fin. Ces études ont montré que les individus et les groupes défavorisés représentés par les outils médiatiques traditionnels sont généralement orientés dans le sens de discours dominants, sans être abordés dans leur propre réalité. Les personnes défavorisées représentées dans les médias traditionnels conformément à l'idéologie dominante ; avec les nouveaux outils médiatiques qui se développent à partir de la combinaison d'Internet et des technologies numériques, ils sont devenus le destinataire et le producteur du message et ont acquis un espace d'expression personnelle. Cependant, bien que les médias de masse basés sur Internet, qui sont définis comme de nouveaux médias, offrent des avantages significatifs en termes de participation démocratique et de liberté d'expression, le problème de la représentation persiste dans les nouveaux outils médiatiques, bien qu'il offre des avantages importants en termes de participation démocratique et liberté d'expression.

Aujourd'hui, les personnes qui doivent quitter leur pays à la suite des batailles en Syrie sont également définies comme apatrides et étrangers qui n'ont pas de droits de citoyenneté dans le système de l'État-nation, alors qu'ils étaient exposés à ce problème de représentation par la construction des représentations par les organes de presse des pays dans

lesquels ils ont demandé l'asile. En fait, les chaînes de médias nationales et internationales qui contiennent un discours discriminatoire et marginalisant ont fait des réfugiés syriens une menace économique, sociale, culturelle et politique, tout en rendant le langage quotidien agressif envers les réfugiés syriens. En outre, alors que les organismes de radiodiffusion internationaux représentent les réfugiés syriens comme impuissants et victimes, ils les ont positionnées comme des individus passifs et nécessiteux avec leurs histoires de demandeurs d'asile encadrées d'éléments émotionnels. Ce processus de production et d'interprétation, impliquant des réfugiés syriens, a soustrait les réfugiés syriens à leur propre référence, les transformant en une hyperréalité éternelle dans l'esprit du public national et international. Cependant, ce processus, dans lequel les demandeurs d'asile syriens ont été détachés de l'autoréférence par les médias et se sont transformés en une hyperréalité éternelle dans l'esprit du public, a acquis une dimension différente dans la représentation des enfants syriens, qui ont été les plus touchés. Par la situation dévastatrice causée par les conflits et, dans certains cas, le principal sujet de guerre. Aylan Kurdi, qui a été exposé aux effets dévastateurs de la guerre ; sa présence dans les médias avec sa photographie, son âge, son histoire d'immigration et son statut juridique a déclenché un grand impact international sur la crise des réfugiés. Néanmoins, bien que la couverture médiatique d'Aylan Kurdi avec les éléments mentionnés crée une réponse internationale ayant des résultats positifs sur la crise des réfugiés, le processus de symbolisation d'Aylan Kurdi dans les médias numériques internationaux a également inclus un problème potentiel de représentation. Cette étude de thèse examine en détail comment Aylan Kurdi est représenté dans le contenu des actualités des organisations internationales de radiodiffusion numérique des pays directement impliqués dans la guerre civile syrienne, et comment il est devenu une représentation sociale sur la scène internationale.

Cette étude, qui examine les nouvelles d'Aylan Kurdi dans les médias numériques internationaux, comprend quatre chapitres. Dans la première partie de la thèse, le concept de représentation, qui est utilisé dans différentes gammes fonctionnelles en termes d'une compréhension holistique de la façon dont Aylan Kurdi est représenté dans le contenu des nouvelles des organismes de radiodiffusion internationaux et comment il se transforme en une représentation sociale dans le arène internationale; son utilisation en science politique, en psychologie sociale et en science de la communication est examinée de manière comparative. Dans la deuxième partie de la thèse, avec la transition des médias traditionnels aux nouveaux médias, il est examiné comment le phénomène de représentation et le problème de représentation changent et se transforment avec la surface d'image changeante. Dans la troisième partie de la thèse ; une compréhension globale de la recherche est fournie en incluant une littérature sur le phénomène de la migration, les concepts de migration et d'asile en droit international, la guerre civile syrienne et la relation de la guerre avec les médias. Dans la dernière partie de la thèse, le sujet, le but, l'échantillon, l'hypothèse, les limites et les résultats de la recherche sont inclus dans la problématique.

Dans cette thèse, Kurdistan irakien, l'Amérique, la Turquie et la radiodiffusion numérique internationale russe Rudaw, Voice of America, Hurriyet et réalisée par le diffuseur Spoutnik 294 nouvelles sur Aylan Kurdi sont analysées en utilisant la méthode d'analyse de contenu. La recherche comprend toutes les nouvelles publiées dans la période

allant du 2 septembre 2015, lorsque Aylan Kurdi est décédé, au 1er mars 2020, lorsque la recherche a commencé. Dans la première partie de la recherche, qui se compose de 7 chapitres, le contenu des nouvelles sur Aylan Kurdi ; Des données de base sur les organismes de radiodiffusion, les années et la répartition générale ont été obtenues. Dans la deuxième partie de l'étude, les taux de nouvelles internationales et locales des organismes de radiodiffusion Rudaw, Voice of America, Hürriyet et Sputnik sur Aylan Kurdi ont été examinés et les données obtenues ont été numérisées. Ces données corroboraient la proportion correcte entre le lieu où l'incident a eu lieu et le nombre de nouvelles mentionnées dans la sous-hypothèse de l'étude. Dans la troisième partie de la recherche ; Les nouvelles dans lesquelles Aylan Kurdi est directement ou indirectement quantifié. Ces données indiquent que l'hypothèse principale de l'étude est l'hypothèse d'Aylan Kurdi selon laquelle la radiodiffusion numérique des pays directement impliqués dans la guerre civile syrienne, qui ont une politique proche du gouvernement, sont indirectement référencées dans les contenus des nouvelles liés à Aylan Kurdi et devenir une représentation sociale. Dans la quatrième et cinquième partie de la recherche, des données concernant le taux d'utilisation et la manière de donner la photographie d'Aylan Kurdi dans le contenu des nouvelles ont été obtenues et numérisées. Ces données ont confirmé que la photographie était efficace sur la transformation d'Aylan Kurdi en une représentation sociale dans les médias numériques internationaux.

Dans la dernière partie de la recherche, les données brutes obtenues ont été numérisées en examinant les noms et les adjectifs utilisés par les diffuseurs dans le contenu des nouvelles d'Aylan Kurdi. Ces données sont analysées par les diffuseurs ; Il a montré que l'âge, le sexe, le statut juridique, l'origine ethnique d'Aylan Kurdi sont soulignés. Ces données soutiennent l'une des sous-hypothèses de la recherche selon laquelle l'âge, le pays et le statut juridique d'Aylan Kurdi ont été efficaces lors de sa transformation en représentation sociale dans les médias numériques internationaux. Cependant, il a été observé que le statut de réfugié et d'immigrant était fréquemment utilisé dans le contenu des actualités et le statut réel d'Aylan Kurdi n'était pas utilisé du tout. Ces données montrent qu'Aylan Kurdi est devenue une représentation sociale des enfants migrants et réfugiés, et non un enfant demandeur d'asile dans les médias numériques internationaux. Cependant, l'utilisation de noms et d'adjectifs dans le cadre de l'opinion dominante de leur pays, chaque institution de radiodiffusion examinée a confirmé l'hypothèse selon laquelle chacune des organisations internationales de radiodiffusion numérique a rapporté Aylan Kurdi avec des politiques de diffusion et un langage des nouvelles différents. Dans la dernière partie de la recherche, dans le contenu de l'actualité contenant Aylan Kurdi, des données sur les sujets sur lesquels Aylan Kurdi a été cité comme référence ont été obtenues et quantifiées. Ces données soutiennent partiellement l'hypothèse d'Aylan Kurdi selon laquelle les pays directement impliqués dans la guerre civile syrienne se sont transformés en représentation sociale en se référant aux questions politiques dans le contenu des nouvelles de la radiodiffusion numérique internationale et des organismes de radiodiffusion qui suivent une politique proche du gouvernement. De plus, le fait qu'Aylan Kurdi soit inclus dans le contenu des informations sur les réfugiés, et non dans le contenu des informations sur les demandeurs d'asile, a montré que les radiodiffuseurs ne prêtent pas attention à la différence de statut et qu'Aylan Kurdi est devenu une représentation sociale dans le sujet d'actualité sur les réfugiés.

Enfin, il a été révélé que chaque institution de radiodiffusion examinée avait violé les principes du journalisme international, construit une nouvelle réalité à propos d'Aylan Kurdi et commis une violation des droits en utilisant des noms et des adjectifs dans le cadre de la position dominante de leur pays.

Mots clés : La Guerre Civile Syrienne, Crise Des Demandeurs d'asile, Représentation Sociale, Aylan Kurdi, Médias Numériques Internationaux

ABSTRACT

The phenomenon of representation, which was used in a juristical framework to express the relationship between the lawyer and the client in the Roman era, began to be debated by thinkers such as Thomas Hobbes, John Locke and Jean-Jacques Rousseau on the basis of theoretical issues of political theory like human rights, political systems, parliament and elections with the effect of social and political movements that have taken place since the 12th century to the present day. The phenomenon of representation, which turned into a political use, continued to be discussed in different contexts by social scientists such as Stuart Hall, who defines representation as a construction of meaning, Edward Said, who continues his discussion on the "Eastern" representation that created by "Western" in his oriental studies, and Jean Baudrillard, who created a discussion space about hyperrealistic representations that has not an origin. Furthermore, the intellectuals of the European school, which focused on qualitative methods based on content and discourse analysis, such as Serge Moscovici and Emile Durkheim, examined the phenomenon of representation from the framework of social psychology and sociology. The position of the concept of representation, which is an important subject of study in many fields such as law, political science and social psychology, in communication studies was related to the way social groups, social classes and places are displayed in mass media and how these representations are interpreted by people. In communication sciences, the first studies and discussions on the problem of representation took place through traditional media tools that producing endless representations. These studies have shown that disadvantaged individuals and groups that represented through traditional media tools are generally framed in the direction of dominant discourses, without being addressed in their own reality. Disadvantaged individuals, who are "represented" in the traditional media in line with the dominant ideology, have become the receiver and producer of the message with new media tools that have evolved from the combination of internet and digital technologies. Although internet-based mass media, which are defined as new media, ensured significant advantages in terms of democratic participation and freedom of expression for representations that presented in a problematic manner in line with the dominant discourses in traditional media, it is seen that the representation problem continued in new media tools in a different way.

Today, people who have to leave their countries as a result of the conflicts in Syria are defined as "stateless persons" and "foreigners" who do not have citizenship rights in the nation-state system, while they were also exposed to this representation problem with the representations that built by the media organs of the countries that they requested asylum. In fact, national and international media channels that contain a discriminatory and marginalizing discourse have made Syrian asylum-seekers as an economic, social, cultural and political threat, while making the daily language aggressive towards Syrian asylum-seekers. In addition, international broadcasting institutions that represent Syrian asylum-seeker as "desperate" and "victim" are also positioning asylum-seeker as "passive" and

"needy" individuals with their asylum-seeking stories that framed by emotional elements. This process of production and interpretation, which have involved Syrian asylum-seeker, has removed Syrian asylum-seeker from their self-reference, turning them into an eternal hyperreality in the mind of the national and international public opinion. However, this process, in which Syrian refugees were separated from the self-reference by the media and turned into an eternal hyperreality in the mind of the public, has gained a different dimension with the representation of Syrian children who are most affected by the devastating situation that caused by conflicts and become the main subject of war in certain cases. The presence of Aylan Kurdi, who was subjected to the destructive effect of the war, in the media with his photograph, age, immigration story and legal status has sparked a great international impact regarding the asylum-seeker crisis. Also, even though Aylan Kurdi's media coverage with the mentioned elements creates an international reaction that allowed promising results about the asylum seeker crisis, Aylan Kurdi's symbolization process in international digital media has also included a potential representation problem. This thesis study thoroughly examines how Aylan Kurdi is represented and how he has turned into a social representation in the news content of the international digital broadcasting institutions of the countries that directly involved in the Syrian civil war from this problematic framework.

This study, which examines the news of Aylan Kurdi in international digital media, consists of four chapters. In the first chapter of the thesis, the use of the phenomenon of representation, which is used in different context in many areas, in political science, social psychology and communication science is examined comparatively in terms of a holistic understanding of how Aylan Kurdi is represented in the news content of the international digital broadcasting and how he has turned into a social representation in the international arena. In the second chapter of the thesis, it is examined how the representation phenomenon and the representation problem change and transform with the changing image surface by the transition from the traditional media to the new media. In the third chapter of the thesis, a literature on the phenomenon of immigration, the concepts of immigration and asylum in international law, the Syrian civil war and the relationship of the war with the media are presented for a holistic understanding of the research. The last part of the thesis includes the subject, purpose, universe, sample, hypothesis, limitations and findings of the research that based on the problematic which is expressed.

KRG, America, Turkey and Russia's international digital broadcasting channels Rudaw, Voice of America, Hurriyet and Sputnik constitutes sample of this study. In this thesis, all the news content that the broadcasters made during the period from September 2, 2015, when Aylan Kurdi died, to March 1, 2020, the study started, is examined. In the first part of the research, which consists of 7 part, basic data on distribution of news content about Aylan Kurdi by years, general and organizations were obtained. In the second part of the study, the international and local news ratios of Rudaw, Voice of America, Hürriyet and Sputnik broadcasting institutions about Aylan Kurdi were examined and the data that obtained were digitized. These obtained data's supported the correct proportion between the place where the case took place and the number of news items that stated in the sub-hypothesis of the study. In the third part of the research, the news rates that Aylan Kurdi directly or indirectly took part, in which included in the news content, were quantified. These

data supported the fundamental hypothesis that Aylan Kurdi indirectly turned into a social representation with reference in the news content, which is not directly related to Aylan Kurdi's personality, of the international digital broadcasting channels of countries that directly involved in the Syrian civil war and following a policy close to the government. In the fourth and fifth part of the research, data on the rate of use of Aylan Kurdi's photograph in the news content and the way it was given were obtained and digitized. These data supported that the photography was effective on Aylan Kurdi's transformation into a social representation in international digital media.

In the last part of the research, the raw data that obtained by examining the names and adjectives that used by the broadcasting institutions in the news contents of Aylan Kurdi were digitized. These data showed that the broadcasters that examined highlighted Aylan Kurdi's age, gender, legal status, ethnicity and origin in news. These data supported the sub-hypothesis of the study that Aylan Kurdi's age, country and legal status was influential on Aylan Kurdi's transformation into a social representation in international digital media. However, it was observed that "Refugee" and "Immigrant" status were frequently used in the news content and the real status of Aylan Kurdi was not used at all. These data showed that Aylan Kurdi turned into a social representation of migrant and refugee children, not an asylum-seeking child in international digital media. Besides, the fact that each broadcast institution that examined uses naming and adjectives within the framework of its country's dominant opinion has confirmed the sub-hypothesis that each of the international digital broadcasting institution reported Aylan Kurdi with different broadcasting policies and news discourse. In the last part of the research, data on the topics in which Aylan Kurdi was referenced were obtained and quantified. These data partially supported the hypothesis of the study that Aylan Kurdi turned into a social representation by reference within political issues in the news content of the international digital broadcasting of countries that directly involved in the Syrian civil war and following a policy close to the government. In addition, the fact that Aylan Kurdi is included in the news content about refugees, not in the news content of asylum seekers, has shown that broadcasters do not pay attention to the status difference. Thus, these data showed that Aylan Kurdi turned into a social representation by being among the news items about refugees. Finally, it was revealed that each broadcast institution that examined violated international journalism principles, constructed a new reality about Aylan Kurdi and made a violation of rights by using names and adjectives within the framework of their country's dominant view.

Keywords: Syrian Civil War, Asylum-Seekers Crisis, Social Representation, Aylan Kurdi, International Digital Media

ÖZET

Roma döneminde avukat ve müvekkil arasındaki ilişkiyi ifade etmek için hukuki bir çerçevede kullanılan temsil olgusu, 12. yüzyıldan günümüze doğru gerçekleşen sosyal ve siyasal hareketlerin etkisi ile Thomas Hobbes, John Locke ve Jean-Jacques Rousseau gibi düşünürler tarafından insan hakları, siyasal sistemler, parlamento ve seçimler gibi siyasi teorinin ilgi alanına giren kuramsal meselelerinin temelinde tartışılmaya başlanmıştır. Siyasi bir kullanıma dönüşen temsil olgusu, temsili bir anlam inşası olarak tanımlayan Stuart Hall, şarkiyat çalışmalarında "Batılı" tarafından yaratılan "Doğulu" temsiline dair tartışmasını sürdüren Edward Said ve bir kökenden yoksun hipergerçek temsillere dair bir tartışma alanı yaratan Jean Baudrillard gibi sosyal bilimciler tarafından farklı bağlamlarda tartışılmaya devam edilmiştir. Bununla birlikte, Serge Moscovici ve Emile Durkheim gibi içerik ve söylem analizine dayalı niteliksel yöntemlere ağırlık veren Avrupa ekolünün entelektüelleri ise temsil olgusunu sosyal psikoloji ve sosyoloji çerçevesinden incelemişlerdir. Hukuk, siyaset bilimi ve sosyal psikoloji gibi birçok alanda önemli bir çalışma konusu olan temsil kavramının iletişim çalışmalarındaki yeri ise sosyal grupların, sosyal sınıf ve mekânların kitle iletişim araçlarındaki gösteriliş şekillerini ve bu gösteriliş şekillerinin insanlar tarafından nasıl yorumlandığı sorunsalı ile ilgili olmuştur. İletişim bilimlerinde, temsil sorununa dair ilk çalışmalar ve tartışmalar ise sonsuz temsiller üreten geleneksel medya araçları üzerinden gerçekleşmiştir. Bu çalışmalar, geleneksel medya araçları üzerinden temsil edilen dezavantajlı birey ve grupların kendi gerçekliği içerisinde ele alınmadan genellikle egemen söylemler doğrultusunda çerçevelenerek sunulduğunu göstermiştir. Geleneksel medyada, egemen ideoloji doğrultusunda "temsil edilen" dezavantajlı bireyler; internet ve sayısal teknolojiler bileşkesinden gelişim gösteren yeni medya araçları ile hem mesajın alıcısı hem de üreticisi konumuna gelerek kendilerini ifade edebilme alanı elde etmişlerdir. Fakat yeni medya olarak tanımlanan internet tabanlı kitle iletişim araçları, geleneksel medyada egemen söylemler doğrultusunda problemlili bir şekilde sunulan temsillere, demokratik katılım ve ifade özgürlüğü açısından önemli avantajlar sunsa da temsil probleminin yeni medya araçlarında da farklı bir şekilde devam ettiği görülmüştür.

Günümüzde, Suriye'deki çatışmalar neticesinde ülkelerini terk etmek zorunda kalan insanlar da ulus-devlet sistemi içerisinde vatansızlar ve yurttaşlık hakları bulunmayan yabancılar olarak tanımlanırken, sığınma talep ettikleri ülkelerin medya organları tarafından da inşa edilmiş temsiller ile bu temsil sorununa maruz kalmıştır. Öyle ki, ayrımcı ve ötekileştirici bir söylem içeren ulusal ve uluslararası medya kanalları, bir yandan Suriyeli sığınmacıları ekonomik, sosyal, kültürel ve politik bir tehdit unsuru olarak gösterirken bir yandan da günlük dili Suriyeli sığınmacılara karşı saldırgan hale getirmiştir. Bununla birlikte, uluslararası yayın kuruluşları Suriyeli sığınmacıları, "çaresiz" ve "mağdur" olarak temsil ederken, duygusal öğeler ile çerçevelediği sığınmacı hikâyeleri ile de onları "edilgen" ve "yardıma muhtaç" bireyler olarak konumlandırmıştır. Suriyeli sığınmacıların dahil

edildiği bu üretim ve anlamlandırma süreci, Suriyeli sığınmacıları öz referansından kopararak onları ulusal ve uluslararası kamuoyunun zihninde ebedi bir hipergerçeğe dönüştürmüştür. Fakat Suriyeli sığınmacıların medya tarafından öz referansından kopararak, kamuoyunun zihninde ebedi bir hipergerçeğe dönüştürüldüğü bu süreç, çatışmaların neden olduğu yıkıcı durumdan en fazla etkilenen ve belli durumlarda savaşın ana öznesi durumuna getirilen Suriyeli çocukların temsili farklı bir boyut kazanmıştır. Öyle ki, savaşın yıkıcı etkisine maruz kalan Aylan Kurdi'nin; fotoğrafı, yaşı, göç hikâyesi ve hukuksal statüsü ile medyada yer alması, sığınmacı krizine dair uluslararası alanda büyük bir yankı uyandırmıştır. Bununla birlikte, Aylan Kurdi'nin belirtilen unsurlar ile medyada yer alması, uluslararası boyutta bir tepki yaratarak sığınmacı krizine dair olumlu sonuçlar ortaya çıkarsa da Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyadaki sembolleşme süreci, bir potansiyel temsil sorununu da hep içerisinde barındırmıştır. Bu tez çalışması, Aylan Kurdi'nin, Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin, uluslararası dijital yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde nasıl temsil edildiğini ve uluslararası alanda nasıl bir sosyal temsile dönüştüğünü bu sorunsal çerçevesinde derinlemesine incelemektedir.

Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyadaki haberlerinin incelendiği bu çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Tezin birinci bölümünde, Aylan Kurdi'nin uluslararası yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde nasıl temsil edildiğinin ve uluslararası alanda nasıl bir sosyal temsile dönüştüğünün bütünsel bir şekilde anlaşılması açısından birçok alanda farklı işlev aralıklarında kullanılan temsil olgusunun; siyaset bilimi, sosyal psikoloji ve iletişim bilimleri içerisindeki kullanımı karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. Tezin ikinci bölümünde, geleneksel medyadan yeni medyaya geçiş ile birlikte temsil olgusunun ve temsil sorununun değişen görüntü yüzeyi ile nasıl bir değişim ve dönüşüm geçirdiği incelenmektedir. Tezin üçüncü bölümünde; göç olgusuna, uluslararası hukukta yer alan göç ve iltica kavramlarına, Suriye iç savaşına ve savaşın medya ile ilişkisine dair bir literatüre yer verilerek, araştırmanın bütünsel bir şekilde anlaşılması sağlanmaktadır. Tezin son bölümünde ise belirtilen sorunsaldan hareket ile araştırmanın konusuna, amacına, evrenine, örneklemine, hipotezlerine, sınırlılıklarına ve bulgularına yer verilmektedir.

Bu tez çalışmasında, Aylan Kurdi'nin hayatını kaybettiği 2 Eylül 2015'ten araştırmanın başladığı 1 Mart 2020 tarihine kadarki süreçte IKBY, Amerika, Türkiye ve Rusya'nın uluslararası dijital yayın yapan Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair 294 haber içeriği, içerik analizi yöntemi ile incelenmektedir. 7 bölümden oluşan araştırmanın ilk bölümünde, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinin; yayın kuruluşlarına, yıllara ve genel dağılımına dair temel veriler elde edilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde ise Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'ye dair yaptıkları uluslararası ve yerel haber oranları incelenmiş ve elde edilen veriler sayısallaştırılmıştır. Elde edilen bu veriler, çalışmanın alt hipotezi içerisinde belirtilen, olayın gerçekleştiği mekân ve haber sayısı arasındaki doğru orantıyı desteklemiştir. Araştırmanın üçüncü bölümünde; haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı haber oranları nicelleştirilmiştir. Bu veriler, çalışmanın temel hipotezi olan Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşlarının, doğrudan Aylan Kurdi'nin şahsına dair olmayan

haber içeriklerinde dolaylı bir şekilde referans gösterilerek bir sosyal temsile dönüştüğü hipotezini desteklemiştir. Araştırmanın dördüncü ve beşinci bölümünde, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının haber içeriklerindeki kullanım oranına ve veriliş biçimine dair veriler elde edilmiş ve sayısallaştırılmıştır. Bu veriler, fotoğrafın Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sosyal temsile dönüşmesi üzerinde etkili olduğunu desteklemiştir.

Araştırmanın son bölümünde, yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde kullandıkları adlandırmalar ve sıfatlar incelenerek, elde edilen ham veriler sayısal hale getirilmiştir. Bu veriler, incelenen yayın kuruluşlarının; Aylan Kurdi'nin yaşını, cinsiyetini, hukuki statüsünü, etnik kökenini ve nereli olduğunu öne çıkarttığını göstermiştir. Elde edilen bu veriler, araştırmanın alt hipotezlerinden biri olan Aylan Kurdi'nin yaşı, ülkesi ve hukuksal statüsünün, Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sosyal temsile dönüşmesi üzerinde etkili olduğu hipotezini desteklemiştir. Fakat, haber içeriklerinde "Mülteci" ve "Göçmen" statülerinin sıkça kullanıldığı ve Aylan Kurdi'nin gerçek statüsünün ise hiç kullanılmadığı görülmüştür. Bu veriler ise Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sığınmacı çocuk değil, göçmen ve mülteci çocuk sosyal temsiline dönüştüğünü göstermiştir. Bununla birlikte, incelenen her bir yayın kuruluşunun kendi ülkesinin egemen görüşü çerçevesinde adlandırmalar ve sıfatlar kullanması, uluslararası dijital yayın yapan kuruluşlardan her birinin farklı yayın politikaları ve haber dili ile Aylan Kurdi'yi haberleştirdiği hipotezini doğrulamıştır. Araştırmanın son bölümünde ise Aylan Kurdi'nin yer aldığı haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin hangi konular içerisinde referans olarak gösterildiğine dair veriler elde edilmiş ve nicelleştirilmiştir. Bu veriler, Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde, siyasal konular içerisinde referans verilerek bir sosyal temsile dönüştüğü hipotezini kısmen desteklemiştir. Ayrıca, Aylan Kurdi'nin sığınmacılara dair haber içeriklerinde değil, mültecilere dair haber içeriklerinde referans olarak gösterilmesi, yayın kuruluşlarının statülere dair ayrıma dikkat etmedikleri ve Aylan Kurdi'nin mültecilere dair haber konuları içerisinde bir sosyal temsile dönüştüğünü göstermiştir. Son olarak, incelenen her bir yayın kuruluşunun kendi ülkesinin egemen görüşü çerçevesinde adlandırmalar ve sıfatlar kullanarak, uluslararası gazetecilik ilkelerine aykırı davrandıkları, gerçek olmayan bilgiler ile Aylan Kurdi'ye dair yeni bir gerçeklik inşa ettikleri ve inşa ettikleri bu temsil ile bir hak ihlali yaptıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Suriye İç Savaşı, Sığınmacı Krizi, Sosyal Temsil, Aylan Kurdi, Uluslararası Dijital Medya

GİRİŞ

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğine (UNHCR) göre, Suriye iç savaşının başlamasından bu yana 6,6 milyon Suriye vatandaşı, ülke içerisinde yer değiştirmek zorunda kalırken, 5,6 milyon Suriye vatandaşı da ülkesini terk etmek zorunda kalmıştır (HRW, 2018). Suriye'deki olaylar neticesinde ülkelerini terk etmek zorunda kalan insanlar, sığınma talep ettikleri ülkeler tarafından vatansızlar ve yabancılar olarak tanımlanırken, ülkelerin medya organları tarafından da inşa edilmiş temsiller ile ötekileştirilmiş ve dışlanmıştır (Şen, 2017:30). Ayrımcı ve ötekileştirici bir söylem içeren ulusal ve uluslararası medya kanalları, bir yandan Suriyeli sığınmacıları ekonomik, sosyal, kültürel ve politik bir tehdit unsuru olarak gösterirken bir yandan da günlük dili Suriyeli sığınmacılara karşı saldırgan hale getirmiştir (Alp, 2018:35). Bununla birlikte, ulusal ve uluslararası yayın kuruluşları Suriyeli sığınmacıları, çaresiz ve mağdur olarak temsil ederken, duygusal öğeler ile çerçevelediği sığınmacı hikâyeleri ile de onları edilgen ve yardıma muhtaç bireyler olarak konumlandırmıştır (Ramasubramanian ve Miles, 2018:4501).

Suriyeli sığınmacıların medya tarafından öz referansından koparılarak, kamuoyunun zihninde ebedi olan bir hiper-gerçeğe dönüştürüldüğü bu süreç, çatışmaların neden olduğu yıkıcı durumdan en fazla etkilenen ve belli durumlarda savaşın ana öznesi durumuna getirilen Suriyeli çocukların temsili farklı bir boyut kazanmıştır. Öyle ki, savaşın yıkıcı etkisine maruz kalan Aylan Kurdi'nin; fotoğrafı, yaşı, göç hikâyesi ve hukuksal statüsü ile medyada yer alması, sığınmacı krizine dair uluslararası alanda büyük bir yankı uyandırmış ve o güne kadar görülmemiş düzeyde sert bir tepki ortaya çıkarmıştır. Sheffield Üniversitesi'nin, 2015 yılının Eylül ayında gerçekleştirdiği sosyal medya araştırması, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının 12 saat içerisinde 20 milyon bilgisayar tarafından görüntülendiğini ve Aylan Kurdi'nin fotoğrafı ile ilgili toplamda 30 bin tweet atıldığını göstermiştir (Uybadın, 2015:102). Bununla birlikte, Suriyeli sığınmacı krizinde bir kırılma

yaşatan bu fotoğraf, sosyal medyanın birleştiriciliği ile kolektif bir tepkiye yol açarak sığınmacılara yönelik ortak çözüm için bir baskı oluşturmuştur. Böylece, David Cameron, Juha Sipilä ve Melissa Fleming gibi birçok karar verici, yaşanan sığınmacı krizi konusunda daha fazla açıklama yapmaya ve sığınmacı politikalarına dair yeni adımlar atmaya başlamıştır (Sadioğlu, 2018:85). Fakat, Aylan Kurdi'nin bodrum sahiline vuran cansız bedenine ait fotoğrafının yanı sıra yaşı, göç hikâyesi ve hukuksal statüsü ile medyada yer alması, uluslararası boyutta bir tepki yaratarak sığınmacı krizine dair ortak çözüm için bir baskı oluştursa da Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyadaki sembolleşme süreci bir potansiyel temsil sorununu da hep içerisinde barındırmıştır.

Uluslararası dijital medyada bir sosyal temsil olarak Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu çalışma, 2 Eylül 2015'ten 1 Mart 2020 tarihine kadarki 5 seneye yakın bir süreçte; Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşlarının toplamda 294 haber içeriğinde nasıl temsil edildiğini ve uluslararası alanda nasıl sembolleştiğini derinlemesine incelemektedir. Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinin incelendiği çalışmada, ülkeler ve yayın kuruluşları karşılaştırmalı olarak incelenerek Aylan Kurdi'nin her bir yayın kuruluşundaki temsili ve sembolleşme sürecine dair verilerin, bilimsel bir anlam kazanarak yorumlanması sağlanmaktadır. Bununla birlikte, bu çalışma Aylan Kurdi'nin uluslararası yayın kuruluşlarında yer alan haber içeriklerinde nasıl temsil edildiğini ve uluslararası alanda nasıl sembolleştiğini incelerken, tümevarımsal bir bakış ile medyanın bu yaşanan krize dair ulusal ve uluslararası kamuoyunun algılarını, duyarlılığını ve tutumlarını nasıl etkilemesi gerektiğine dair öneriler sunmaktadır.

Tezin birinci bölümünde, Aylan Kurdi'nin uluslararası yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde nasıl temsil edildiğinin ve uluslararası alanda nasıl bir sosyal temsile dönüştüğünün bütünsel bir şekilde anlaşılması açısından birçok alanda farklı işlev aralıklarında kullanılan temsil olgusunun; siyaset bilimi, sosyal psikoloji ve iletişim bilimleri içerisindeki kullanımı karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. Bu bölümde ilk olarak, Roma döneminde avukat ve müvekkil arasındaki ilişkiyi ifade etmek için hukuki bir çerçevede kullanılan temsil olgusunun zamanla nasıl siyasal düşünceler tarihi içerisinde Thomas Hobbes, John Locke ve Jean-Jacques Rousseau gibi düşünürler tarafından; insan

hakları, siyasal sistemler, parlamento ve seçimler gibi siyasi teorinin ilgi alanına giren kuramsal meselelerinin temelinde tartışılan bir olguya dönüştüğü açıklanmaktadır. Bu bölümün ikinci kısmında ise siyasi bir kullanıma dönüşen temsil olgusunun, içerik ve söylem analizine dayalı niteliksel yöntemlere ağırlık veren Avrupa ekolünün entelektüelleri Emile Durkheim ve Serge Moscovici tarafından sosyoloji ve sosyal psikoloji çerçevesinde nasıl ele alındığı derinlemesine analiz edilmektedir. Bu bölümün son kısmında ise temsili bir anlam inşası olarak tanımlayan Stuart Hall, şarkiyat çalışmalarında "Batılı" tarafından yaratılan "Doğulu" temsiline dair tartışmasını sürdüren Edward Said ve bir köken ya da gerçeklikten yoksun hiper-gerçek temsillere dair bir tartışma alanı yaratan Jean Baudrillard gibi sosyal bilimcilerin özgün fikirlerine yer verilerek medya ve temsil ilişkisinin araştırma bağlamında bütünsel bir şekilde anlaşılması sağlanmaktadır.

Tezin ikinci bölümünde, geleneksel medyadan yeni medyaya geçiş ile birlikte temsil olgusunun ve temsil sorununun değişen görüntü yüzeyi ile nasıl bir değişim ve dönüşüm geçirdiği incelenmektedir. Medya; insanların kültürlerini, kimliklerini ve gerçeklik algılarını etkileyerek, insanların gündelik yaşam içerisinde karşılaştığı kavramları, nesneleri ve varlıkları anlamlandırmalarına yardımcı olmaktadır. Bununla birlikte, kimlik inşa sürecinde biz ve ötekiler olgusunun sınırlarını çizerek, bir sosyal harita oluşturan medya araçları, bu sosyal harita ile temsil edilen ötekilere dair insanların zihninde bir anlam şeması yaratabilmektedir (Uluç, 2009:125-126). Öyle ki, geleneksel medya araçları ve teknolojik gelişmelerin iletişim süreçlerinde aktif olarak kullanımı sonucu tüm hayatımıza nüfuz etmiş olan yeni medya araçları, farklı resmetme teknikleri ile gerçek nesneleri imgeleyerek, sonsuz temsiller üretebilmektedir (Altunay, 2012:35). Geleneksel medya ve yeni medyanın ötekilere dair oluşturduğu bu sonsuz temsiller, gerçekliğin yeniden üretildiği bir süreci içerebilmektedir. Temsil edilene dair göstergelerin yeni bir gerçeklik ile sunulması ise kalıp yargı/önyargıların ortaya çıkmasında ve yaygınlaşmasında önemli bir rol oynayabilmektedir. Bu durum ise medyada bir temsil sorunu ortaya çıkarmaktadır. Bundan dolayı, tezin bu bölümünde, geleneksel medyada ve yeni medyada yer alan bu temsil sorununun, değişen görüntü yüzeyi ile nasıl bir değişim ve dönüşüm geçirdiği incelenerek, araştırmanın bütünsel bir şekilde anlaşılması sağlanmaktadır.

Şekil 1.1: Aylan Kurdi'nin Bodrum Sahiline Vuran Cansız Bedeninin Fotoğrafı

Aylan Kurdi'nin Bodrum sahiline vuran cansız bedeninin fotoğrafı, fiziksel şiddet karşısındaki kırılganlığımızı anımsattığı gibi bir mücadele ve direniş aracı olarak sığınmacı sorununa dair birçok politik gelişmenin yaşanmasında da etkili olmuştur. Bununla birlikte, Aylan Kurdi'nin bodrum sahiline vuran cansız bedenine ait fotoğrafının yanı sıra yaşı, göç hikâyesi ve hukuksal statüsü ile medyada yer alması, uluslararası boyutta bir tepki yaratarak sığınmacı krizine dair ortak çözüm için bir baskı oluştursa da Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyadaki sembolleşme süreci bir potansiyel temsil sorununu da hep içerisinde barındırmıştır. Bu araştırma, belirtilen sorunsal çerçevede Aylan Kurdi'nin uluslararası yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde nasıl temsil edildiğini ve uluslararası alanda nasıl sembolleştiğini incelerken, konunun bütünsel bir şekilde anlaşılması açısından bu sürecin arka planına dair bir literatüre yer verilmesi gerekmektedir. Bu sebeple, tezin üçüncü bölümünde; göç olgusuna, uluslararası hukukta yer alan göç ve iltica kavramlarına, Suriye iç savaşına ve savaşın medya ile ilişkisine dair bir literatüre yer verilmektedir. Tezin son bölümünde ise belirtilen sorunsaldan hareket ile araştırmanın konusu, amacı, evreni, örnekleme, hipotezleri ve sınırlılıkları tanımlanmaktadır. Araştırmada; sözlü ve yazılı her içeriğe uygulanabilmesi nedeniyle kullanım alanı oldukça geniş bir yöntem olan içerik

analizi tekniğinden yararlanılmaktadır. Böylece içerik analizi yöntemi ile metodolojik olarak yazılı materyallerden elde edilen ham verilerin sayısallaştırılarak sosyal gerçeğin varolduğu şekli ile açığa çıkması ve bu verilere bilimsel bir anlam kazandırma amacı ile yorumlanması sağlanmaktadır.

1. TEMSİL OLGUSU: KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

Günümüzde, hukuk, siyaset bilimi, sosyal psikoloji ve iletişim bilimleri olmak üzere birçok alanda farklı işlev aralıklarında kullanılan temsil kavramının etimolojik kökeni, Romalıların “soyutlamanın bir objede somut hale getirilmesi” anlamını veren “repraesentare” sözcüğüne dayanmaktadır (Örs, 2006:2). Temsil anlamında kullanılan “repraesentare” kelimesinin dahil olduğu sözcük ailesinin etimolojik kaynağı ise Klasik Latince’dir. Klasik Latince’de “var etmek, ortaya çıkarmak veya yeniden sunmak” gibi bir anlamı da olan kavram, Roma döneminde sıklıkla avukat ve müvekkil arasındaki ilişkiyi ifade etmek için hukuki bir çerçevede kullanılmıştır (Gürleyen, 2012:16). Ayrıca, “repraesentare” kavramı, köken olarak Roma dönemindeki hukuki kullanımın yanı sıra eski tiyatro oyuncularının canlandırdıkları karakterlere daha iyi bürünmek için yüzlerine taktıkları bir tür maske olan “persona” ile ilişkilendirilmiştir (Skinner, 2005:161). Batı Roma İmparatorluğu’nun çöküşü ile başlayıp Rönesans hareketi ile biten Orta Çağ’da Hristiyan ayinlerinin sahnelenmesini ifade etmek için kullanılan kavram, sonraki dönemlerde birçok alanda farklı işlev aralıkları ile kullanılmaya devam etmiştir (Pitkin, 1972:3). Siyasal düşünceler tarihi içerisinde Thomas Hobbes, John Locke ve Jean-Jacques Rousseau gibi düşünürler tarafından siyasal bağlamda ele alınan temsil olgusu, temsili bir anlam inşası olarak tanımlayan Stuart Hall, şarkiyat çalışmalarında "Batılı" tarafından yaratılan "Doğulu" temsiline dair tartışmasını sürdüren Edward Said ve bir köken ya da gerçeklikten yoksun hiper-gerçek temsillere dair bir tartışma alanı yaratan Jean Baudrillard gibi sosyal bilimciler tarafından farklı bağlamlarda tartışılmaya devam etmiştir. Bununla birlikte, Serge Moscovici ve Emile Durkheim gibi içerik ve söylem analizine dayalı niteliksel yöntemlere ağırlık veren Avrupa ekolünün entelektüelleri ise sosyal ve kolektif temsil kavramları ile temsil olgusuna sosyal psikoloji ve sosyoloji çerçevesinden yaklaşmışlardır.

1.1. Siyasal Temsil Kavramı: Thomas Hobbes, John Locke ve Jean-Jacques Rousseau Yaklaşımları

Bugün kullandığımız temsil kavramı köken olarak, Romalıların soyutlamanın bir objede somut hale getirilmesi anlamını veren “repraesentare” sözcüğünden türemiştir. 12. yüzyıldan günümüze doğru gerçekleşen sosyal ve siyasal hareketler ise kavramın siyasal düşünceler tarihi içerisinde siyasal bağlamda kullanılmasına ve tartışılmasına zemin hazırlamıştır. Böylece, Thomas Hobbes, John Locke ve Jean-Jacques Rousseau gibi düşünürler, temsil kavramını Roma’da kullanılan ilk anlamından farklı olarak egemenlik, insan hakları, siyasal sistemler, parlamento ve seçimler gibi siyasi teorinin ilgi alanına giren kuramsal meselelerinin temelinde incelemiştir (Gürleyen, 2012:5).

Modern felsefenin ve siyasetin ilk izlerini bünyesinde barındıran 17. yüzyıl filozoflarından Thomas Hobbes’un temsil ile ilgili görüşlerine açık bir şekilde sadece kuramsal bir çalışma olan *Leviathan*’da rastlanılmaktadır. Thomas Hobbes’un 1651 yılında yazdığı *Leviathan*, temsil fikrinin siyasi kuram içerisindeki ilk incelemesi ve temsile ilişkin ilk sistematik ve kapsamlı tartışma olarak kabul edilmektedir (Şahin ve Doğan, 2017:174). Thomas Hobbes’un *Leviathan*’daki temsil ile ilgili görüşleri bir kişi kavramından, “gerçek” ve “tüzel” kişiler arasındaki ayrıma ve son olarak da bir temsilciyi tüzel türden bir kişi olarak sınıflandırmaya doğru devam etmektedir (Hobbes, 2012:125). Thomas Hobbes, "Tanrı'nın buyrukları" olan doğa yasalarından yola çıkarak ideal devlet yapısını açıkladığı *Leviathan*'da, insanların doğal süreçte bencil olduğunu ifade etmektedir (Ben-Amittay, 1983:163). Hobbes, karmaşık bir nesne olarak gördüğü insanları; her şeyden önce kendini düşünen ve kendi varlığını korumaya çalışan, “nefretler” ve “istekler” ile harekete geçen makineler olduğunu belirtmektedir (Şenel, 2002:321). Hobbes, bu durumdan yola çıkarak insanların, doğa halinde, bir birbirinin kurdu (Homo homini lupus) olduğunu ve insanlar arasında bir güven söz konusu olmadığını ifade etmektedir. Ölüm korkusu ve rahat bir hayat için gerekli şeyleri elde etme arzusu, aklı ile hareket eden insanın can güvenliğini muhafaza edebileceği bir sözleşmeye yönelmesine neden olmaktadır (Karagözoğlu, 2006:228). Hobbes’u sosyal sözleşme aygıtı düşüncesine götüren bu durum aynı zamanda bir temsil sürecini de ortaya çıkarmaktadır. Öyle ki, doğa halinde birbirinin kurdu olan

insanlar, kendi aralarında bir anlaşma yaparak, içlerinden birini tüm herkesi temsil etmek üzere yetkilendirir ve böylece devleti yaratırlar.

Thomas Hobbes, sivil birliklerin başlangıçta özgür ve doğal toplumlardan doğmuş olabileceği fikrine sert bir şekilde karşı çıkar. Hobbes'a göre halk, egemen güç olan Leviathan'a tabi hale gelmeden önce tek bir kişi değildir. Aksine, bireysel ve karşılıklı olarak düşman üyelerinden oluşan bir halk yığındır. Bu doğrultuda Thomas Hobbes, sosyal karmaşanın ve siyasi istikrarsızlıkların olduğu ve güvenin tesis edilmediği bir düzende sadece mutlakiyetçi bir yöneticinin barışı sağlayıp güvence altına alabileceğini savunmuştur. Hobbes'a göre, sosyal karmaşa ve siyasi istikrarsızlıklar ancak herkesin tüm yetkiyi ve gücü tek bir iradeye indirgeyecek olan bir insan ya da tek bir meclise vermesi durumunda çözülebilir. Herkesin tek bir kişide birleştiği bu sosyal sözleşmede, tek bir kişide birleşen halk yığını, devleti (civitas) oluşturur. Bu sosyal sözleşme ile egemen güç ve temsilci olarak Leviathan, bireyleri değil, ortaklaşa sahiplikler ile var olan devleti temsil etmektedir. Thomas Hobbes'a göre insanların ilkel anarşi durumundayken güç kullanma yönündeki doğal özgürlüklerini teslim ettikleri bu siyasi temsilci ve egemen otorite, failini uygun gördüğü eylem ve politikaya bağlama hakkına sahiptir (Gürleyen, 2012:74). Hobbes'un, mutlak monarşiyi savunduğu *Leviathan* adlı eserde, egemen otorite o kadar güçlüdür ki sadece tanrı tarafından yok edilebilir. Öyle ki, Hobbes egemen otorite olarak tanımladığı devletin, tanrının yeryüzündeki temsili olduğunu ifade eder (Şahin ve Doğan, 2017:176). Temsil fikrinin siyasi kuram içerisindeki ilk incelemesi olarak kabul edilen *Leviathan*, egemen otoritenin insanı sadece politik olarak değil fiziksel, kültürel ve sosyal olarak da temsil eden bir güç olduğunu belirtmektedir.

Siyasal düşünceler tarihinde, Thomas Hobbes'tan sonra temsil kavramını toplum sözleşmesi bağlamında tartışan diğer bir düşünür ise John Locke'tur. Sivil birliklerin başlangıçta özgür ve doğal toplumlardan doğmuş olabileceği fikrine sert bir şekilde karşı çıkan Thomas Hobbes, sözleşme öncesinde sürekli bir savaş durumunda olan ve birbirine düşman olan bir yığının, kendi güçlerini mutlak bir otoriteye sahip olan Leviathan'a devrederek sivil toplumu oluşturduğunu ifade etmektedir. John Locke ise doğa durumunda güç ve yetkinin doğa yasaları tarafından eşit dağıtıldığını belirtmektedir. Bu nedenle, John Locke, doğa durumunda insanların tam anlamıyla özgür ve eşit olduğunu ifade etmektedir.

(Önal, Çapkın, 2019:205). Fakat tam anlamıyla bir özgürlük ve eşitlik durumunun olduğu bu doğa durumu, insanların yerleşik hayata geçmesi ile bozulmaya başlamıştır. Bu bozulma, güvenlik başta olmak üzere hukuk, din ve eğitim kurumlarına olan ihtiyacı artırarak devlet, hukuk ve siyasal iktidarın doğmasına neden olmuştur.

John Locke, Thomas Hobbes'tan farklı olarak tek bir sosyal anlaşmanın değil iki adımlı bir sürecin olduğunu belirtmektedir. Locke, insan ilişkilerinin doğa yasası ile belirlendiği dönemde, insanların ilk aşamada bir toplum oluşturarak çoğunluğun kararlarını kabul ettiğini ifade etmektedir (Bakırcı, 2004:15). Locke'a göre, çoğunluk ikinci bir sözleşme ile yasalar oluşturup bu yasaları yürütmek üzere bir temsil hükümeti meydana getirmiştir. Toplum sözleşmesi ile meydana gelen devlet, hukuk ve siyasal iktidarın temel amacı bozulmuş düzeni yeniden sağlamaktır. Doğa durumunda insanların tam anlamıyla özgür ve eşit olduğunu ifade eden John Locke, insanların toplum sözleşmesi ile oluşturduğu hükümet konusunda onları uyarmaktadır. Öyle ki, John Locke, doğa durumunda yanlış ya da yanlış karar veren birine itiraz edilebilirken, gücü elinde tutan monark bir devlete karşı itiraz edilemeyeceğini belirtmektedir. Avrupa'daki Aydınlanma ve Akıl Çağı'nın gerçek kurucusu olarak kabul edilen John Locke, temsil kavramını bu sözleşme sonucunda, topluluğun korunması amacına göre hareket eden, diğer bütün iktidarların tabi oldukları ve tabi olmak zorunda oldukları tek bir "Üstün İktidar" fikri üzerinden ifade etmektedir (Gürleyen, 2012:77). John Locke, bütün iktidarların tabi oldukları ve tabi olmak zorunda oldukları bu Üstün İktidarın, kanunları tarafsız bir şekilde uygulamak ve sivil çıkarları korumaktan başka bir görevi olmadığını da belirtir (Akçiçek, 2011:17). Bununla birlikte, bir temsil mekanizması olarak gücü elinde bulunduran Üstün İktidar, temsili elinde tutmak için "güvene" ihtiyaç duymaktadır. John Locke, güven sayesinde "Üstün İktidar" konumuna gelen bu iktidarın, güveni kaybettiğinde iktidarı da kaybedeceğini ifade eder. Locke'a göre, bu durum ise gücün yeni ellere geçmesini de zorunlu kılmaktadır (Locke, 2004:98).

Aydınlanma Çağı Avrupa'sında demokrasinin olgunlaşmasını sağlayan ve 18. yüzyılın en önemli siyaset teorisyenlerinden biri olan Jean-Jacques Rousseau, temsil kavramını Thomas Hobbes ve John Locke gibi siyasal bir kavram olarak toplum sözleşmesi bağlamında tartışmıştır. Jean-Jacques Rousseau, *İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kaynağı*

adlı yapıtında, uygarlığın gelişmesiyle birlikte ortaya çıkan akıl yürütmenin; mülkiyet anlayışını değiştirerek, insanları doğadan kopardığını ve eşit olmayan bir insan kitlesi oluşturduğunu ifade etmektedir (Nar, 2015:55). Rousseau'ya göre, hayvanlar, doğanın verdiği içgüdüler ile hareket ederken, insanlar ahlakın ve özgürlüğün kaynağı olan irade ile hareket etmektedir. Bu nedenle, Rousseau; irade ve özgürlüğün, insanları hayvanlardan ayıran iki temel özellik olduğunu ifade eder. Rousseau bu bağlamda, özgürlüklerinden vazgeçmiş olan birinin, insan olma niteliğinden ve insan haklarından da vazgeçmiş olduğunu belirtir. Rousseau'ya göre, doğa durumundan uzaklaşan ve toplum içerisinde yaşamaya başlayan insan, doğa halinde sahip olduğu hür ve eşit olma haklarını kaybetmiştir (Orhan, 2012:2).

Siyasal düşünceler tarihinde temsil kavramının kullanımına dair farklı bir tartışma alanı sunan Jean-Jacques Rousseau, genel iradeye dayanan egemenliğin temsil edilemez olduğunu ve genel iradenin temsil olunamayacağını ifade eder. Rousseau, milleti temsil eden bir temsilciden bahsedilemeyeceğini ve bu "temsilin" ancak işlerinin görevlileri olabileceğini belirtir. Rousseau'ya göre halkın onamadığı hiçbir yasanın geçerli olamayacağını, halkın bir temsilci olarak seçtiğini sandığı parlamento üyelerine daha sonradan köle olacağını ifade eder. Temsil ve temsilci kavramlarının siyasal bağlamda insan türünü alçaltan ve insan adını lekeleyen bir "şey" olduğunu, yasaların genel isteminin kamuya bildirilmesinden başka bir şey olmadığını ve böylece yasama yetkisinde halkın temsil edilemeyeceğini açıklar. Modern demokratik fikirlerin öncüsü olarak kabul edilen Rousseau'ya göre, her koşulda temsil kavramı 'başkası için irade kullanmak' anlamına gelmektedir. Rousseau, bu bağlamda iradesi temsil edilen bir halkın hiçbir şekilde halk olamayacağını çünkü halkın bir temsilci edindiği anda kendi özgürlüğüne son vereceğini ifade eder (Rousseau, 2011:91).

Etimolojik kaynağı Klasik Latince olan ve Roma döneminde sıklıkla avukat ve müvekkil arasındaki ilişkiye benzer hukuki bir çerçevede kullanılan temsil kavramı, siyasal düşünceler tarihi içerisinde, Thomas Hobbes, John Locke ve Jean-Jacques Rousseau gibi düşünürler tarafından gücü elinde bulunduran siyasal temsilcinin kimi, nasıl ve hangi şekilde temsil ettiği sorunsalı çerçevesinde tartışılmıştır. Thomas Hobbes, sözleşme öncesinde birbirine düşman olan bir yığının, kendi güçlerini mutlak bir otoriteye sahip olan

Leviathan'a devrederek bir temsilci yarattığını belirtmiştir. John Locke ise sivil birliklerin, özgür ve doğal toplumlardan doğmuş olduğunu ve insanların iki adımlı bir toplum sözleşmesi ile onları temsil edebilecek devlet, hukuk ve siyasal iktidar yarattığını ifade etmiştir. Rousseau ise temsil ve temsilci kavramlarının siyasal bağlamda insanı alçaltan ve insan adını lekeleyen kavramlar olduğunu vurgulamıştır. Genel olarak, siyasal düşünceler tarihi içerisinde, siyasi temsil kavramına dair referans verilen Thomas Hobbes, John Locke ve Jean-Jacques Rousseau'nun kavrama dair yaklaşımları farklı olsa da temsil kavramını siyasal bağlamda birinin ya da topluluğun adına davranma ve topluluğun sembolü olma şeklinde ortak bir anlam çerçevesinde kullandıkları görülmüştür. Bu ortak anlam ise birey veya topluluğu temsil eden yeni bir gerçekliğin ortaya çıktığını ve öz olanın kendi gerçekliği dışındaki temsil ile sunulduğunu ortaya koymuştur.

1.2. Sosyal Psikolojide Temsil Kavramı: Emile Durkheim ve Serge Moscovici Yaklaşımları

Fransız toplumsal yansibiliminin başlıca temsilcisi Serge Moscovici, geleneksel sosyal psikoloji çalışmalarında bir takım sosyal olayların altında yatan nedenlerin, tutum ve bilişsel çelişki gibi bireysel bilgi işlem süreçleri ile ilişkilendirilmesi ve “bireysel” temsillere aşırı önem verilmesinin, sosyal psikolojinin bireylerin zihin ve davranışlarını sistematik olarak inceleyen psikoloji alanından ayırt edilememesine neden olduğunu ifade etmiştir. Moscovici'ye göre, sosyal psikolojinin temel görevi "bireysel" hafıza yerine “toplumsal” hafıza temelinde, sosyal temsillerin anlam ve özelliklerini, nereden ortaya çıktıklarını ve nasıl birbirleri ile bir ilişki kurduklarını incelemektir (Öner, 2002:30). Genellikle, dil analizi ve gözlem metodunun kullanıldığı bu alanda sadece insanlar değil insanların meydana getirdikleri edebiyat, sinema, sanat ve bilim gibi alanlar da incelenmektedir. Bununla birlikte, toplum içerisinde yaratılan tüm sosyal temsillerin doğal ortamlarında incelenmesi gerekse de temsilleri ortaya çıkarmak için toplum içerisinde var olan bilginin içerik analizi ile yorumlanabilmesi sağlanmaktadır. Bu bağlamda, Moscovici'nin sosyoloji temelinde içerik ve söylem analizine dayalı niteliksel yöntemlere ağırlık veren bu yaklaşımı ve bu doğrultuda öne sürdüğü sosyal temsiller teorisi; bilişsel yapı ve bilgi işlem süreçleri üzerine yoğunlaşan Amerikan sosyal psikolojisine de bir alternatif oluşturmaktadır. Bununla birlikte, Avrupa ekolü içerisinde yer alan

Moscovici'nin sosyal psikoloji çalışmalarının ana temalarını; sosyal kimlikler, sosyal etkileşim ve sosyal temsiller oluştururken, Moscovici'nin sosyal temsiller teorisi de köklerini Emile Durkheim'ın “kolektif temsiller” kavramından almaktadır.

1.2.1. Kolektif Temsil

Emile Durkheim, toplumsal olanı açıklama adına güçlü teorik yönelimlere sahip olan sosyoloji bilimi alanında, teorik yönelimi en az belirsizlik içeren sosyologdur. Emile Durkheim, sosyoloji biliminin psikoloji ve felsefenin hâkimiyetinden çıkarılarak, bağımsız ve kabul gören bir bilim haline getirilmesi gerektiğini savunmuş ve çalışmalarını bu doğrultuda gerçekleştirmiştir. Durkheim, sosyolojinin felsefe ve psikolojiden bağımsızlığını kazanması için sosyolojinin çalışma alanını toplumsal olgular ile sınırlamıştır. Sosyoloji çalışmalarının merkezine toplumsal olguları koyan Durkheim, sosyolojiyi psikolojiden farklı kılmak için toplumsal olgular ve psikolojik olgular arasında da keskin bir ayrıma gitmiştir. Durkheim pozitivist bir yaklaşım doğrultusunda sosyoloji çalışmalarını gerçekleştirirken, sosyal olguların ancak başka sosyal olgular düzeyinde ele alınabileceği fikrinden yola çıkarak psikolojinin indirgemeci yaklaşımına karşı çıkmıştır (Eraş, 2007:187). Öyle ki, Durkheim, intiharın bireysel gibi görünse de intihar oranlarının zaman içerisinde toplumda ve cemaatlerde ne gibi varyasyonlar gösterdiğini *İntihar* çalışmasında belirterek, sosyal olguların bireysel düzeye indirgenerek açıklanamayacağını göstermiştir (Arkonaç, 2010:108). Bu doğrultuda, Durkheim toplumun oluşumunda bireyin önemli bir rolü olduğunu fakat toplumsal olguların temel olarak siyasi toplum, dini mezhep, edebi ekol, mesleki korporasyon gibi dışsal bütünlerden ve kolektif güçlerden oluştuğunu ifade etmiştir (Sağlık, 2019:451).

Durkheim, sosyoloji çalışmalarının merkezine koyduğu toplumsal olguların, maddi ve maddi olmayan olgular olmak üzere iki tip sosyal olgudan oluştuğunu ifade etmiştir. Durkheim'ın mimari ve hukuk örnekleri üzerinden tanımladığı maddi toplumsal olgular, Durkheim'ın çalışmalarında en az değindiği kavramlardır. Durkheim'ın sosyoloji çalışmalarında üzerinde üzerinde en fazla durduğu olgular ise kültür, norm ve değerleri içeren maddi olmayan toplumsal olgulardır (Ritzer, 1992:79). Emile Durkheim'ın kolektif temsiller kavramı da maddi olmayan toplumsal olgular şeması içerisinde yer almaktadır.

Durkheim'a göre, sosyologların temel çalışma alanı; dil, din, adet ve mit gibi nesneleri de içerisine alan kolektif temsiller, psikologların temel çalışma alanı ise bireysel temsillerdir. Fakat Durkheim, sosyolojinin inceleme alanı olarak belirttiği kolektif temsillerin pozitivist bir duruş ile ele alınması gerektiğini belirtmiştir. Bununla birlikte, Durkheim'ın, toplumun bireyden çok dışsal bütünlerden ve kolektif güçlerden oluştuğuna dair inancı, onun kolektif temsiller fikrinin temel noktasını oluşturmaktadır. Durkheim'a göre, kolektif temsiller bize dayatılan, özel olarak bireye bağlı olmayan ve itiraz edilmesi zor olan statik sosyal olgulardır. Bireyin dışında var olan ve kendini bireylere zorla kabul ettiren bu sosyal olgular aynı zamanda bireylerin davranışlarını da belirlemektedir. Durkheim'a göre, bireylere kendini zorla kabul ettiren bu olgular, bireylerin davranışlarını belirlerken, bireyler de bu sosyal gerçekliğe uymak zorunda kalmaktadır (Durkheim, 2014:25-26).

1.2.2. Sosyal Temsil

Serge Moscovici, 1961'de ortaya koyduğu sosyal temsiller kuramını, Durkheim'ın bir toplumun üyeleri tarafından paylaşılan ve toplum hakkındaki temsilleri ifade eden “kolektif temsiller” kavramından yola çıkarak geliştirmiştir. Fakat Moscovici, Durkheim'ın kolektif temsiller kavramının çağdaş toplumu anlamamız açısından statik bir kavram olduğunu ve toplumsal dünyaya ilişkin bilgileri yorumlama, analiz etme, hatırlama ve onlar hakkında izlenim oluşturma biçimimiz olan sosyal bilişleri yeterince açıklayamadığını belirtmiştir (Höijer, 2011:4). Bu nedenle, Moscovici “kolektif temsiller” kavramının karşısına Max Weber, Gustav Le Bon ve Gabriel de Tarde'e kadar uzanan geniş bir entellektüel kavrayışın etkisi ile dinamik bir yapısı olan “sosyal temsiller” kavramını ortaya koymuştur. Moscovici'ye göre, kendine özgü bir dil ve mantığa sahip olan sosyal temsiller, tüm toplum üyeleri tarafından ortak bir bilinç ile paylaşılan ve toplum içerisinde yayılan; fikirler, düşünceler, imgeler ve bilgilerdir (Çolakoğlu, 2011:97). Toplum içerisinde ortaya çıkan ve yayılan sosyal temsiller, günlük konuşmalar içerisinde bireyler ve gruplar tarafından üretilerek, bilginin inşasında bir yapı taşı olarak yeni olanı ve aşına olmayanı aşına kılmaktadır. Böylece fiziksel ve sosyal dünyada kurduğumuz ilişkileri yönlendirerek birikimlerin yayılmasını ve anlaşılmasını sağlamaktadır. Moscovici'ye göre, bir sosyo-bilişsel davranış olarak sosyal temsiller, yeni olanı ve aşına olmayanı özümsemek açısından

bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki, sosyal temsiller olmadan diğer insanları anlayamaz ve onlarla iletişim kuramayız (Çolakoğlu, 2011:99).

Moscovici, sosyal temsilleri; hegemonik (Hegemonic), polemik (Polemic) ve özgürleşmiş (Emancipated) temsiller olmak üzere üç kategoriye ayırmaktadır. Moscovici'ye göre hegemonik temsiller, toplumun tüm üyeleri tarafından paylaşılan ve toplumdaki gruplar arası mücadele alanlarından bağımsızlaşmış temsillerdir (Ben-Asher, 2013:63). Hegemonik temsiller toplum içerisindeki politik partiler, alt kültür ve toplumun diğer üyeleri tarafından ortak bir şekilde oluşturulan, açıktan tartışılmasına gerek duyulmayan ve olgu statüsüne kavuşmuş statik temsillerdir. Hegemonik temsiller, Durkeim'ın kolektif temsilleri gibi homojen ve kararlı anlam birimleri olarak görülebilir (Üzelgün, 2015:74). Modern toplumlarda tüm insanlık için bir tehdit unsuru olarak karşımıza çıkan iklim değişikliği gibi temsiller hegemonik temsil örnekleridir. Bu tür temsiller, toplumdaki tüm gruplar tarafından önemli bir problem olarak görülürken, medya önemli bir araç olarak bu temsillerin toplum içerisinde yayılmasında ve toplum üyeleri tarafından benimsenmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Özgürleşmiş temsiller (Emancipated), toplum içerisindeki gruplar arası mücadele alanlarında aktif olarak dolaşımda bulunan; gündelik dil, söylem ve argümanlar ile farklı yönlerle çekilebilen, inşa halindeki imaj ve kavram öbekleri olarak tanımlanmaktadır (Üzelgün, 2015:74). Özgürleşmiş temsillerin hegemonik temsillerden farkı, toplum içerisindeki belli gruplar tarafından yapılandırılmış olmasıdır. Özgürleşmiş temsiller, hegemonik temsiller ile henüz uyuşmamış temsiller olarak da tanımlanabilmektedir (Ben-Asher, 2013:64). Özgürleşmiş temsiller, toplum içerisinde yer alan alt gruplar tarafından ortaya çıkarılmıştır. Modern tıp ve alternatif tıp örneği, özgürleşmiş temsillere örnek olarak gösterilebilir. Toplum içerisindeki gruplar, her iki yöntemi de deneyebilir ve kendi gündelik yaşam pratikleri ile birleştirebilir. Polemik (Polemic) temsiller ise bilginin bir bütün olarak toplum veya sosyal otoriteler tarafından alt gruplar ile paylaşılması sonucunda ortaya çıkan bir anlaşmazlık veya sosyal çatışma durumunu ifade etmektedir (Ben-Asher, 2013:64-65). Antagonist bir ilişki süreci içeren bu temsiller, liberalizm ve komünizm gibi dünya görüşlerinde görüldüğü üzere karşılıklı dışlayıcı bir özelliğe sahiptir.

Moscovici'ye göre tüm bu temsil türlerinin temel amacı tanıtık olmayan, belirsiz ve merak uyandıranı tanıtık haline getirmektir (Öner, 2002:33). Sosyal temsil kuramında, toplumda tanıtık olmayana tanıtık yapmak için demir atma (anchoring) ve nesneleştirme (objectifying) olmak üzere iki tür mekanizma bulunmaktadır. İlk mekanizma olarak tanımlanan demir atma sürecinde, aşına olunmayan nesnelere ve olaylara belli anlamlar yüklenerek, aşına olunmayan nesnelerin ve olayların bir sosyal gerçekliğe dönüşmesi sağlanmaktadır. Bu süreçte, bütün bu nesnelere ve olaylara yüklenen anlamlar ve inşa edilen gerçekler, doğrudan veya dolaylı olarak bu nesneler ve olaylar ile ilgili kuram, anlayış ve anlamlara dayanmaktadır. Moscovici'ye göre demir atma (anchoring) süreci, bir sınıflandırma ve adlandırma süreci ortaya çıkarmaktadır. Öyle ki, sınıflandırılmayan ve adlandırılmayan nesneler ve olaylar anlamsızdır. Bununla birlikte, tanımlanmayan, adlandırılmayan, değerlendirilmeyen ve yargılanmayan nesneler ve olayların başkalarına iletilmesi de mümkün değildir (Cirhinoğlu ve diğerleri, 2006:165). Bu süreçlerden geçmeyen nesneler ve olaylar, karşılıklı konuşmalarda yer alamayacağı için sosyal gerçekliğin bir parçası da olamamaktadır. Sınıflandırma ve adlandırma mekanizmaları, nesneleri ve olayları tanıtık hale getirerek onlara anlam ve önem kazandırır. Bununla birlikte, tanıtık olmayan, belirsiz ve merak uyandıranı tanıtık hale getiren diğer bir mekanizma ise Hristiyan toplumlarında "tanrı" olgusunun "baba" olgusu ile somutlaştırılması örneğindeki gibi soyut olanın nesneleştirilmesidir (Öner, 2002:34). Moscovici'ye göre, tanıtık olmayana tanıtık hale getiren nesnelleştirme (objectifying) süreci, soyut kavramların, niteliklerin veya ilişkilerin somut imge ve nesnelere dönüştürülmesini ifade etmektedir. Bu süreç ile soyut olan belirsiz bir fikir veya varlık nesnelleştirilerek, bir sembol halinde yeniden üretilir (Cirhinoğlu ve diğerleri, 2006:166). Sosyal temsil kuramında tanıtık olmayana tanıtık yapmak amacı ile izlenen nesnelleştirme (objectifying) ve demir atma (anchoring) süreçleri sonucunda, belirsiz ve aşına olunmayan nesne ve olaylar, toplumun kimlik matriksi içerisine yerleşerek bir sosyal gerçekliğe dönüşür.

Sosyal temsillerin temel amacı insanların merakını uyandıran fakat aşına olmadıkları belirsiz nesneler ve olayları tanıtık yapmaktır. Bu süreç, bir anlamda merak uyandıran fakat aşına olmadığımız belirsiz nesneler ve olayların dışarıdan içeriye, uzaktan yakına transferidir. Bu transfer süreci, yabancı olan insan, olay, nesne ve konuların;

tanımlanması, adlandırılması, değerlendirilmesi ve yargılanması süreçlerinden geçerek yeni bir bağlama yerleştirilmesi ve dolayısı ile bilinmeyen tasdik edilip onaylanan kategori içerisinde yer almasını sağlamaktadır. Bilinmeyen şeylerin açıklanmaya başlanması ile ortaya çıkan sosyal temsiller, medya araçları üzerinden ifade edilir, değiştirilir ve yayılırlar. İnsanlar da bu sosyal temsilleri fiziksel bir gerçeklik olarak kabul eder ve davranışlarını bu sosyal temsiller doğrultusunda şekillendirirler (Cirhinoğlu ve diğerleri, 2006:166). Örnek olarak, akıl hastalığının sosyal temsili, akıl hastalığının veya diğer farklılıkların tehlikelerine karşı bireysel ve sosyal kimliğin korunmasına hizmet edebilir. Bununla birlikte, sosyal temsiller kuramı Ebola, Covid-19 ve birçok aşına olunmayan ve eylemlerimizi etkileyen nesne ve olayları anlama imkânı sunarken, insanlara bu sosyal temsiller hakkında bir bilgi sunarak, topluluğun devamlılığına ve kültürel kimliğinin korunmasına imkân sağlayabilir. Fakat sosyal temsiller sadece tehlike ve risk taşıyan nesne ve olayların toplumda "farklı" ve "tehlikeli" olarak nasıl yerleştiğine dair bilgiler sunmaz. Sosyal temsiller, toplumda dezavantajlı olarak görülebilecek grupları ve bireyleri koruma ve yaşamlarını sürdürme amacına da hizmet edebilir.

1.2.3. Kolektif Temsil’den Sosyal Temsil’e Geçiş

Emile Durkheim, sosyal gerçeklik olarak tanımladığı kolektif temsillerin, indirgemeci bir yaklaşımı benimseyen psikoloji disiplini üzerinden anlaşılamayacağını ifade etmektedir. Bu nedenle, Durkheim psikoloji ve sosyolojinin sınırlarını kesin bir şekilde ayırarak, kolektif temsillerin sadece sosyoloji ve antropolojinin çalışma alanı içerisinde incelenmesi gerektiğini belirtmektedir. Serge Moscovici ise psikolojinin bireysel, sosyolojinin kolektif temsillerle ilgilenmesi gerektiğine dair bu keskin tutumu eleştirerek, her iki tezi sentezleyip sosyal temsiller teorisini bir temele oturtmaktadır (Öner, 2002:31). Serge Moscovici, 1961’de ortaya koyduğu sosyal temsiller kuramını, Durkheim’in bir toplumun üyeleri tarafından paylaşılan ve toplum hakkındaki temsilleri ifade eden “kolektif temsiller” kavramından adapte etmiş olsa da kolektif temsillerin bireysel temsillerden farklı olduğu fikrini reddetmektedir. Moscovici’ye göre, modern toplumlardaki bireyler, geleneksel toplumlarda yaşayan bireylerden farklı olarak din, aile ve gelenekler gibi bağlayıcı sosyal yapılara karşı daha özerk bir yaşama ve alternatiflere sahip olmaya başlamıştır (Höijer, 2011:4). Bununla birlikte, kolektif temsiller, toplum

içerisinde ayrılmış ve medyanın da etkisi ile zaman içerisinde evrimleşen olgulara dönüşmüştür. Bundan dolayı, Moscovici, Durkheim'ın yeknesaklık ve sabitlik çerçevesinde ifade ettiği kolektif temsiller kavramının, gelişen ve dönüşen medya dinamiklerinden dolayı günümüz modern toplumlarını ifade etmede yetersiz kaldığını ifade etmiştir. Öyle ki, gelişen medya teknolojisi sonucunda topluma hâkim olan yegâne temsillerden bahsetmek de mümkün değildir. Bu nedenle, Moscovici bu iletişim ağı içerisinde değişen toplum doğasının, sosyal psikoloji üzerinden incelenmesi gerektiğini belirtmiştir (Öner, 2002:32). Moscovici'ye göre, bireyselliğin az olduğu ve benzerliklerin fazla olduğu geleneksel toplumlarda kolektif temsiller ortaktır. Fakat eleştiri ve tartışma ortamının daha fazla olduğu çağdaş toplumlardaki temsilin oluşma sürecinde hem çatışma hem iş birliği bulunmaktadır. Bu gelişmeler yeknesaklık ve sabitlik çerçevesinde ifade edilen kolektif temsiller fikrinin zayıflamasını ve değişen toplum doğasına uygun olarak sosyal temsiller fikrinin ortaya çıkmasını sağlamıştır (Cirhinoğlu ve diğerleri, 2006:165). Sosyal temsiller, gündelik yaşam içerisindeki din, politika ve kültürel düşüncelerin bir parçası olan nesne, olay ve insanları nesnelleştirilerek onları bir sosyal gerçekliğe dönüştürmektedir. Bu sosyal temsiller, aşına olunmayan belirsiz nesneler ve olayları aşına kılarak maddi ve sosyal düzenin oluşturulmasını sağlamaktadır (Höijer, 2011:5). Bilinmeyen ve aşına olunmayan şeylerin açıklanmaya başlanması ile ortaya çıkan sosyal temsiller, geleneksel iletişim içerisinde ifade edilmekte, değiştirilmekte ve yayılmaktadır. Böylece, sosyal bir gerçeklik haline gelen temsiller, toplumsal organizasyonun bir unsuru olarak farklılaşan sosyal gerçeklikler hakkında toplum üyelerinin fikir sahibi olmasını sağlamaktadır. İnsanlar da bu sosyal temsilleri, fiziksel bir gerçeklik olarak kabul etmekte ve davranışlarını bu sosyal temsiller doğrultusunda şekillendirmektedir. Bununla birlikte, sosyal temsiller, Ebola ve Covid-19 gibi sosyal temsiller ile bu hastalıkların tehlikelerine karşı bireysel ve sosyal kimliğin korunmasına hizmet ederken, cinsiyet eşitliliği, sığınmacı hakları ve engelli bireylere dair farkındalık oluşturmak gibi birçok amaca da hizmet edebilmektedir.

1.3. İletişim Bilimlerinde Temsil Kavramı: Stuart Hall, Edward Said ve Jean Baudrillard Yaklaşımları

Hukuk, siyaset bilimi ve sosyal psikoloji gibi birçok alanda önemli bir çalışma konusu olan temsil kavramının iletişim çalışmalarındaki yeri; sosyal grupların, farklı alt kültür, sosyal sınıf ve mekânların kitle iletişim araçlarındaki gösteriliş şekillerini ve bu gösteriliş şekillerinin insanlar tarafından nasıl yorumlandığı sorunsalı ile ilgili olmuştur. Bilimsel fikir yapısının başlangıç noktası Antik Yunan dönemine kadar uzanan iletişim olgusu, 19. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle toplumlar tarafından içselleştirilmeye ve 20. yüzyıldan itibaren kuramsal ve yöntem bilimsel bir bakış açısıyla ele alınmaya başlanmıştır (Kırık ve diğerleri, 2019:12). Temsil kavramının medya ve iletişim araştırmalarına dahil olması ise 1960'lı yıllarda daha fazla görünür olmaya başlayan feminist ve siyahi hareketler ile başlamış ve medyadaki temsil sorunsalına dair araştırmaların sayısı 1970'li yıllarda daha fazla artmıştır (Durham ve Kellner, 2006:32-33). 1960'lı yıllarda gerçekleşen medyadaki temsil araştırmaları, medyanın belli grupları “olumlu” ve “uygun”, belli grupları ise “olumsuz” ve “uygun” olmayan bir temsil ile sunduğunu göstermiştir (Söğüt, 2019:215). Öyle ki, günümüzde dördüncü güç olarak tanımlanan medya, kitlelere sunduğu belli kalıplar ile insanların "başkalarını" nasıl görmeleri gerektiğini ve onlara nasıl bir değer biçmesi gerektiğini öğreterek belli görme biçimleri inşa edebilmektedir. İletişim bilimlerinde önemli bir çalışma konusu olan bu sorunsal; Stuart Hall, Edward Said ve Jean Baudrillard gibi sosyal bilimler alanındaki düşünürler tarafından farklı bağlamlarda ele alınmıştır.

Stuart Hall, kavramsallaştırmalarını ve sorunsallaştırmalarını Jamaika kültürü ile olan ilişkisi çerçevesinde ortaya koyan bir eleştirel teorisyen ve sosyologdur. Fakat Stuart Hall'un çalışmaları; Hall'un kendi etnisitesine, kimliğine, kültürel aidiyetlerine ve cinsiyetine ilişkin sorgulamalarından çok daha geniş çevrelere taşınmış ve geniş bir tartışma alanı bulmuştur (Oğuz, 2014:127). Stuart Hall, Kültürel Çalışmalar Merkezi'nde yürüttüğü entelektüel çalışma sürecinde, Gramsci'nin hegemonya kavramsallaştırmasından da beslenerek; kültür, ideoloji, dil ve simgesel meselelere odaklanmıştır. Olumsuz ve indirgemeci bir kavrayışa doğrudan karşı çıkan Stuart Hall, kültürel çalışmalar alanında ileri sürdüğü düşüncelerini bu doğrultuda şekillendirmiştir

(Özçetin, 2010:142). Stuart Hall, temsil kavramına dair düşüncelerini de indirgemeci bir yaklaşımdan uzak bir şekilde tartışmıştır. Temsilin anlamı inşa eden bir yapı olduğunu ifade eden Stuart Hall, temsillerin anlamlandırma sürecinde, anlamlar üreten ve anlamların değişimine olanak sağlayan olgular olduğunu belirtmiştir (Hall, 2003:16). Stuart Hall, temsilin hem güç sorunu ile sıkı bağları olan karmaşık bir kaynak hem de dil, anlam ve kültür arasında önemli bir bağlantı noktası olduğunu ifade etmiştir (Demirbaş, 2004:25). Dili anlamlandırmanın ve kültürün merkezine koyan Stuart Hall, dilin yalnızca anlamları üreten bir unsur olarak değil anlamları yayabilen bir unsur olarak üzerinde düşünülmesi gerektiğini belirtmiştir (Kovacı, 2016:67). Öyle ki, temsil olgusu da insanlar, olaylar ve nesnelere dair anlamlı bir şey söylemek ve dünyayı "anamlı" bir şekilde başkalarına anlatabilmek için dili önemli bir araç olarak kullanmaktadır (Yiğitbaşı, Dalaylı, 2018:281).

Temsil kavramını bir üretim ve anlamlandırma süreci olarak tanımlayan Stuart Hall, bu sürecin inşacı, yansıtmacı ve kasıtlı yaklaşım olmak üzere üç ayrı yaklaşımla gerçekleştiğini belirtmektedir. Stuart Hall'a göre, insanlar birbirleriyle farklı türlerde örgütlenen işaretlerden meydana gelen bir dil üzerinden iletişim kurmaktadır. İnsanlar, işaretlerden meydana gelen bu dil üzerinden soyut dünyada anlatılmak istenen fikirlere gönderme yapabilmektedir. Temsil kavramı da somut dünya ile bir ilişkisi olmadan, soyut dünyaya yönelik işaretler ile yapılan göndermeler sonucu oluşur. Stuart Hall'un da çalışmalarında genellikle üzerinde durduğu ve inşacı yaklaşım olarak ifade ettiği bu süreç içerisinde, temsil kavramının kendisi farklı türlerde örgütlenen işaretler ile inşa edilir (Dinç, Dinçer, 2019:96). Stuart Hall'un yansıtmacı yaklaşım olarak ifade ettiği süreç ise inşacı yaklaşımdan farklı olarak, anlamın somut dünyada zaten var olduğunu ve işaretlerden meydana gelen dilin sadece bu anlamları yansıttığını belirtir. Kasıtlı yaklaşım ise anlamların, onları ortaya çıkaran kişilerden bağımsız olmadığını ve anlamı ortaya çıkaran kişilerin bilinçli olarak bu anlamları meydana getirdiğini açıklamaktadır.

Stuart Hall, medya ve temsil ilişkisine dair düşüncelerini genellikle inşacı yaklaşım üzerinden tartışmıştır. Stuart Hall'a göre, bir anlamlandırma süreci olarak temsil, inşacı bir yaklaşım ile anlamı bozabilir ve değiştirebilir. Temsil, olayın sunulma aşamasında bu sürecin bir parçası olabileceği gibi anlamlandırma sürecinin kendisi de olabilir. Bununla birlikte, temsil olanın geniş bir yer bulduğu medya, 'gerçek' olarak tanımlanan şeyleri,

seçilmiş tanımlar ile temsil eden bir araç olarak, anlamın inşa edildiği süreç içerisinde aktif bir rol oynamaktadır. Öyle ki, Stuart Hall'un bir anlamlandırma faili olarak tanımladığı medya sadece dünyayı kodlayan veya yansıtan değil, aynı zamanda anlam üreten ve anlamların değişimine imkân tanıyabilen bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Söğüt, 2019:215). Bununla birlikte, anlamlandırma sürecinde büyük bir rolü olan temsil; geleneksel ve yeni medyada birey, topluluk ve toplum gerçekliğinin yansıtılma biçimlerine doğrudan bir etki ederek statükoyu destekleyecek şekilde bir gerçeklik inşa edebilmekte ve bu gerçekliği medya araçları üzerinden kitlelere ulaştırılabilmektedir. Bu süreç ise egemen-hegemonik, müzakereli ve karşıt olmak üzere farklı okuma konumlarını ve anlam üzerine verilen hegemonik mücadele süreçlerini beraberinde getirmektedir (Oğuz, 2014:127).

Stuart Hall'un etnisitesi, kimliği ve kültürel aidiyetleri; Hall'un kavramsallaştırmaları ve sorunsallaştırmaları üzerinde önemli bir etki bırakmış ve Hall'un temsil olgusuna dair sorunsallaştırmalarını şekillendirmiştir. Bu durum, Filistinli bir eylemci ve entelektüel olan Edward Said için de geçerli olmuştur (Çetinkaya, 2009:3). Kudüs'te, Filistinli Hristiyan bir anne ve babanın çocuğu olarak dünyaya gelen ve yirminci yüzyılın en önemli entelektüellerinden birisi olarak kabul edilen Edward Said; Doğu kültürleri, medeniyetleri ve inançları etrafında başlattığı şarkiyat çalışmalarında, temsil üzerine önemli tartışmalar başlatmıştır. Oryantalizm denilince herkesin zihninde ortak bir tasavvur oluşmasına rağmen kavrama dair genel-geçer bir tanım yapılamamıştır (Kızıl, 2007:143). Edward Said, *Oryantalizm* adlı kitabında, Batılıların Doğu'ya dair ürettikleri temsilleri geniş bir çerçevede tartışmış ve oryantalizmi, Batının sosyolojik, ekonomik, estetik ve tarihsel metinler aracılığıyla "aktarmaya" çalıştığı bir tür jeo-ekonomik görüşler bütünü olarak tanımlamıştır. Edward Said, Foucault'nun bilgi-iktidar formülasyonunda olduğu gibi iktidar ile bilgi arasındaki sıkı ilişkiyi referans alarak "tarafsız" ve "akademik" olduğu iddia edilen Batı merkezli çalışmaların dahi sübjektif bir biçimde oluşturulduğunu ifade etmiştir (Köse, Küçük, 2015:111). Temsil kavramının tarihsel, kültürel ve siyasal bağlamda iç içe geçmiş bir durumda olduğunu ifade eden Edward Said, şarkiyat çalışmalarında Batı dünyasının sosyal, etnik ve kültürel sınırlar çerçevesinde bir "Doğulu" temsili yaratarak en temelde kendini meşrulaştırdığını belirtmiştir (Said, 1998:85).

Sözlük anlamı Doğu bilimi olan ve etimolojik kökeni güneşin doğuşunu ifade eden Latince'deki oriens kelimesine dayanan oryantalizm, bilgi-iktidar ilişkisinin güçlenmesi ile Batılıların, İslam dünyası karşısındaki tavırlarını içeren bir inceleme alanına dönüşmüştür (Köse, Küçük, 2015:110). Batı'nın Doğu'ya karşı merakı ve çözümleme isteği ile doğan ve Edward Said'in yeniden yorumlaması ile birlikte eleştirel bir kavrama dönüşen oryantalizm, temel olarak Doğu ve Batı dünyaları arasında hüküm sürdüğü düşünülen bir hâkimiyet mücadelesi ve çatışması üzerine kurulmuştur. Doğu bilimciler, oryantalizmin başlangıcı için kesin bir tarih belirlemenin zor olduğunu ifade etmektedir. Bununla birlikte, oryantalizm çalışmaları, Batı dünyasının Orta Doğu ve Asya'ya yayılma politikaları akabinde Doğuyu gezen seyyah ve misyoner sayısının artması ile birlikte yükselişe geçmiştir. 17. ve 18. yüzyıllarda modern temelleri atılan oryantalizm çalışmalarının, 19. yüzyılda bilinmeyen ve yeniden inşa edilmeyi bekleyen Doğu dünyası hakkında artan makale, dergi, bildiri ve akademik tezler ile büyük bir "ilerleme" kaydettiği görülmektedir (Kalın, 2007:116-118). Batı'nın Doğu'yu tanımlama sürecinde, oryantalistlerin en fazla ilgisini çeken konular ise İslamiyet ve Arap edebiyatı olmuştur. Bununla birlikte, İslam kültüründen etkilenmiş olan pek çok oryantalist, Yakındoğu Akdeniz'in ötesine geçmemiştir. Buna rağmen, Batılı Oryantalistler, resim sanatında gerçek gözlemlere dayanmayan harem, köle pazarı ve hamam tasvirlerine sıkça yer vermişler ve ayak basmadıkları topraklara dair birçok fantastik kurgu ve prototipler yaratmışlardır (Kömeçoğlu, 2011:46). Batı dünyasında oryantalizme olan ilginin artması ile Doğu dünyasına dair üretilen her şey gerçek Doğu yaşamını değil, Batılıların kafasındaki Doğu temsilini yansıtmaya başlamıştır.

Batı'nın zihin dünyasındaki Orta Doğu; develer, bedeviler, kervanlar ve papirüsler gibi temsiller ile doludur. Bununla birlikte, temel olarak II. Dünya Savaşı'ndan itibaren askeri ve siyasi bağlamda kullanılmaya başlanan Orta Doğunun kendisi de bir kavram olarak Batı'nın tarifidir (Aka, Nişancı, 2015:9). Batılılar tarafından yaratılan ve kendisinin doğrudan uzantısı olarak saymadığı Hayali Doğu ise bir kavram olarak sınırları belirsiz ve egzotik bir coğrafya alanını ifade etmektedir. Batının anlatıları ile beslediği Hayali Doğu, Batı dünyasının zihnindeki masal dünyasının somut bir örneğidir (Köse, Küçük, 2015:123). Bununla birlikte, iktidar-bilgi söylemi ile birebir ilişkili olan ötekileştirme, İktidar-bilgi söylemi ile oluşturulan oryantalizmin, Doğu'ya yönelik "ben" ve "öteki" arasındaki farkın

tespiti ile takındığı önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Batı, iktidarını sağlamlaştırmak için oryantalist söylem ile içselleştirdiği ötekileştirme mekanizması üzerinden dünyayı Doğu ve Batı olmak üzere iki bölgeye ayırmaktadır. Öyle ki, Hegel'in "Köle-Efendi diyalektiği"nde olduğu gibi Batı dünyası bir Doğu icat ederek, Doğu'yu Doğululaştırdığı için Batı olmaktadır (Bulut, 2002:23-24). Batı dünyası, "ben" ve "öteki" arasındaki farkın tespit edildiği bu süreçte ölçüt olarak kendi kültürünü ön plana çıkarmaktadır. Bu durumda, "öteki" olan hep eksik olarak kalmakta ve bu süreçte, Batı yüceltilirken "öteki" olarak tanımlanan Doğu sürekli olarak alçaltılmaktadır.

Tarihsel süreç içerisinde oryantalizm, "akıl ve erdem" sahibi Batının, Doğu'yu tanıması olarak değil tanımlaması olarak gerçekleşmiştir. Oryantalizm'in 1990'lardan beri akademik ve entelektüel zeminlerde ele alınan neo-oryantalizm şekli ise 11 Eylül saldırıları sonrasında Amerika'nın El Kaide'ye yönelik başlattığı harekâtları, Haçlı Seferine benzetmesi ile bir yükselişe geçmiştir (Aka, Nişancı, 2015:14). Neo-oryantalizm, oryantalizm gibi Batı'nın ahlaki ve kültürel üstünlüğüne yönelik söylemler üretmeye ve Batı'yı merkeze koyarak Doğu'yu bir coğrafya alanı üzerinden tanımlamaya devam etmiştir. Neo-oryantalizm söylemlerinin oryantalizmden farkı ise Batı'nın Doğu'yu; Hizbullah, El Kaide ve IŞİD gibi terör örgütleri ile ilişkilendirdiği İslamiyet ve Müslümanlar ile sınırlandırmasıdır. Tarihsel süreç içerisinde değişen ve dönüşen tüm bu oryantalist söylemleri tüm dünyaya empoze eden medya ise temel olarak Batı medeniyetinin üstünlüğü ve Batı'dan farklılığa olumsuz vurgu yapan söylemi, geniş kitlelere yayan ideolojik bir araç olarak varlığını devam ettirmektedir. Öyle ki, uluslararası medya, Batı coğrafyasında şekillendiği için medya en temel 'öteki' olan Doğu toplumunu; çatışma, siyasi bunalım, etnik ayrımcılık ve radikal İslam vurgusu ile temsil etmeye devam etmektedir. Batı medyası, Doğu temsilini gerçeğinden kopararak sunduğu medya kanallarında, "neden" ve "nasıl" sorularına hiçbir şekilde cevap vermemektedir. Bununla birlikte, haberlerde Batılı kaynaklara yer veren Batı medyası, Doğu'yu susturarak onun adına konuşmaya devam etmektedir (Şener, 2017:6). Bu durum ise yapay bir gerçekliğin inşa aracı olarak medyanın, Batılı olmayan İslam/Doğu temsilini insanların zihinlerinde yeniden ve yeniden üretmeye devam etmesine neden olmaktadır. Edward Said'e göre, Batı'nın tam karşısında yer alan Doğu'ya yönelik yapılan bu inşa süreci, "gerçek" ve "doğru" ilişkisinin yeniden sorgulanmasına neden olmaktadır (Said, 1998:88).

Marksist düşünür Stuart Hall, temsili anlam inşa eden bir yapı olarak tanımlarken, Edward Said temsil kavramını şarkiyat çalışmaları çerçevesinde ele almıştır. Simülasyon kuramını oluşturan ünlü Fransız düşünür Jean Baudrillard ise temsil kavramını hiper-gerçeklik ve tüketim bağlamında tartışmıştır. Fransız düşünür ve sosyolog Jean Baudrillard, postyapısalcı felsefe ve postmodernizm çerçevesinde ortaya koyduğu simülasyon kuramı ile temel olarak çağdaş Batı toplumlarındaki gerçeklik kavramını sorgulamaktadır (Önk, 2019:202). Batı toplumlarında gerçekliğin yok olduğunu ifade eden Baudrillard; toplumların, bütün olguların simüle edilmiş bir halde hayatlarımıza tahakküm ettiği bir simülasyon çağına girdiğini ifade etmektedir (Baudrillard 1998:12). Baudrillard, simgeler ve modeller aracılığı ile yaratılan bu simülasyon evreninde, hiper-gerçekliğin, hakikatin yerini aldığına vurgu yapmaktadır. Baudrillard'a göre, gerçekliğin tamamı ile yitirildiği bu dünya, gerçekliğin tüm verilerine sahip olan ama gerçek olmayan simülakrlar evreninden ibarettir (Gültekin, Tokdil, 2018:279).

Simüle etmek, simülasyon, hiper-gerçeklik, anlam patlaması ve sıcak-soğuk olay gibi kendine özgü terminolojisi ve düşünceleriyle birçok alanda yeni yaklaşımlar üretmiş olan Jean Baudrillard, temel olarak gerçekliğin yok olduğunu ifade eder (Metin, Karakaya, 2017:111). Baudrillard, bu yok oluşun ontolojik bir yok oluş olmadığını, gerçekliğin yerini “göstergelerin” yani “şeylerin” aldığı bir zihinsel yok oluş olduğunu ifade etmektedir. Bu aşamada artık temsiller önceki aşamalardaki gibi dünyanın bir yanılsaması değil gerçekliğin kendisidir ve dünya artık bu simüle görüntülerden ibarettir (Okuyan, Taslaman, 2018:34). Beşerî kültürde göstergelerin dört evrede geliştiğini belirten Baudrillard, hiper-gerçekliğe geçişin ilk evresinde sözcüklerle imgelerin gerçekliğin yansımaları iken üçüncü ve dördüncü evrede göstergeler ve simülasyonun tamamen gerçekliğin yerini aldığını ifade etmektedir. Baudrillard’a göre epistemolojik bir hakikat ve hiper-gerçeklik dışında bir gerçeklikten bahsetmenin mümkün olmadığı bu sembolik toplum sadece bir simülakrum ya da taklitler toplumu olarak tanımlanabilir. Baudrillard; imajlar, taklitler ve simülasyonun hâkim olduğu bu hipergerçek evrenin tüketim toplumlarına özgü olduğunu ve bu topluma hapsolmuş bireylerin de artık gerçekliğe ait her şeyi imgeler üzerinden değerlendirmek zorunda kaldığını belirtmektedir (Tambaş, 2011:30). Bununla birlikte,

Baudrillard'a göre, simülasyon evreninde yaşayan insanlar, simülasyon evrenindeki kodlanmış temsilleri ancak gönderenler sistemine göre açımlayabilmektedir.

Baudrillard'a göre, imge ve ikonların zamanla Tanrı'yı simüle ederek onun yerini aldığı gibi günümüzde hakikat ve simülatör farkı da kalmamıştır (Güzel, 2015:73). Öyle ki, günümüzde toplumsal gerçekliği belirleyen kitle iletişim araçları, bireylerin gerçeklik algısını, var olan dünyanın gerçekliğini simüle ederek manipüle edebilmektedir. Bununla birlikte, günümüz dünyasında teknolojinin gelişimine bağlı olarak ortaya çıkan yeni medya kanalları, gerçekliğin yeniden üretilmiş biçiminin topluma aktarıldığı simülasyon evreninde, hipergerçek görünümünün hakikatin yerini almasında etkin bir rol oynamaktadır. Geleneksel medya (TV, radyo, gazete vs.) ve yeni medya (siber-terörizm) araçları, bir köken ve gerçeklikten yoksun hiper-gerçeklik evreninde; kadın, çocuk, mülteci, Kürt ve Ermeni gibi birçok temsili öz referansından kopararak yeni bir gerçeklik ile göstermeye devam etmektedir. Tüm bu temsillerin yok oluşu fiziksel veya ontolojik gerçeklikten öte, referansından koparılan temsillerin artık aslının yerini alma durumuna işaret etmektedir. Gerçekliğin yerini tam bir simülasyon evreninin aldığı günümüzde, insanlar da özellikle dijital mecralar üzerindeki bir köken ya da bir gerçeklikten yoksun bu hiper-gerçek temsillere daha fazla inanmaktadır. Öte yandan, medya araçları üzerinden öz referansından koparılan bu temsiller, Baudrillard'ın çıkılmasının mümkün olmadığını belirttiği simülasyon evreninde, Lascaux mağarası örneğindeki gibi tek hakikat olarak kalmaya devam etmektedir.

1960'lı yıllarda feminist ve siyahi hareketler ile başlayan ve 1970'li yıllarda artan medya ve iletişim alanındaki temsil sorununa dair çalışmalar; Stuart Hall, Edward Said ve Jean Baudrillard gibi temsil kavramını farklı bağlamlarda tartışan düşünörlere referans verilmesini zorunlu kılmıştır. Stuart Hall, temsil kavramına dair düşöncelerini indirgemeci bir yaklaşımdan uzak bir şekilde tartışmış ve temsillerin anlamı inşa eden bir yapı olduğunu ifade etmiştir. Filistinli bir eylemci ve entelektöel olan Edward Said, *Oryantalizm* adlı kitabında, Batılıların Doğu'ya dair ürettikleri temsilleri geniş bir çerçevede tartışmış ve temsillerin tarihsel, kültörel ve siyasal bağlamda iç içe geçmiş bir durumda olduğunu belirtmiştir. Baudrillard ise günümüzde gerçekliğin yerini "göstergelerin" aldığı bir zihinsel yok oluşu vurgulayarak, temsil olanın dünyanın bir yanılsaması değil gerçekliğin

kendisi olmaya başladığını belirtmiştir. Genel olarak, siyasal düşünceler tarihi içerisinde; Thomas Hobbes, John Locke ve Jean-Jacques Rousseau'nun yanı sıra kolektif temsil ve sosyal temsil kavramları üzerine tartışan Emile Durkheim ve Serge Moscovici'nin temsil kavramına dair ortak noktaları, birey veya topluluğu temsil eden yeni bir gerçekliğin ortaya çıkması ve öz olanın kendi gerçekliği dışındaki bir temsil ile sunulmasıydı. Stuart Hall, Edward Said ve Jean Baudrillard gibi temsil kavramını farklı bağlamlarda tartışan düşünürler de benzer olarak insanlar, olaylar ve nesnelerin yerini alan temsillerin, yeni bir gerçeklik ortaya çıkardığını ve öz olanın kendi gerçekliği dışındaki temsil ile sunulduğunu ifade etmektedir.

2. GELENEKSEL MEDYADAN YENİ MEDYAYA GEÇİŞ: DEĞİŞEN GÖRÜNTÜ YÜZEYİ VE TEMSİL SORUNU

Medya; insanların kültürlerini, kimliklerini ve gerçeklik algılarını etkileyerek, insanların gündelik yaşam içerisinde karşılaştığı kavramları, nesneleri ve varlıkları anlamlandırmalarına yardımcı olur. Öyle ki, medya, kimlik inşa sürecinde biz ve ötekiler olgusunun sınırlarını çizerek, bir sosyal harita oluşturur. Bu sosyal harita, temsil edilen ötekilere dair insanların zihninde bir anlam şeması yaratır. Fakat medyanın temsil edilen ötekilere dair oluşturduğu bu anlam şemaları, gerçekliğin yeniden üretildiği bir süreci içerebilmektedir (Uluç, 2009:125-126). Medyada, temsil edilene dair göstergelerin yeni bir gerçeklik ile sunulması ise kalıp yargı/önyargıların ortaya çıkmasında ve yaygınlaşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu durum ise medyada bir temsil sorunu ortaya çıkarmaktadır. Öyle ki, geleneksel medya araçları olan fotoğraf, film, telefon, televizyon ve gazete gibi mecralar, farklı resmetme teknikleri ile gerçek nesneleri imgeleyerek, sonsuz temsiller oluşturmaktadır. Fakat geleneksel medya araçlarında temsil edilen bu sonsuz temsillerin, kendi gerçekliği içerisinde ele alınmadan, genellikle egemen söylemler doğrultusunda çerçevelenerek sunulduğu görülmektedir. Bununla birlikte, teknolojik gelişmelerin iletişim süreçlerinde aktif olarak kullanımı sonucu tüm hayatımıza nüfuz etmiş olan yeni medya araçları, geleneksel medyada egemen ideoloji doğrultusunda "temsil edilen" dezavantajlı bireylere, demokratik katılım ve ifade özgürlüğü açısından önemli avantajlar sunsa da temsil sorununun yeni medya araçlarında da farklı bir şekilde devam ettiği görülmektedir. Öyle ki, geleneksel medyada hali hazırda var olan temsil sorununun, yeni medya'da şekil değiştirdiği ve daha fazla yaygınlık kazandığı görülmektedir. Bu bağlamda, geleneksel medyada ve yeni medyada yer alan bu temsil sorununun, medyada sunulan kişi, nesne ve olayların sorunlu bir şekilde temsil edilmesi ve zihinlerde sorunlu bir şekilde meşrulaştırılması nedeni ile karşılaştırmalı olarak detaylıca incelenmesi gerekmektedir.

2.1. Geleneksel Medya ve Temsil Sorunu

Gündelik yaşam içerisinde etrafımızı kuşatan imgeler, bir düşüncenin veya nesnenin, belirli bir yüzey üzerindeki yeniden üretimi olarak bizlere seçilmiş olan dünyayı ve gerçeğin bir temsilini göstermektedir (Leppert, 2002:14). İnsan duyusuna dayalı olarak retinada oluşan imgeler ve teknoloji ile ekranda oluşan imgeler ise “gerçek” ve “temsil” olanı birbirinden ayırmaktadır (Altunay, 2012:35). Fotoğraf, film, telefon, televizyon ve gazete gibi geleneksel medya araçları da farklı resmetme teknikleri ile gerçek nesneleri imgeleyerek, sonsuz temsiller oluştururlar. Gerçek nesneleri imgelere dönüştüren fotoğraf, endüstri devrimi sonrasında teknoloji ve sosyal yaşamdaki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkmıştır (Gök, 2016:53). Fotoğrafın icadı ile birlikte nesnelerin imge haline gelmesi daha hızlı, basit ve hakiki olmaya başlamıştır. İmgeler, fotoğrafın icadı ile birlikte çoğaltım sürecinin bir nesnesi haline gelerek biricikliğini kaybetse de ışıkla resmetme teknikleri sayesinde herkesin ulaşabileceği bir konuma gelmiştir. Fotoğrafın kolay çoğaltılabilir yapısı ile ortaya çıkan bu durum, iktidar sahibi insanların imgeler üzerindeki kontrolünü zayıflatmıştır. Bununla birlikte, fotoğrafın çoğaltılabilir ve taşınabilir yapısı ise imgenin mekân sınırlılığını ortadan kaldırmıştır.

Fotoğrafın hemen ardından ortaya çıkan film teknolojisinin gelişimi, 20. yüzyıldaki iktisadi yapı ile hız kazanmıştır (Monaco, 2001:517). Film teknolojisinin ortaya çıkması ile izleme biçimleri büyük bir dönüşüme uğramıştır. Görüntüyü geniş bir izleyici topluluğuna yansıtabilen film teknolojisi, elektronik iletişim sistemleri içerisinde öne çıkan kolektif yapısı ile varlığını hep devam ettirmiştir (Yıldız, 2007:265). Bu teknolojik gelişmeyi, ışıklı bir yüzeyi ve görüntüyü oluşturan ekran öğeleri ile televizyon takip etmiştir. Vericiden iletilen dalgaların görüntü ve ses olarak görünmesini ve duyulmasını sağlayan televizyon; görsel ve işitsel açıdan herkese hitap eden elektronik bir aygıt olarak, kitle iletişim araçları arasında oldukça önemli bir yere sahip olmuştur (Alemdar ve Uzun, 2013:236). Bununla birlikte, ses ve görüntüyü bir arada bulunduran televizyon, izleyicilere anında ve doğrudan ulaşarak, zaman ve mekân sınırlılığını da ortadan kaldırmıştır (Çağlar & Porghamrezaeieh, 2012:141). Bu özellik, eşzamanlı ve gerçek zamanlı olarak gerçek imgeler ve temsiller üretebilen televizyonun, bu üretilen imgeleri ve temsilleri aynı anda bir kitle oluşturabilecek kadar kalabalık topluluklara aynı anda yayabilmesini sağlamıştır. Ayrıca, televizyonda belirli bir amaca ve hedef kitleye yönelik hazırlanan medya metinleri,

içerisindeki gerçeğin sayısız temsilleri ile kamusal ve insanların kendi rızaları ile özel alanların merkezine yerleşmiştir.

Televizyon ekranının geleneksel medya içerisindeki önemine benzer bir durum ise cep telefonun icadı ile yaşanmıştır. Telefonun icadından önce haberleşmede bir devrim olarak tanımlanan telgraf zamanla yerini Graham Bell'in 1865'te elektrik dalgalarıyla ses gönderimi fikri üzerine yaptığı araştırmalar sonucunda icad edilen telefona bırakmıştır (Nuran, 2015:15). Martin Cooper'in mucidi olduğu cep telefonları ise bireyler arasında birebir iletişim kurmanın öneminin artması ile daha fazla yaygın hale gelmiştir. Cep telefonlarına sonradan eklenen kamera gibi farklı işlev ve uygulamalar hem telefon satışlarının artmasında hem de her bir cep telefonu sahibinin birer imge üretebilecek fotoğrafçıya ve kameramana dönüşmesi üzerinde etkili olmuştur. Cep telefonları; kişisel, iletişimsel, elde taşınabilirlik ve aktifleşebilme özellikleri ile ön plana çıkarken, gerçek mekânları temsillerle donatarak, kendine özgü yeni bir zaman ve mekân deneyimi ortaya çıkarmıştır (Altunay, 2012:38). Bununla birlikte, cep telefonları, ekran boyutu ile televizyondan farklılaşsa da her iki ekranın kendilerine ait farklılıklar yaratan göstergeler sistemi, iki ekranın da gündelik yaşam içerisindeki kullanım pratiklerinin devam etmesini sağlamıştır.

Johann Gutenberg'in, metal tipli baskı makinesini icat etmesinden sonra ortaya çıkan ve yaygınlaşan gazeteler ise zihinsel bir fotoğraf makinesi olarak insanları, ulusal ve uluslararası gündemde yer alan ekonomi, spor, magazin ve siyasete dair konular hakkında bilgilendirmiştir. Gazetenin, zihinsel bir fotoğraf makinesi olarak tanımlanması, görsel öğelerin yazılı basının vazgeçilmez bir unsuru olması ile ilgilidir. Yazılı basının vazgeçilmez bir unsuru olan görseller, gazetede yer alan haber içeriklerinin daha fazla dikkat ve ilgi çekmesini sağlayan imgelerdir. Gazetelerde kullanılan görseller, 5N+1K kuralı ile okurun haberle ilgili bilmesi gereken bilgileri, okura görsel bir biçimde sunmaktadır (Bıyık, 2007:105). Böylece, haber içeriğinde yer alan tüm yazılar, bir fotoğraf karesi ile özetlenmiş ve desteklenmiş olmaktadır. Bununla birlikte, gazetelerde yer alan ve anlamı sayısız etmenlerce belirlenen görseller, haber metinleri gibi önemli mesajlar içermektedir. Öyle ki, haber içeriği ile birlikte sunulan bu görseller, belli bir dünya görüşünün, kültürün veya bilginin aktarıcısı olabilmektedir (Terzi, 2006:41). Bununla birlikte, haber içeriklerinde kullanılan görseller, toplumda var olan düşüncelerin,

davranışların, değerlerin ve yaşam biçimlerinin şekillenmesinde de etkin bir rol oynarken, bir düşüncenin veya nesnenin belirli bir yüzey üzerindeki yeniden üretimi olarak bizlere seçilmiş olan dünyayı ve gerçeğin bir temsilini göstermektedir.

Gündelik yaşam içerisinde baktığımız her yer, hareketli veya durağan imgelerle kaplıdır. Fakat insan duyusuna dayalı olarak retinada oluşan imgeler ile teknoloji tarafından ekranda oluşan imgeler, “gerçek” ve “temsil” olanı birbirinden ayırmaktadır. Belirtildiği üzere; fotoğraf, film, telefon, televizyon ve gazete gibi geleneksel medya araçları da farklı resmetme teknikleri ile gerçek nesneleri imgeleyerek, sonsuz temsiller oluşturabilmektedir. Stuart Hall, temsilin bir anlamlandırma süreci olduğunu ifade etmektedir (Polat, 2018:48). Temsilin sunulmuş şekli; zaman, mekân ve alıcı açısından değişkenlik gösterse de insanlar karşılaştıkları her kavramı, nesneyi ve varlığı zihinlerinde uygun kodlar ile anlamlandırmaya çalışmaktadır. Medya ise tam bu doğrultuda insanların kültürlerini, kimliklerini ve gerçeklik algılarını etkileyerek, insanların gündelik yaşam içerisinde karşılaştığı bu kavramları, nesneleri ve varlıkları anlamlandırmalarına yardımcı olmaktadır. Medyanın, eleme ve öne çıkarma gücü ile bir çerçeve içerisinde sunduğu temsiller, bir süre sonra toplumda yer edinen, meşrulaşmaktadır (Polat, 2018:49). Gerçeği öz bağlamından kopararak farklı bir bağlam içerisinde sunabilen medya, bu süreç içerisinde temsil edilenin anlamını da tamamen değiştirebilmektedir. Bu bağlamda, temsil süreçlerinde ideal olarak farklı düşüncelere ve görüşlere yer vermesi beklenen medya, kurucu bir öge olarak temsil edileni tamamen yansıtabileceği gibi tamamen saptırabilme gücüne de sahiptir. Öyle ki, ulusal ve uluslararası alanda gerçekleşen iletişim araştırmaları, özellikle geleneksel medya araçlarında temsil edilen dezavantajlı birey ve grupların, kendi gerçekliği içerisinde ele alınmadan genellikle egemen söylemler doğrultusunda çerçevelenerek sunulduğunu ve geleneksel medya’da bir temsil sorunu olduğunu göstermektedir. Medyanın sahiplik yapısı ve egemen ideoloji ile ilişkisi sebebiyle ortaya çıkan bu temsil sorunu, ulusal ve uluslararası alanda gerçekleşen iletişim araştırmaları üzerinden incelendiğinde;

Potansiyel olarak her türlü istismara ve şiddete uğrama riskleri olan çocukların geleneksel medya’daki sunumunda önemli bir temsil sorunu olduğu görülmektedir. Nalan Ova’nın 2014 yılında gerçekleştirdiği *Türkiye’de Yazılı Basında Çocuk Gelinlerin Temsili* adlı çalışma, Türkiye’deki ana akım medyanın haber içeriklerinde kız çocuklarını “mağdur

kurbanlar”, “âşık kadınlar” ve “zavallı kurbanlar” olarak işaretlediğini göstermiştir. Bu çalışma, ana akım medya'da yer alan haberlerin, çocukların yaşadıkları mağduriyeti yeniden ürettiğini ortaya koymuştur. Ayrıca, araştırmanın örneklemi olan Posta ve Hürriyet gazetelerinin, çocukların isimlerini ve fotoğraflarını açık bir şekilde yayınlarak bir hak ihlali yaptıkları görülmüştür (Ova, 2014:255). Cem Tutar'ın 2014 yılında gerçekleştirdiği *Yazılı Basında Çocuk Haklarının Temsili: Hürriyet, Cumhuriyet, Sabah ve Zaman Gazeteleri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma* adlı çalışma ise Türk basınının haber değeri ve haberin sansasyonel özelliklerinden dolayı, "çocuk hakları" konusunda duyarsızlaştığını ve sosyal sorumluluklarını yerine getirmediğini göstermiştir. Ayrıca, araştırma ile Türk basınının çocukları pasif-edilgen bir şekilde medyada temsil ettiği sonucuna ulaşılmıştır (Tutar, 2014:5783).

Zehra Yiğit'in 2007 yılında, Kürt temasını konu alan filmlere dair gerçekleştirdiği çalışma, Kürt bireylerin genel olarak siyasal bir eylemde veya dağ başında bir çatışmada yer alan, örgüt üyesi, esmer, karakaş ve kara gözlü ve çoğunlukla poşu kullanan bireyler olarak temsil edildiğini göstermiştir (Yiğit, 2007:295). Ayrıca, Banu Dağtaş ve Erdal Dağtaş'ın 2007 yılında Türkiye'deki en uzun soluklu sivil itaatsizlik eylemi olan "Cumartesi Anneleri" eylemlerinin medyadaki temsiline dair gerçekleştirdikleri çalışma, kayıpların "PKK'lı" olarak temsil edilirken, Cumartesi Anneleri'nin egemen görüş bağlamında ele alındığını göstermiştir (Dağtaş, 2007:96).

Tahir Abbas'ın, müslümanların ulusal ve uluslararası medya'da nasıl temsil edildiğine dair 2001 yılında gerçekleştirdiği araştırma, İngiliz medyasının Güney Asya Müslümanlarını, Batı'nın seküler yapısına zarar veren barbar bir topluluk olarak temsil ettiğini göstermiştir (Abbas, 2011:53). Margherita Marcellini ve Özgehan Şenyuva'nın 2011 yılında gerçekleştirdiği araştırma ise İtalyan medyasının Türkiye'yi kalıp yargılar ile temsil ettiğini ve bu temsil biçiminin islamofobiye yükselttiğini göstermiştir (Marcellini, Şenyuva, 2011:40).

Hannah J. Johnson'ın, LGBTİ+ bireylerin ulusal ve uluslararası medya'daki temsillerine dair 2016 yılında gerçekleştirdiği araştırma, medyanın biseksüeller hakkındaki olumsuz yargıları ve stereotipleri yaygınlaştırdığını gösterirken (Johnson, 2016:394), Lauren B.

McInroy ve Shelley L. Craig'in 2017 yılında gerçekleştirdikleri çalışmada, televizyon kanallarının LGBTİ+ bireyleri kalıp yargılar ile temsil ettiği sonucuna ulaşılmıştır (McInroy, Cra, 2017:42).

Kay W. Maas ve Cynthia A. Hasbrook'un 2001 yılında gerçekleştirdikleri araştırma, fiziksel engelli bireylerin, medyanın sahiplik yapısı ve egemen ideoloji ile olan güçlü ilişkisinden dolayı ortaya çıkan temsil sorununa maruz kaldığını gösterirken (Maas, Hasbrook, 2001:33), Sandra C. Jones ve Valerie Harwood'un 2009 yılında gerçekleştirdikleri araştırma, Avustralya basınının, 1996-2005 yılları arasında otizm ile ilgili herhangi bir haber içeriğine yer vermediğini göstermiştir (Jones, Harwood, 2009:15).

Medya ve temsil konusunda yapılan bu çalışmalar incelendiğinde, geleneksel medyanın, temsil kavramının incelendiği en önemli mecralardan biri olduğu görülmektedir. Fakat bu araştırmaların bulgularına bakıldığında, geleneksel medya araçlarında temsil edilen birey ve grupların kendi gerçekliği içerisinde ele alınmadan genellikle egemen söylemler doğrultusunda çerçevelenerek sunulduğu görülmüştür. Egemen sınıfın çıkarları doğrultusunda olaylar ve olay örgülerinin değiştirilmesi hem yapay bir gerçekliğin ortaya çıkmasında hem de bu inşa edilmiş gerçeğin pasif alıcı konumundaki insanlar tarafından kolayca tüketilmesinde etkili olabilmektedir (Polat, 2018:57). Bu durum ise bir temsil problemi ortaya çıkarmaktadır. Fakat günümüzde yeni medya olarak tanımlanan internet tabanlı kitle iletişim araçları, bireylerin zamana ve mekâna bağlı kalmadan var olan bilgilere ulaşma, bilgileri paylaşma ve depolama avantajına sahip olmasını sağlamıştır. Geleneksel medya araçları karşısında pasif durumda olan bireyler, bireysel kullanım ve paylaşım olanağı sağlayan yeni medya araçları sayesinde aktif bireylere dönüşmüştür (Poster, 1995:3-4). Geleneksel medyada, egemen ideoloji doğrultusunda "temsili edilen" dezavantajlı bireyler; internet ve sayısal teknolojiler bileşkesinden gelişim gösteren yeni medya araçları sayesinde hem mesajın alıcısı hem de üreticisi konumuna gelerek kendilerini ifade edebilme alanı elde etmişlerdir (Kırık, 2013:66-67). Ayrıca, demokratik katılım ve ifade özgürlüğü açısından büyük bir önem taşıyan yeni medya araçları, dezavantajlı grupların geleneksel medya araçlarından farklı olarak küçük bütçeler ile kendi medya kanallarını kurma ve içerik üretmelerine de olanak sağlamıştır (Polat, 2018:57). Fakat yeni medya araçları, geleneksel medyada egemen

söylemler doğrultusunda problemleri bir şekilde sunulan temsillere demokratik katılım ve ifade özgürlüğü açısından önemli avantajlar sunsa da temsil probleminin yeni medya araçlarında da farklı bir şekilde devam ettiği görülmüştür.

2.2. Yeni Medya ve Temsil Sorunu

Yeni iletişim teknolojileri ve uygulamalarının doğuşuna kadar; radyo, televizyon ve gazete gibi yaygın olarak kullanılan tek yönlü kitle iletişim araçları, geleneksel medya olarak tanımlanmıştır. Bununla birlikte, insanlığın klasikleşen algılarını yıkan, kültürel birikimleri değiştiren, yeni kavramlar üreten bir olgu olarak internet, iletişimde köklü değişikliklerin önünü açmıştır (Kazaz, 2007:223). Teknolojik yenilikler ile gelişen internet ağları, izleyicinin üretilen eser ile ilişkisi ve teknolojik etkileşimine yeni bir boyut kazandırırken; farklı ses, renk ve düşüncelerin, tüm dünya dahilinde iletişime geçmesine olanak sağlayan sanal ortamlar yaratmıştır (Karaismailoğlu, 2014:302). Bilgi ve iletişim tabanlı çalışmalar yapan araştırmacılar, kullanıcıların zamandan ve mekândan bağımsız bir şekilde interaktif olarak etkileşimde bulundukları bu sanal ortamları ve bu sanal ortamların araçlarını, yeni medya olarak tanımlamıştır (Cançat, 2018:166). Geleneksel medya araçlarını kapsamayan ve internet tabanlı olarak karşımıza çıkan bu araçlar, kavramsal olarak yeni olsa da temelini geleneksel medyadan alan ve geleneksel olanı tamamlayan araçlar olarak ortaya çıkmıştır (Nazlı ve Bağ, 2020:84).

Teknolojik gelişmelerin iletişim süreçlerinde aktif olarak kullanımı sonucu tüm hayatımıza nüfuz etmiş olan yeni medya; bireylere, daha zengin ve araştırılabilir bir içerik ve ifade olanağı sunmuştur (Çambay, 2015:242). Öyle ki, yeni medya ile birlikte bireyler, kullanıcıların katılımını mümkün kılan ve kullanıcı tabanlı materyalleri servise sunan ortamlar üzerinden hem içerik üreten hem de içeriklerden faydalanan aktif özlere dönüşmüştür. Bununla birlikte, bireylerin etkileşim kurma yeteneğini artıran yeni medya araçları, geleneksel medyanın monolog yapısından farklı olarak toplumsal yaşamı tümüyle biçimlendiren farklı kamusal ortamların oluşmasına da aracılık etmiştir. Yeni medyanın bu özelliği, bireylerin siyasal, ekonomik ve toplumsal hayata katılım yollarını da çeşitlendirmiştir. Bununla birlikte, ses ve görüntünün eş zamanlı iletimini kolaylaştırıp zaman ve mekân kavramını tümüyle yok eden yeni medya, bireylerin sanal ortamlar

üzerinden karşılıklı bir biçimde bilgiyi elde etmesini, toplamasını, işlemesini ve aktarılmasını sağlamıştır. Ayrıca, dijital teknolojiye dayalı bir toplum yaratan yeni medyanın, bireyleri fikir ve eylem etrafında bir araya getirebilmesi, dayanışmayı sağlaması, var olandan farklı, verili olana kendi düşüncelerini sunma olanağı tanınması; toplumdaki dezavantajlı birey ve grupların, yeni medya araçları üzerinden seslerini duyurabilmesini sağlamıştır.

Yeni medyanın karşılıklılık ve çok katmanlılık özellikleri ile geleneksel medya karşısında alıcı konumunda bulunan bireyler, yeni medya ile birlikte bir dönüşüm geçirerek hem alıcı hem de kaynak rolüne sahip olmuştur (Binark, 2007:21). Geleneksel medyada, egemen ideoloji doğrultusunda "temsili edilen" dezavantajlı bireyler de internet ve sayısal teknolojiler bileşkesinden gelişim gösteren yeni medya araçları sayesinde hem mesajın alıcısı hem de üreticisi konumuna gelerek kendilerini ifade edebilme alanı elde etmişlerdir. Fakat yeni medya araçları, geleneksel medyada egemen söylemler doğrultusunda problemleri bir şekilde sunulan temsillere demokratik katılım ve ifade özgürlüğü açısından önemli avantajlar sunsa da temsil probleminin yeni medya araçlarında da farklı bir şekilde devam ettiği görülmüştür. Öyle ki, yeni medya ile birlikte ortaya çıkan yeni görüntüler, sesler ve görsel öğeler, bilinen tüm temsillere yeni bir bakış açısı getirirse de yeni medyadaki bu yeni temsiller gerçeğin bir yansıması olarak değil belirli grupların hedeflerini destekleyecek doğrultuda, gerçeğin yeniden uyarlanmış ve inşa edilmiş hali olarak ortaya çıkmıştır. Yeni medya ile birlikte ortaya çıkan ve gerçeğin yeniden inşa edilmiş halindeki bu temsiller, geleneksel medya'da kitlelere belirli bir davranış modeli ve hayat tarzı sunan temsiller ile aynı doğrultuda bir inşa sürecinin parçası olmaya devam etmiştir (Dinç ve Dinçer, 2019:98).

Baudrillard'a göre, rastlantı ve kusurlu olan her şey, kusursuz olmayan bu dünyadan dışlanmıştır. Öyle ki, eksik ve kusurlardan arındırılan kusursuz olmayan gerçeklik, kusursuz bir cinayet ile simülasyona dönüşmüştür (Baudrillard, 2006:30). Yeni medya araçları da bireyleri aktif kullanıcılara dönüştürmüş ve onlara kendilerini ifade edebilme alanı sunmuş olsa da yeni medya kullanıcısı olan tüm bireyler, yeni medya araçları üzerinden tüketim alışkanlıklarını, sosyal çevrelerini, aile ve arkadaşlık ilişkilerini istedikleri gibi kurgulayarak gerçeklikten koparılmış bir temsil yaratabilmektedirler. Yani,

kusurlu olan her şey, yeni medya araçları ile eksik ve kusurlardan arındırılarak kusursuz bir cinayet ile simülasyona dönüşebilmektedir. Bununla birlikte, yeni medya araçları bireylere grafik ve illüstrasyon gibi araçlar ile kendi temsil sürecini oluşturma ve bunu hızlı bir şekilde geniş kitlelere yayabilme imkânı sağlasa da yeni medyanın iletileri ile karşı karşıya kalan bireyler, kendilerine sunulan iletileri çözümlerken, bir olay ya da kişinin temsilini de içselleştirebilmektedir. Bu durum, bireylerin artan yeni medya pratikleri ile birlikte gerçeğinden koparılmış temsiller ile daha fazla karşı karşıya kalmasına ve onları benimsemesine neden olabilmektedir. Tüm bu pratikler, teknolojiye paralel olarak doğan yeni medyanın, kimlik edinme ve temsil yaratma sürecini kendi tekelinde topladığını göstermektedir. Bununla birlikte, geleneksel medyada hali hazırda var olan temsil sorununun, yeni medya'da şekil değiştirdiği ve daha fazla yaygınlık kazandığı görülmektedir.

3. MEDYA VE GÖÇ ÜZERİNE KURAMSAL ÇERÇEVE

Suriye iç savaşı, Soğuk Savaş döneminden bu yana yaşanan en büyük insani felaketlerden birisi olarak, insanların ülkelerini zorunlu olarak terk ederek; sığınmacı ve mülteci statüleri ile farklı ülkelere sığınmalarına neden olmuştur. Yaşanan iç çatışmalar sonucu mülteci veyahut sığınmacı konumuna düşen milyonlarca Suriye vatandaşı; birçok fiziksel, psikolojik ve hukuki sorun ile karşı karşıya kalmıştır. Öyle ki, Suriye'deki olaylar neticesinde ülkelerini terk etmek zorunda kalan insanlar, ulus-devlet sistemi içerisinde vatansızlar ve yabancılar olarak tanımlanırken, sığınma talep ettikleri ülkelerin medya organları tarafından da inşa edilmiş temsiller ile ötekileştirilmiş ve dışlanmıştır. Suriyeli sığınmacıların medya tarafından öz referansından koparılarak, kamuoyunun zihninde ebedi olan bir hipergerçeğe dönüştürüldüğü bu süreç, çatışmaların neden olduğu yıkıcı durumdan en fazla etkilenen ve belli durumlarda savaşın ana öznesi durumuna getirilen Suriyeli çocukların temsili farklı bir boyut kazanmıştır. Öyle ki, ulusal ve uluslararası medya, savaşın yıkıcı etkisine maruz kalan; Omran Daqneesh, Sahar Dofdaa, Karim Abdallah, Rawan Alows, Hamza Ali Al-Khateeb ve Aylan Kurdi gibi çocukları, farklı bir çerçeve ile sunmuştur. Sığınmacılara dair ölüm olaylarının karşılaştırılması etik bir sorun olarak kabul edilse de Aylan Kurdi'nin ölümü; Aylan Kurdi'nin fotoğrafı, yaşı, göç hikâyesi, hukuksal statüsü ve temsil ediliş biçimi gibi birçok nedenden dolayı uluslararası alanda büyük bir yankı uyandırmıştır. Öyle ki, Doğan Haber Ajansı (DHA) muhabiri Nilüfer Demir'in, Aylan Kurdi'nin sahile vurmuş bedenini fotoğraflaması ve fotoğrafın küresel çapta dolaşıma girmesi ile sığınmacı krizine dair o güne kadar görülmemiş düzeyde sert bir tepki ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, Aylan Kurdi'nin bodrum sahiline vuran cansız bedenine ait fotoğrafının yanı sıra yaşı, göç hikâyesi ve hukuksal statüsü ile medyada yer alması, uluslararası boyutta bir tepki yaratarak sığınmacı krizine dair ortak çözüm için bir baskı oluştursa da Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyadaki sembolleşme süreci bir potansiyel temsil sorununu da hep içerisinde barındırmıştır. Aylan Kurdi'nin, bu sorunsal çerçevede, uluslararası yayın kuruluşlarında yer alan haber içeriklerinde nasıl temsil edildiği ve uluslararası alanda nasıl sembolleştiği incelenirken; göç olgusu, mülteci,

göçmen ve sığınmacı statüleri, Suriye iç savaşı ve savaşın medya ile ilişkisine dair bir literatüre yer vermek, araştırmayı bütünsel bir şekilde anlamak açısından gereklidir.

3.1. Göç Olgusu: Tanımlar, Nedenler ve Göç Kuramları

Sanayi sonrası dönem, bireylerin her geçen gün artan iç çatışmalar, yoksulluk, siyasi iktidarsızlık, popülizm ve köktencilik gibi nedenlerden dolayı daha fazla adalet, eşitlik ve özgürlük ideallerine yönelik arayışlar içerisine girdiği bir dönemdir (Ucar ve diğerleri, 2018:1). Bu arayış süreci; insanların sığınmacı, mülteci ve göçmen statüleri ile yeryüzündeki yerlerini aramak için sonu gelmeyen yeni bir arayış süreci içerisine girmesine neden olmaktadır. Bu süreç, kavramsal olarak mekânsal değişikliği ifade eden göç olgusudur. Tarih boyunca insan topluluklarının tanıklık ettiği bu göç olgusu; kişilerin veya sosyal grupların toplumsal, ekonomik, kültürel ve siyasal nedenlerden dolayı kısa veya uzun süreli bir mekân değişikliğini ve sosyo-kültürel alana yerleşmelerini ifade etmektedir (Çatal, Gemici, 2019:53). Göç, bireylerin zorunlu olarak veya beklentilerine cevap verebilecek iç ve dış etkenler nedeni ile yaşam alanlarını değiştirmesi olarak da tanımlanabilmektedir (Günay, Atılğan, Serin, 2019:38). İnsanların yaşadıkları toprakları bırakıp çeşitli nedenlerden dolayı yeni bölgelere göç etmesinde; doğal, sosyoekonomik, güvenlik, siyasal ve sosyokültürel olmak üzere birçok neden etkili olabilmektedir.

Göç, kavramsal olarak canlılar içerisinde özel bir yeri olan insanın mekânsal değişikliğini ve bu süreç sonucunda bireyin psikolojik durumu başta olmak üzere topluma dair birçok unsuru etkileyen bir olguyu ifade etmektedir (Ekici, Tuncel, 2015:9). Birçok faktörün etkisi ile gerçekleşebilen ve karmaşık bir süreci içeren göç olgusu, geçici ya da kalıcı olarak farklılık gösterse de kavramın genellikle kalıcı bir mekân değişikliği için kullanıldığı görülmektedir (Lecaj, 2019:51). Bu mekânsal değişiklik, insanların veya toplumların kendi iradeleriyle gerçekleştirdiği özgür bir seçim olabileceği gibi insanların kendi iradeleri dışındaki gelişmelerin bir sonucu da olabilmektedir. Bu mekânsal değişiklik, özgür bir seçim veyahut irade dışı bir etkenden dolayı gerçekleşse de bu süreç bireyin mekân ile kurduğu bağı olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bununla birlikte, bu süreç bireyin anlam ve değer dünyasında bir değişim ve dönüşümü de beraberinde getirmektedir. Öyle ki, bireyin sosyal ve doğal çevresinden ayrılarak başka bir mekâna

yerleşmesi, bireyin yeni bir stres ve psikolojik travma alanına yönelmesine neden olabilmektedir. Küreselleşme ile birlikte değişen hâkim ekonomik sistem ise devletlerin kültür, ekonomi ve siyasetleri üzerinde geniş etkileri olan göç hareketlerinin kapsam ve niceliğini artırarak, bu stres ve psikolojik travma alanını genişletmektedir (Fassmann, Haller, Lane, 2009:4).

Göç süreci hem mekânsal değişikliğin neden olduğu değişim ve dönüşümden mustarip olan göçmenleri, mültecileri ve sığınmacıları hem de göç edilen mekândaki insanlar ve insana dair olan sermaye, mal, fikir ve bilgi gibi öğeleri olumsuz etkileyebilmektedir. Göç süreci sonucunda yeni bir mekâna yerleşen göçmenler, mülteciler ve sığınmacılar; gittikleri yerdeki toprak, şehir ve siyaset başta olmak üzere birçok unsur ile girdikleri uyum sürecinde önemli sorunlar ile karşılaşabilmektedir (Ekici, Tuncel, 2015:15). Öyle ki, mekâna göç eden göçmenlerin, mültecilerin ve sığınmacıların toplumsal dışlanmaya maruz kalması veya asimilasyon politikaları aracılığıyla eritilerek kendisi olmaktan çıkarılması, göç hareketleri sonucunda ortaya çıkan toplumsal kutuplaşma ve gerilimleri besleyen önemli unsurlar olarak görülebilir. Bununla birlikte, göç hareketleri sonucunda meydana gelen kentlileşememe durumu ise kentlerin fiziki yapısının yanı sıra kimyasının da bozulmasına neden olabilmektedir. Bu durum sonucunda kentlerde yaşanan ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlar, kentlerdeki toplumsal kutuplaşma ve gerilimleri besleyerek, ülkedeki demokratik yapıyı ve işleyişi olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Uzun tarihsel bir geçmişi olan göç olgusu ve göç süreçlerinin karmaşık yapısı, 19. yüzyıldan itibaren birçok hipotez, kavram ve önermeler çerçevesinde sistematik olarak incelenmeye başlanmıştır. Bununla birlikte, göç olgusu; ekonomik, kültürel, sosyal, politik ve güvenlik gibi çok boyutlu yapısı nedeni ile farklı disiplinler tarafından farklı bağlamlarda analiz edilmiştir. Öyle ki, sosyoloji bilimi göçün sosyal ilişkiler boyutunu incelerken, iktisat bilimi göç olgusunun ekonomik sebep, sonuç ve etkilerini kapsamlı bir biçimde ele almıştır. Göç olgusunu açıklamaya çalışan ilk kuramcılardan Ernst Georg Ravenstein, göç kuramını 1871 ve 1881 yılı İngiliz nüfus sayımı istatistiklerinin verileri üzerine kurmuş ve göç kuramını iki göç modeli üzerinden açıklamıştır (Ravenstein, 1885:198-199). Bu göç modelleri, gelişmiş sanayi ve ticaret merkezlerine doğru yapılan kısa mesafeli ve uzun mesafeli göçlerdir (İnce, 2019:2585). Ravenstein'ın göç modelleri içerisinde yer alan mesafe bileşeni, günümüz göç hareketliliğinde önemli bir unsur olarak

karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki, Afganistan ya da Suriye'deki çatışmalardan dolayı ülkelerini terk etmek zorunda kalanlar insanların komşu ülkelere göç etmesinde fiziksel mesafenin önemli bir bileşen olduğu görülmüştür.

Göç kuramcılarından Everett Lee, itme-çekme teorisi üzerinden göçün meydana gelmesinde kişiden kişiye değişebilen çekici (+), itici (-) ve (o) nötr faktörlerin olduğunu ifade etmiştir (Lee, 1969:284). Kuram'a göre, göç hareketliliğinde etkili olan ekonomik fırsatlar ve politik özgürlükler çekme faktörlerini oluştururken, ekonomik ve politik baskılar itme faktörünü oluşturmaktadır (Çağlayan, 2006:71). Kesişen fırsatlar kuramı da itme-çekme kuramına benzer olarak göç mesafesinin, hedef ülkedeki imkânların ve bu imkân düzeylerinin, göçün yoğunluğu üzerinde etkili olduğunu belirtmiştir (Stouffer, 1940:845). Göç olgusunun karmaşık yapısını açıklayan diğer kuramlardan yeni ekonomi kuramı ailenin ortak kararlarının, kurumsal kuramı göç endüstrisinin, ilişkiler ağı (network) kuramı kişilerarası bağlantıların, dünya sistemleri ve ikiye bölünmüş (segmented) emek piyasası kuramı kapitalist merkez ülkelerin, neoklasik ekonominin makro kuramı ülkeler arasındaki ücret ve istihdam koşullarının ve neoklasik ekonominin mikro kuramı da bireylerin rasyonel kararlarının göç hareketliliği üzerindeki etkisine vurgu yapmıştır.

Genel olarak, karmaşık bir yapısı olan göç olgusu, 19. yüzyıldan itibaren birçok hipotez, kavram ve önermeler ile sistematik olarak incelenmeye başlansa da göç alan ülkelerin bu karmaşık süreci nasıl yönettiği farklı bir tartışma alanı yaratmıştır. Bu doğrultuda; iç çatışmalar, yoksulluk, siyasi iktidarsızlık gibi siyasal nedenlerin yanı sıra sosyoekonomik nedenlerden dolayı göç hareketliliğinin yoğun olarak yaşandığı Avrupa Birliği ülkelerinin göç politikaları da bu tartışmalar bağlamında incelenebilir. Avrupa Birliği, bir dönem işgücü ihtiyacını karşılamak amacı ile Balkan ülkeleri gibi gelişmekte ve Kuzey Afrika gibi az gelişmiş olan ülkelere kontrollü bir şekilde göçmen kabul etmekteydi (Hansen, 2003:25-30). Fakat AB ülkeleri, 1980'lerde artan kayıt dışı istihdam ve yasadışı göçler ile birlikte yabancı işgücü alımına sınırlama getiren kanunları yürürlüğe koymuştur. Bununla birlikte, "demokratik değerler" ve "insan hakları" politikaları çerçevesinde kurulan Avrupa Birliği, Sovyetlerin çökmesi ve Berlin duvarının yıkılması ile artan göç hareketleri sonucunda uluslararası göçü engellemek için denge arayışına girmiş ve yaşanabilecek yeni göçleri engellemek adına güvenlik önlemlerini arttırmıştır.

(Koçak, Gündüz, 2016:69). Fakat Suriye iç savaşı gibi olayların neden olduğu göç dalgası, Avrupa Birliği ülkelerinin göç politikalarında belli sıkıntılar meydana getirmiştir. Öyle ki, Suriye iç savaşı ile birlikte AB ülkelerinin, sığınmacıları koruyacak güçlü bir sisteme ve altyapıya sahip olmadığı anlaşılmıştır. Bu sistem ve altyapı eksikliği, Brexit örneğindeki gibi sığınmacı karşıtı olan parti ve liderler tarafından sığınmacılara ve mültecilere yönelik geliştirilen popülist söylemlerin meşrulaştırılmasında etkili olmuştur. Brexit örneğinin yanı sıra Avrupa Birliği ülkelerinin göçmen, mülteci ve sığınmacı politikaları konusundaki anlaşmazlıkları, ülkelerini terk etmek zorunda kalan insanların önemli bir kültürel, sosyal ve ekonomik tehlike olarak görülmesi ve ülkelerin bu insanlara yönelik uluslararası sözleşmelere aykırı davranışlar sergilemeye devam etmesi, sığınmacı krizinin boyutunu daha çok artırmıştır. Fakat günümüzde halen mevcut cazip yapısıyla uluslararası göç hareketliliğinde en önemli çekim merkezlerinden biri olan Avrupa Birliği ülkeleri; artan sığınmacı, mülteci ve göçmen sayısına rağmen sürdürülebilir bir göç politikası geliştirememiştir. AB ülkeleri arasında ortak bir göç ve iltica politikasının bulunmaması sebebiyle, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, İsveç, Almanya, İrlanda, Hollanda, İspanya ve Portekiz gibi ülkelerin göç politikalarının birbirinden farklılaştığı görülmektedir.

3.2. Uluslararası Hukukta Göç ve İltica Kavramları: Mülteci, Sığınmacı ve Göçmen

Mülteci hareketlerinin “kitlemel” olarak kabul edilebileceği büyük göçler, I. Dünya Savaşı sonrasında başlamıştır (Agamben, 2009:47). Bununla birlikte, I. Dünya Savaşı sonlarına doğru büyük imparatorlukların dağılması ve yeni ulus devletlerin kurulması ile birlikte hakları ve statüleri tanımlanamayan birçok azınlık, mülteci ve devletsiz halk ortaya çıkmıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında, I. Dünya Savaşından sonra belirginleşmeye başlayan ulus devletlerin hak tanımını, temel insan hakları çerçevesinde değil, "vatandaşlık hakları" doğrultusunda tasarımları etkili olmuştur. 20. yüzyılın en önemli filozoflarından biri olan Hannah Arendt, imparatorlukların parçalanmasıyla ortaya çıkan ulus devletlerin, milyonlarca azınlığı ve uyruksuz bireyi gözden çıkardığı bu durumun büyük bir travma olduğunu ifade etmektedir. Arendt'e göre, ulus devlet ile birlikte yurttaş statüsünü kaybeden bu gruplar, kendilerine uygulanabilecek bir yasa ve düşüncelerini ifade edebilecekleri bir bağlamdan yoksun kalmıştır çünkü haklar, doğal ya da çıplak insan için değil ulus devlet sınırları içerisindeki örgütlü bir topluluk ile yaşayan “yurttaşlar” için

tasarlanmıştır (Arendt, 1998:304). Agamben ise ulus devletlerin bu vahim durum içerisindeki sığınmacılara yönelik çözüm önerisinin, sığınmacıları vatandaşlığa kabul etme veya ülkelerine geri gönderme ile sınırlı olduğunu belirtmiştir (Agamben, 2009:50). Fakat ulus devletlerin, ulus-devlet sisteminin temel nedeni olduğu bu mülteci ve sığınmacı sorununa dair sundukları bu sınırlı çözüm önerisinin imkânsızlığı anlaşıldığında, mültecilerin ve sığınmacıların durumu daha da vahimleşmiştir (Arendt, 1998:278). Arendt, hiçbir devletin kabul etmediği ve ulus devlet sistemi içerisinde asimile olmamış bu grupların, bu tarihten itibaren yurtsuz, devletsiz ve haksız duruma düştüklerini ifade etmektedir (Arendt, 1998:256). Bu süreçten sonra kamusal yaşamdan yoksun kalan ve yurttaş kümesinin dışında tutulan bu mülteciler ve sığınmacılar, insanların örgütlenme yoluyla eşitliği gerçekleştirebileceği kamusal alandan dışlanıp özel alana hapsedilmiştir.

Hannah Arendt, 20. yüzyılın ilk yarısındaki Nazist ve Stalinist Soykırım deneyimlerinin ardından kaleme aldığı *Totalitarizmin Kaynakları* adlı çalışmasında ise modern ulus devletlerin insan hakları konusundaki çelişkilerini sorgulamıştır (Özer, Şeker, Ökmen, 2014:86). Arendt'e göre, insan haklarının evrenselliği, hakların her türlü tarihsel ve toplumsal bağlamdan soyutlanmış ve salt insan olması dolayısıyla içkin bir değer taşıyan insana atfedilmiş olmasına dayanmaktadır (Ecevitoglu, 2015:206). Arendt, içkin bir değer taşıyan ve otoriteden bağımsız olarak insana atfedilen bu hakların, bir siyasal yönetim tarafından teminat altına alınmasının bir paradoks olduğunu ifade etmektedir. Öyle ki, 1789 tarihli İnsan ve Yurttaş Hakları Beyannamesinin birinci maddesi, insanların doğuştan eşit ve özgür olduklarını açıklarken, ikinci maddesi bu eşitlik ve özgürlüğün koruma görevini siyasal bir topluluğa vermektedir (Arendt, 1998:294). Bununla birlikte, ulus devletler ilk ortaya çıktıklarında bütün insanların bir tür siyasi topluluğun yurttaşları olduklarını düşünmekteydi. Bu durum ise kutsal ve devredilemez olarak tanımlanan insan haklarının, yalnızca siyasi topluluğun yurttaşlarına sunulmasına neden olmuştur. Böylece, kamusal yaşamdan yoksun hale gelerek yurtsuz, devletsiz ve haksız duruma düşmüş olan azınlıklar ve mülteciler, temel insan haklarından tamamen yoksun kalmıştır (Arendt, 2001:298).

Günümüzde de soykırım, insanlığa karşı suçlar ve iç savaş gibi nedenlerle ülkesini terk eden milyonlarca azınlık ve mülteci, kamusal yaşamın ve yurttaş kümesinin dışında tutulmaya devam ettikleri başka ülkelere sığınmaktadır. Bununla birlikte, günümüzde Yemen, Afganistan, Nijerya, Güney Sudan ve Suriye gibi bölgelerde devam eden iç savaş

ve şiddetli çatışmalar nedeni ile kendi ülkelerinden uzaklaşarak başka ülkelere sığınan büyük kitlelerin hangi statü ve haklara sahip olacakları da ulus-devlet sisteminin çelişkileri doğrultusunda belirlenmektedir. Ulus-devlet sistemi içerisinde şekillenen uluslararası hukuk metinleri; yurtdışından gelen insanları, geliş amaçlarına ve nedenlerine bağlı olarak göçmen (immigrant), mülteci (refugee) ve sığınmacı (asylumseeker) şeklinde farklı hukuki statüler üzerinden tanımlamaktadır. Göçmen statüsü, doğduğu topraklardan itici faktörler nedeni ile sosyal, ekonomik, insancıl ve çevresel bağlamda çekici faktörlerin bulunduğu başka bir ülkeye göç eden kimseleri ifade etmek için kullanılmaktadır. Uluslararası hukuktaki tanımı ile mülteci kavramı; iç çatışmalar, yaygın insan hakkı ihlalleri, dış saldırı, siyasi iktidarsızlık, baskı veya eziyet verici politikalardan dolayı menşe ülkelerinden ayrılan ve ülkelerine dönemeyen veya dönmek istemeyen kişileri tanımlamak için kullanılmaktadır. Mülteci statüsünde olanlar, göçmen statüsünden farklı olarak bulundukları topraklardan zulüm veya ölüm gibi “itici” faktörlerden dolayı gönülsüz olarak göç etmektedirler. Sığınmacı statüsü ise menşe ülkesinden ırk, din ve tabiiyet gibi birçok açıdan baskı gördüğü için başka bir ülkeye korunmak için başvuru yapan ve yaptığı başvurunun sonucunu bekleyen kimseleri tanımlanmaktadır (Eren, Çakran, 2017:6). Sığınmacı statüsünde olanlar, mültecilik statüsüne sahip olmak için ulusal ve uluslararası belgeler ile yetkili bir makama başvurmak zorundadır. Fakat ulus-devlet içerisindeki yetkili kurumlar, mültecilik statüsüne “uygun” olmadığı tespit ettiği sığınmacıları, sınır dışı edebilme hakkına sahiptir.

I. Dünya Savaşı sonlarına doğru büyük imparatorlukların dağılması ve yeni ulus devletlerin kurulması ile birlikte ortaya çıkan mülteciler ve devletsiz halkların vahim durumu uluslararası hukuk metinlerinin göçmen (immigrant), mülteci (refugee) ve sığınmacı (asylumseeker) statüleri ile çözülmeye çalışılmaktadır. Fakat ulus devlet sisteminin bu kısıtlı çözüm önerisi, devletsiz halkları ve mültecileri kamusal yaşamın ve "yurttaş" kümesinin dışında tutmaya devam etmektedir. Ayrıca, modern uluslararası hukuktaki sığınma hakkının, temel bir hak olarak değil devletlerin bahşettiği bir lütuf olarak algılanması, içkin bir gerilim ve çelişkiyi de beraberinde getirmektedir. Arendt'in tüm bu içkin gerilim ve çelişkilere karşı çözümü ise Kant'ın ebedi barış düşüncesinden yola çıkarak ileri sürdüğü dünya vatandaşlığı fikrinden beslenen kozmopolitan bir hak kavrayışıdır. Immanuel Kant, yuvarlak yeryüzü içerisinde sonsuz olarak dağılamayan

insanların temel haklar açısından eşit olduğunu ve dünya vatandaşlığının evrensel bir misafirperverlik şartı ile sınırlandırılması gerektiğini belirtmektedir (Lortoğlu, 2017:57). Fakat Kant, sığınma talebinde bulunan kişilerin hayati tehlikeleri olabileceği için evrensel misafirperverliği bir koşul olarak sunarken, dünya vatandaşlığının bir ikamet hakkı değil ziyaret hakkı (geçici ikamet) olduğunu ifade etmektedir. Bununla birlikte, Kant'ın evrensel misafirperverliğinde ziyaret hakkı (geçici ikamet) olan misafirden gittiği yerdeki ulusun düzeni ve kurallarına saygı duyması beklenmektedir. Bu süreçte, geçici ikamet hakkı olan misafir davetli misafir olmaya, yerli olan da yerli olarak kalmaya devam etmektedir. Arendt, kozmopolitan bir hak kavrayışına dair düşüncesini Kant'ın dünya yurttaşlığı fikrine dayandırsa da Kant'ın ulusal yurttaşlığın dışlayıcı karakterini yumuşatan ve evrensel konukseverlik hakkı içeren dünya hükümeti ve dünya yurttaşlığı fikrine hep şüphe ile yaklaşmıştır (Benhabib, 2014:37). Öyle ki, liberal bir dünya hükümeti, ulus devletin dışlayıcı mantığını yeniden üretebilme potansiyelini içinde barındırabilmektedir. Arendt, bu potansiyelden dolayı insanlık düşüncesinin, uluslararası hukukun ötesinde düşünülmesi gereken bir olgu olduğunu ifade etmiştir. Arendt, bu düşünsel sürecin ancak siyasal bir cemaatten yoksun bırakılan ve eşit olarak doğmayan yurttaşların, özel hayattan çıkıp kamusal alana yani kurumlara geçebilmesi ile mümkün olabileceğini ifade etmiştir. Öyle ki, insan haklarını korumaya yönelik birçok sözleşme ve bu sözleşmeler çerçevesinde kurulmuş olan kurumlar ancak tüm yurttaşların eşit bir şekilde kamusal alanda buluşması ile işlevini yerine getirebilir.

3.3. Suriye İç Savaşı ve Sığınmacı Krizi

Suriye, Emir Faysal'ın 1920 yılında Suriye kralı ilan edildiği tarihe kadar; Ürdün, Filistin ve Lübnan topraklarını da içine alan ve Osmanlı İmparatorluğuna bağlı idari bir birimdi. Emir Faysal'ın hükümdarlığı, Suriye kontrolünün 19-26 Nisan 1920'de gerçekleşen San Remo Konferansı sonrasında Fransızlara geçmesi ile birlikte son bulmuştur (Özdemir, 2016:84). Suriye kontrolünü eline geçiren Fransızlar, dini ve etnik olarak büyük bir çeşitliliğe sahip olan Suriye topraklarını "böl ve yönet" siyaseti çerçevesinde yönetmiştir. Ülkedeki dini ve etnik farklılıklar üzerinden uygulanan bu siyaset, Suriye toplumunda zamanla bölünmüş bir yapı ortaya çıkarmıştır (Van Dam,

2011:6). Suriye'deki bu bölünmüş yapı, ülkenin hem Fransız mandası yıllarında hem de bağımsızlık sonrası dönemde meydana gelen iç çatışmalar üzerinde etkili olmuştur. Suriye, 26 yıl Fransız mandasında kaldıktan sonra, 1946 yılında bağımsızlığını kazanmıştır (Topal, 2016:118). Suriye'nin bağımsızlık döneminden sonra; Arap sosyalizmi, Arap milliyetçiliği ve militarizm kombinasyonundan oluşan Baas Partisinin kurulması, ülkedeki iç çatışmalarda etkin bir rol oynayan bu bölünmüş yapıyı daha da körüklemiştir. İçerisinde Alevi subayların baskın olduğu Baas Partisi, 1963'teki darbe sonrasında Suriye'deki tek resmi siyasi parti olarak ülkenin başına geçmiştir. Baas Partisinin kurulduğu dönemde, Suriye Hava Kuvvetleri'nin başına gelen ve 1966'da gerçekleştirilen darbeden sonra da Savunma Bakanı olan Hafız Esad, 1970 yılında parti içinde gerçekleştirdiği darbeden sonra ülkenin başına geçerek, 30 yıl boyunca hem parti liderliğini hem de cumhurbaşkanlığı görevini birlikte sürdürmüştür (Maoz, 1991:63).

Suriye'nin Fransız mandası altında olduğu dönemde bazı toplumsal kesimlere tanınan ekonomik ayrıcalık, ülkenin bağımsızlık sonrası döneminde de devam etmiştir. Hafız Esad'ın, 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte ekonomik liberalleşme politikalarına ağırlık vermesi, ülke ekonomisini kontrol eden bir bürokratik-burjuvazinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bununla birlikte, Suriye'de 1990'lardan sonra özellikle kamusal alanda yaşanan yolsuzluk ve adam kayırmacılık, ülkenin en büyük sorunlarından biri haline gelmeye başlamıştır. Ayrıca, Hafız Esad'ın Nusayri azınlığın bir üyesi olması ve iktidara geldiği yıllarda Alevi azınlığından insanları devletteki kritik pozisyonlara getirmesi, ülke siyasetinde özellikle radikal Sünni gruplar tarafından büyük bir tepkiyle karşılanmıştır (Şen, 2004:274). Hafız Esad, bu tepkilerden dolayı Suriyelilik kimliğinin ön plana çıkarıldığı, insanlara siyasal alanda eşit temsil hakkının verildiği ve ülke içerisindeki yoksul bölgelerin sosyo-ekonomik ihtiyaçlarının karşılandığı politikalar uygulamaya başlasa da ülkedeki bölünmüş yapının neden olduğu siyasi gerilimlerin önüne geçememiştir (Maoz, 1991:66). Öyle ki, 1946 yılında kurulan ve Esad rejimine karşı pek çok suikast ve bombalı saldırı düzenleyen Sünni Müslüman Kardeşler Örgütü, ülkedeki bölünmüş yapının neden olduğu siyasi gerilimin en önemli örneklerinden yalnızca birini oluşturmaktadır.

Beşar Esad, babasının 2000 yılında vefat etmesinin ardından gerçekleşen referandumda, oyların %97'sini alarak Suriye başkanı olmuştur. Beşar Esad'ın başkan olduğu ilk yıllarda ekonomiyi modernleştireceğine ve yozlaşma ile mücadele edeceğine dair sözler vermesi, bu dönemde pek çok siyasi suçluyu serbest bırakması ve bağımsız gazeteleri desteklemesi, Esad yönetiminin halk tarafından benimsenmesini sağlamıştır (Özdemir, 2016:89). Fakat Beşar Esad'ın sonraki dönemlerde uyguladığı neoliberal politikalar, ülkedeki elitlerin daha fazla zengin olmasını sağlarken, ülke genelinde fakirliğin ve işsizliğin artmasına neden olmuştur. Suriye hükümetinin özellikle 2000'li yıllardan sonra daha da büyüyen işsizlik ve fakirlik sorununa karşı 2005 yılında başlattığı ekonomi politikaları ise ekonomik eşitsizlikleri ve fakirliği azaltmada başarılı olamamıştır. Bununla birlikte, ülkedeki iklim değişikliği, kuraklık ve su kaynaklarının azalması nedeni ile kırsaldan kente yaşanan büyük göçler, ülkenin ekonomik yapısını daha da olumsuz etkilemiştir (Baczko ve diğerleri, 2016:46-47). Bu durum ise 2011 yılında Esad rejimine karşı başlayan ayaklanmaların en büyük nedenlerinden birini oluşturmuştur. Öyle ki, Suriye'deki üst veya orta sınıfın temsilcisi olan Sünniler ülkede siyasal değişimin çatışmasız bir biçimde yapılmasını savunsa da ülkenin en fakir azınlıkları olan Kürtler ve Türkmenler, ülkedeki protestolarda etkin rol oynamıştır. Ayrıca, Beşar Esad, iktidara geldiğinde ulusal ve uluslararası kamuoyuna değişim yanlısı bir siyasi lider olacağına dair izlenim verse de sonraki dönemlerde, babasından miras olarak kalan otoriter devlet yapılanmasını muhafaza etmeye devam ettiği görülmüştür (Atlıoğlu, 2018:138). Beşar Esad'ın zamanla rejimi daha fazla otoriterleştirmeye başlaması ve olağanüstü hâl durumu içerisinde, iktidar karşıtı olan insanları tutuklamaya başlaması, ülke genelinde çeşitli gösterilerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Beşar Esad, sonraki dönemlerde pek çok siyasi suçluyu serbest bırakmış ve olağanüstü hâl durumuna bir son vermişse de 2011 yılında başlayan çatışmaları engelleyememiştir (Özdemir, 2016:90).

Tunuslu bir genç olan Muhammed Bouazizi'nin 18 Aralık 2010'da yolsuzluğa ve kötü muameleye tepki olarak kendini yakması ile başlayan Arap Baharı; Libya, Yemen ve Mısır gibi cumhuriyet ve demokrasi ile yönetilen ülkelerde de bir domino etkisi ile ortaya çıkmıştır. Fakat doğal kaynaklardan elde edilen gelire yönelik paylaşım mekanizmalarının etkin olduğu ve nüfusunun önemli bir kısmının vatandaşlık hakkına sahip olmayan insanlardan meydana geldiği; Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar gibi

lkelerde Arap Baharı gereklememitir (kiz, 2015:62). Kuzey Afrika'daki ülkeler ile benzer bir siyasi yapıya sahip olan Suriye'deki olaylar da Tunus'a benzer olarak, Dera kentinde birkaç gencin Bear Esad aleyhine duvar yazıları yazması sonucu polisler tarafından tutuklanması ve yerli halkın bu tutuklanmaya tepki göstermesi ile balamıtır (Sorenson, 2014:119). 2011 yılının Mart ayında, Suriye'deki yönetime karşı gerçekleşen bu sivil protesto gösterileri, kısa sürede geniş çaplı bir silahlı çatışmaya dönüşerek, ülkenin modern tarihinin en kanlı ve tahrip edici çatışmasına neden olmuştur (Atlıoğlu, 2018:138). Arap Baharı'nın domino etkisi ve Dera kentinde yaşanan bu olaylar, Suriye'deki bu çatışma sürecinin ortaya çıkmasında etkili olsa da ülkedeki ekonomik sebepler, yıllardır devam eden Sünni-Alevi atıması, Esad rejiminin politik baskıları, bölgesel ve küresel glerin etkisi, savaşın ortaya çıkmasında ve belirsiz bir hal almaya balamasında doğrudan etkili olmuştur.

Yüz binlerce kişinin hayatını kaybettiği, milyonlarca kişinin mülteci ve sığınmacı konumuna düştüğü ve yerinden edildiği Suriye iç savaşı, ilk olarak Mart 2011'de başladığında, uluslararası kamuoyu bunun demokrasi ve özgürlük isteyen halk ile otoriter yönetim arasındaki bir mücadele olduğunu düşünüyordu. Fakat Suriye tarihinin en kanlı ve tahrip edici çatışmasının kimliksel yönünü demokrasi ve özgürlük mücadelesinden çok etnisite ve mezhep gibi husumetlerin olduğu daha sonradan anlaşılmaya balandı. Öyle ki, Suriye'de, Sünniler başta olmak üzere ülkedeki birçok etnik ve dini azınlığın katılımı ile gerçekleşen ilk protesto gösterilerinde, demokrasi ve özgürlük vurgusu yapılmıştır. Fakat sonraki protesto gösterilerinde Sünni sayısı artarken, ülkedeki diğer dini azınlıkların sayısının azalmaya balaması, gösterilerin mezhep vurgusunun artmaya baladığı bir ayaklanmaya dönüşmesine neden olmuştur. Ayrıca, protesto gösterilerinin baladığı dönemde Hamalı eyh Adnan el-Arur gibi selefi din adamlarının, Suriye yönetimine karşı muhalefeti desteklemesi ve mezhepçi söylemler kullanması da bu durumun ortaya çıkmasında etkili olmuştur (Atlıoğlu, 2018:139). Bununla birlikte, Suriye ordusu içerisindeki Sünni subayların ve askerlerin ordudan ayrılarak silahlı muhalif bir yapı olarak kurdukları zgr Suriye Ordusu (SO), bu çatışmanın demokrasi ve özgürlük isteyen halk ile otoriter yönetim arasındaki bir mücadeleden çok etnisite ve mezhepsel temelli bir çatışma olduğunu göstermiştir. Özgür Suriye Ordusu (SO), kurulduğu ilk zamanlarda mezhepçi söylemlerden uzak durduğunu iddia etse de merkezi yönetimin artan sivil

saldırıları, Özgür Suriye Ordusunun açık bir şekilde mezhepçi söylemlerde bulunması üzerinde etkili olmuştur. Bununla birlikte, IŞİD ve Şii Hizbullah savaşçılarının da Suriye'deki iç savaşa dahil olması ile birlikte artan mezhepçi dil ve ifadeler, çatışmanın büyümesini doğrudan etkilemiştir (Ulutaş ve diğerleri, 2015:33-38). Birbirlerini Nusayri, Safevi ve tekfirci gibi terimler ile ötekileştiren ve düşmanlaştıran bu gruplar, cehennem topları ve kimyasal gazlar başta olmak üzere birçok silah ile iç savaş boyunca sivilleri hedef alan ve sayısız sivilin hayatını kaybetmesine neden olan saldırılar gerçekleştirmiştir.

2011 yılında başlayan ve halen devam eden Suriye iç savaşını bitirecek ve barışı getirebilecek olası durumlar; uluslararası çözüm önerileri, bir tarafın askeri zafer kazanması veyahut uzun süren savaştan sonra tarafların devam edebilecek güçlerinin kalmaması şeklinde sıralanabilir (Canyurt, 2018:1107). Fakat 2011'den günümüze kadar geçen süre içerisinde yaşananlar, Suriye iç savaşını bitirecek ve barışı getirebilecek bu olası durumları imkânsız hale getirmiştir. Öyle ki, Suriye'deki muhalefetin birlikte hareket edememesi, Esad rejiminin reform taleplerine kayıtsız kalması ve sadece şiddet uygulaması, siyasi çözüm noktasında Suriye iç savaşı içerisinde yer alan tarafların samimiyezsizlikleri ve NATO'nun pek çok devleti karşı karşıya getirerek bölgesel bir gerilime neden olmak istememesi savaşı daha büyük bir belirsizlik içerisine sürüklemektedir. Ayrıca, bir vekâlet savaşı olarak tanımlanan Suriye iç savaşı, başladığı andan itibaren dış müdahaleye açık bir çatışma izlenimi vermiştir (Lundgren, 2014:273-288). Öyle ki, Suriye iç savaşının uluslararası hale gelmesi ile birlikte Katar, Mısır, Suudi Arabistan, Ürdün ve Türkiye gibi ülkeler, resmi düzeyde Suriye muhalefetine destek verdiklerini ifade ederken, İran yönetimi de Suriye yönetimini desteklediğini açıkça ifade etmiştir (Sandıklı ve Semin, 2012:12). Bununla birlikte, Suriye iç savaşının gün geçtikçe daha fazla uluslararası hale gelmesi, Rusya ve ABD'nin yıllardan beri süregelen güç mücadelesini burada sürdürmesine neden olmuştur. Bölgesel olarak başlayan Suriye iç savaşının her geçen gün daha fazla uluslararası hale gelmesi, dış etkenlerin bölgeye belli çıkarlar doğrultusunda daha fazla müdahale etmesine zemin hazırlarken, barışa dair çözüm önerilerini de bulanıklaştırmıştır.

3.4. Suriyeli Sığınmacı Krizi ve Medya

Ortadoğu’da tek bir Arap devleti kurma ideolojisi ile 1940 yılında Şam’da kurulan Baas Partisi, özgürlük ve sosyalizm sloganları sayesinde kendisine geniş kitleler bulmuş ve 1963’teki darbe sonrasında Suriye’deki tek resmi siyasi parti olarak ülkenin başına geçmiştir (İnce, 2017:262). Nusayri azınlığın bir üyesi olan Hafız Esad, 1970 yılında parti içerisinde bir darbe gerçekleştirdikten sonra ülkenin başına geçmiş ve birçok politik, sosyal ve ekonomik reform gerçekleştirmiştir. Fakat Hafız Esad’ın otoriter devlet yapılanması içerisinde gerçekleştirdiği bu reformlar, ülkedeki çoğu dini ve etnik gruba hitap etmediği için başarılı olamamıştır. Bununla birlikte, Beşar Esad, babasının 2000 yılında vefat etmesinin ardından iktidara geldiğinde ulusal ve uluslararası kamuoyuna, değişim yanlısı bir siyasi lider olacağına dair izlenim verse de sonraki dönemlerde, babasından miras olarak kalan otoriter devlet yapısını muhafaza etmeye devam etmiştir (Atlıoğlu, 2018:138). Ayrıca, Beşar Esad’ın gerçekleştirdiği politik, sosyal ve ekonomik reformlar da ülkedeki bölünmüş yapının neden olduğu toplumsal kutuplaşmaları ve gerilimleri azaltamamıştır. Ülke içerisinde yıllardır devam eden Alevi-Sünni çatışması, ekonomik eşitsizlikler ve Esad rejiminin politik baskılarına karşı sesini duyurmak isteyen Suriye halkı, 2011 yılında Suriye’nin Dera kentinde, birkaç gencin Beşar Esad aleyhine duvar yazıları yazması sonucu polisler tarafından tutuklanması ile birlikte sivil protesto gösterilerine başlamıştır. Suriye’deki Esad rejimine karşı gerçekleşen bu sivil protesto gösterileri, kısa sürede geniş çaplı bir silahlı çatışmaya dönüşmüştür. Özgür Suriye Ordusu (ÖSO), Irak ve Şam İslam Devleti (İŞİD) ve Şii Hizbullah savaşçıları başta olmak üzere birçok örgütün katıldığı bu çatışma; yüz binlerce kişinin hayatını kaybettiği, milyonlarca kişinin mülteci ve sığınmacı konumuna düştüğü ve yerinden edildiği sonu belirsiz bir iç savaşa dönüşmüştür.

Tunus’ta baskıcı ve otoriter bir yapı ile oluşturulan devlet sistemine karşı tabandan gelişen halk hareketi, bir domino etkisi ile Yemen, Libya ve Suriye gibi ülkelerin siyasi yapılarını etkilerken, yeni mülteci ve sığınmacı akınlarının başlaması üzerinde de etkin bir rol oynamıştır (Cicioğlu, Miş, 2013:2). Bu halk hareketi sonucunda ortaya çıkan mülteci ve sığınmacı sorunu, tarihte görülmemiş boyutlara ulaşmış ve toplumlar, II. Dünya Savaşı’ndan sonraki en büyük mülteci ve sığınmacı krizi ile karşı karşıya kalmıştır (Bayraklı, Keskin, 2015:8). Bununla birlikte, Suriye iç savaşı, Soğuk Savaş döneminden

bu yana yaşanan en büyük insani felaketlerden biri olarak tanımlanmaktadır (Berti, 2015:41). Öyle ki, kimyasal silahların da kullanıldığı Suriye iç savaşına; ÖSO, IŞİD, El Nusra ve YPG gibi örgütlerin yanı sıra doğrudan veya dolaylı olarak uluslararası ülkelerin de dahil olması hem sivil kayıpların artması hem de milyonlarca kişinin mülteci ve sığınmacı konumuna düşmesi üzerinde doğrudan etkili olmuştur. Öyle ki, İngiltere merkezli bir izleme grubu olan Suriye İnsan Hakları Gözlemevi (SOHR), Suriye iç savaşının başlamasından bu yana 511.000'e yakın insanın hayatını kaybettiğini belirtmiştir. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğine (UNHCR) göre, 6,6 milyon Suriye vatandaşı, ülke içerisinde yer değiştirmek zorunda kalırken, 5,6 milyon Suriyeli vatandaşı, ülkesini terk etmek zorunda kalmıştır (HRW, 2018).

Bir halk hareketi olarak Arap Baharı; Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde, sosyo-politik açıdan köklü değişiklikler meydana getirmiştir. Bu bölgelerde yaşanan çatışmalar sonucunda meydana gelen mülteci ve sığınmacı krizi ise uluslararası bir sorun haline gelmiştir (Akdoğan, 2018:71). Öyle ki, yaşanan iç çatışmalar sonucu mülteci veyahut sığınmacı konumuna düşen milyonlarca insan, birçok fiziksel, psikolojik ve hukuki sorun ile karşı karşıya kalmıştır. 2011'den beri ülkelerini terk etmek zorunda kalan Suriyeli insanlar; eğitim, sağlık, beslenme ve barınma gibi sorunlar ile karşılaşırken, yaşanan bu zorunlu göç sonucunda çocuk işçiliği ve erken evlilik oranlarında da büyük bir artış yaşanmıştır (Berti, 2015:43). Suriye iç savaşının başlaması ile birlikte ortaya çıkan bu insani krizde, Suriye'nin komşuları olan Ürdün, Lübnan, Türkiye ve Irak çatışmalardan dolayı yerinden olan milyonlarca insana kalıcı çözümler sağlanana dek geçici bir koruma sağlamıştır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) verilerine göre, 2019 yılı itibarıyla Suriye iç savaşından kaçarak Türkiye'ye 3,691,333, Lübnan'a 916,113, Ürdün'e 654,192 ve Irak'a 244,539 kişi sığınmıştır (UNHCR, 2020). Bu ülkelerdeki Suriyeli mülteci ve sığınmacı sayısı, resmi olmayan rakamlar ile birlikte Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğine (UNHCR) kayıtlı olan kişi sayısından daha fazladır.

Türkiye'nin açık kapı politikası ile gerçekleşen ilk toplu göç hareketi, 29 Nisan 2011 tarihinde 252 kişilik bir grupla olmuş ve bu göç hareketi günümüze kadar aralıksız devam etmiştir (Çoltu, Öztürk, 2018:190). Türkiye'de "kısa süreli sığınmacı-misafir" statüsü ile bulunan Suriyeli sığınmacıların bir bölümü, barınma ve yemek gibi temel

ihtiyaçların da karşılandığı Gaziantep, Hatay ve Şanlıurfa gibi sınır bölgelerindeki kamplarda yaşamaktadırlar. Fakat Suriyeli sığınmacıların ikamet ettiği bu kampların sınır bölgelerine çok yakın bir mesafede kurulması, sığınmacıların sınır bölgelerinde yaşanan çatışmalardan hem psikolojik hem de fiziksel açıdan etkilenmelerine neden olabilmektedir. Ayrıca, kampların çoğu dolu olduğu için, Suriyeli sığınmacıların büyük bir bölümü, kampların bulunduğu sınır bölgelerinde hayatlarını idame ettirmeye çalışmaktadır. Suriye iç savaşı sonrasında ortaya çıkan sığınmacı krizinden coğrafi konumu nedeni ile doğrudan etkilenen Lübnan; Suriyeli sığınmacıları, daha öncesinde İsrail-Filistin çatışmalarından dolayı ülkeye sığınan Filistinliler için kurmuş olduğu çadır kamplarda misafir etmektedir (Özdemirci, 2014:3). Suriye iç savaşına doğrudan bir taraf olmayan Ürdün ise Suriyeli sığınmacıların çoğunu Emirates-Jordanian ve Zaatarı Mülteci Kampındaki çadır ve prefabrik evlerde misafir etmektedir (Orhan, 2016:56). Suriyeli sığınmacılar; Ürdünlüler ile din, dil ve tarih gibi birçok ortak değere sahip olsa da ekonomik, eğitim, sağlık ve su sorunu gibi birçok problem ile karşı karşıya kalmaya devam etmektedirler. Suriye'deki çatışmaların başladığı 2011 yılından sonra çoğunluğu Kürt olan 244,539 Suriyeli sığınmacı ise Irak'a göç etmiştir. Çoğunluğu, El Ubaidi Kampı başta olmak üzere Dohuk'taki Hanke ve Erbil'deki Beherki sığınmacı kamplarında ikamet eden Suriyeli sığınmacılar, diğer ülkelerdeki sığınmacılar gibi ekonomik, eğitim ve sağlık problemleri ile sıkça karşılaşmaktadırlar.

Arap Baharının ilk yıllarında merkezi yönetimlere destek veren AB ülkeleri, Suriye iç savaşı sonucunda meydana gelen sığınmacı sorununu 2015 yazına kadar; Ürdün, Lübnan, Irak ve Türkiye'nin bölgesel bir meselesi olarak görmekteydi (Bayraklı, Keskin, 2015:134). Fakat Arap Baharının son halkası olan Suriye olayları, Avrupa Birliği üyesi ülkelerini de sığınmacı ve mülteci akını ile karşı karşıya getirmiştir. Suriye'deki olaylar neticesinde ülkelerini terk etmek zorunda kalan birçok savunmasız insan, menşee devletlerine geri dönemediği için Avrupa ülkelerinden sığınma talep etmiştir (Akdoğan, 2018:50). Kriz öncesi önleyici ve etkili bir politika geliştiremeyen Avrupa Birliği üyesi ülkeler, II. Dünya savaşından sonra kıta Avrupa'sında yaşanan en büyük sığınmacı krizi karşısında kendisinden beklenen ortak tavrı gösterememiştir. Öyle ki, Avrupa Birliği ülkeleri, Avrupa Ortak Sığınma Sistemi (CEAS) ile ortak koruma normlarını belirleyen bir dizi kural oluştursa da bu kurallar tüm AB üyesi ülkeler tarafından tam anlamı ile

uygulanmadığı için sistem tam olarak başarıya ulaşamamıştır. Günümüzde, Suriyeli sığınmacıların ve mültecilerin en yoğun olduğu Avrupa ülkeleri; Almanya, Avusturya, İsveç, Macaristan, Sırbistan ve Hollanda iken, Suriyeli sığınmacıların ve mültecilerin en az olduğu Avrupa ülkeleri ise Letonya, Estonya ve Litvanya'dır (Palacıoğlu, 2018:29). Özellikle, Euro ve Brexit krizi sonrasında Avrupa Birliği'nin geleceğini ilgilendiren konularda lider rolünü üstlenmek isteyen Almanya, yaşanan kriz sürecinde hem ülkesine sığınan Suriyelilere yönelik güçlü bir misafirperverlik politikası sürdürmüş hem de Suriyeli sığınmacı krizinin kesin çözümü için Türkiye ile belli politikalar yürütmüştür (Aras, Sağıroğlu, 2018:114). Fakat AB ülkeleri arasında en fazla mülteci ve sığınmacı barındıran Almanya, her geçen gün daha tehlikeli bir hal alan sığınmacı krizi karşısında diğer Avrupa Birliği ülkelerine yardım çağrısı yapmıştır. Almanya'nın bu çağrısına rağmen Avrupa Birliği ülkeleri arasında sürdürülebilir ortak bir göç politikasının geliştirilememesi, Suriye iç savaşında olduğu gibi sığınmacı krizine dair çözüm önerilerini de bulanıklaştırmıştır.

Suriye'deki olaylar neticesinde ülkelerini terk etmek zorunda kalan insanlar, ulus-devlet sistemi içerisinde vatansızlar ve yurttaşlık hakları bulunmayan yabancılar olarak tanımlanırken, sığınma talep ettikleri ülkelerin medya organları tarafından da inşa edilmiş temsiller ile ötekileştirilmiş ve dışlanmış (Şen, 2017:30). Öyle ki, ayrımcı ve ötekileştirici bir söylem içeren ulusal ve uluslararası medya kanalları, bir yandan Suriyeli sığınmacıları ekonomik, sosyal, kültürel ve politik bir tehdit unsuru olarak gösterirken bir yandan da günlük dili Suriyeli sığınmacılara karşı saldırgan hale getirmektedir (Alp, 2018:35). Avrupa Kıtasındaki mülteci ve sığınmacı karşıtı söylemler ve inşa edilmiş temsiller de ülkelerdeki ana akım medya organlarının, 2000 yıllarından itibaren ülkede sayıları her geçen gün artan sığınmacıları ve mültecileri "terörizm", "istismar" ve "yasadışı" gibi kavramlar ile medyada temsil etmesi ile daha çok artmıştır (Berry, Garcia-Blanco, Moore, 2015:15). Brexit ile birlikte Suriyeli mültecilerin ve sığınmacıların da dahil edildiği bu üretim ve anlamlandırma süreci, Suriyeli mültecileri ve sığınmacıları öz referansından kopararak onları Avrupa'daki kamuoyunun zihninde ebedi olan bir hipergerçeğe dönüştürmüştür. Bununla birlikte, uluslararası yayın kuruluşları Suriyeli mültecileri ve sığınmacıları, "çaresiz" ve "mağdur" olarak temsil ederken, duygusal öğeler ile çerçevelediği mülteci ve sığınmacı hikâyeleri ile de onları "edilgen" ve "yardıma muhtaç" bireyler olarak konumlandırmaktadır (Ramasubramanian, Miles, 2018:4501). Uluslararası

medya kanalları, mültecileri ve sığınmacıları bulanık bir gerçeklik ile temsil ederken, Batı'yı küresel politika içerisinde güçlü bir lider olarak temsil etmeye devam etmektedir. Bu durum ise Suriye iç savaşının her geçen gün daha fazla uluslararası hale gelmesine ve Batılı ülkelerin bölgeye belli çıkarlar doğrultusunda daha fazla müdahale etmesine zemin hazırlamaktadır.

4. ULUSLARARASI DİJİTAL MEDYADA BİR SOSYAL TEMSİL OLARAK AYLAN KURDİ HABERLERİ

Aylan Kurdi, ailesi ile birlikte 2 Eylül 2015'te Muğla'nın Bodrum ilçesinden Yunanistan'ın İstanköy (Kos) adasına şişme botla geçmeye çalışırken, içinde 14 kişinin de bulunduğu fiber teknenin batması sonucu hayatını kaybetti. Doğan Haber Ajansı (DHA) muhabiri Nilüfer Demir'in, Aylan Kurdi'nin sahile vurmuş bedenini fotoğraflaması ve Aylan Kurdi'nin bu fotoğrafının yanı sıra yaşı, göç hikâyesi ve hukuksal statüsü ile medyada yer alması, sığınmacı krizine dair uluslararası alanda büyük bir yankı uyandırdı. Fakat, Aylan Kurdi'nin belirtilen unsurlar ile medyada yer alması, uluslararası boyutta bir tepki yaratarak sığınmacı krizine dair ortak çözüm için bir baskı oluştursa da Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyadaki sembolleşme süreci bir potansiyel temsil sorununu da hep içerisinde barındırdı. Uluslararası dijital medyada bir sosyal temsil olarak Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu çalışma, Aylan Kurdi'nin hayatını kaybettiği 2 Eylül 2015'ten 1 Mart 2020 tarihine kadarki süreç içerisinde, Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde nasıl temsil edildiğini ve uluslararası alanda nasıl sembolleştiğini bu sorunsal çerçevede incelemektedir. Bu bölümde, ifade edilen sorunsaldan hareket ile araştırmanın konusuna, amacına, evrenine, örneklemine, hipotezlerine, sınırlılıklarına ve bulgularına yer verilmektedir. Son olarak, Aylan Kurdi'nin uluslararası yayın kuruluşlarında yer alan haber içeriklerinde nasıl temsil edildiği ve uluslararası alanda nasıl sembolleştiği incelenirken, elde edilen veriler doğrultusunda medyanın bu yaşanan krize dair ulusal ve uluslararası kamuoyunun algılarını, duyarlılığını ve tutumlarını nasıl etkilemesi gerektiğine dair öneriler sunulmaktadır.

4.1. Araştırmanın Konusu ve Amacı

Castles ve Miller tarafından “Göçler Çağı” olarak nitelendirilen 20. yüzyıl, dünya üzerinde milyonlarca insanın zulüm ve çatışma nedeniyle yerinden edildiği bir dönemdir (Şentöregil, 2017:21). Bu dönemde, Suriye, Nijerya, Afganistan ve Yemen gibi birçok bölgede meydana gelen iç çatışmalar, insanlığın gelişimi ve yaşamı üzerinde yıkıcı bir etki yaratırken; sağlık ve yaşam hakkı gibi temel insan hakları için de büyük bir tehdit oluşturmıştır. Bu çatışmaların neden olduğu yıkıcı durumdan en fazla etkilenen ve belli durumlarda savaşın ana öznesi durumuna getirilen grup ise savunmasız durumda olan çocuklar olmuştur (Derince, 2019:58). UNICEF'in 2019 Dünya Çocuklarının Durumu raporuna göre, 2010'den beri resmi olarak 170,000 çocuk hak ihlaline maruz kalmıştır. Bu rakam, 2 Eylül 1990'da yürürlüğe giren Çocuk Hakları Sözleşmesinden bu yana yaşanan en yüksek rakamdır. Bununla birlikte, Birleşmiş Milletler sadece 2018 yılında, sıcak çatışma bölgelerindeki çocuklara yönelik 24,000 hak ihlali yaşandığını açıklamıştır (UNICEF, 2019). Ayrıca, Suriye’de 15 Mart 2011 tarihinde rejime karşı başlatılan gösterilerin zamanla silahlı çatışmaya dönüşmesi sonucunda ülkedeki çocuk ölüm oranları 2016 yılından sonra %50 artmıştır. Bununla birlikte, devam eden iç savaş nedeni ile sağlık ve eğitim gibi temel insani haklardan mahrum bırakılan binlerce Suriyeli çocuğun, patlamaya hazır mayınlar ve patlayıcılar arasında yaşamını sürdürdüğü tahmin edilmektedir (UNICEF, 2018). Suriyeli sığınmacıların yarısından fazlasını oluşturan çocuklar; çocuk dilenciliği, çocuk istismarı, çocuk işçiliği, radikal örgütlerin hedefi olma, dil/entegrasyon problemi ve vatansızlık riski gibi birçok ciddi sorun ile karşı karşıya kalırken, devletlerin ve uluslararası kurumların, bu sorunlara yönelik uygulanabilir, sürdürülebilir ve denetlenebilir çözümler üretememesi de çocukların daha fazla mağdur olmasına neden olmaktadır.

Suriye iç savaşının başlaması ile birlikte savaşın yıkıcı etkisinden dolayı ülkelerini terk etmek zorunda kalan Suriyeli sığınmacılar; Türkiye, Lübnan, Ürdün ve Irak gibi komşu ülkelerin yanı sıra Almanya, Avusturya, İsveç, Macaristan, Sırbistan, Hollanda, Letonya, Estonya ve Litvanya gibi Avrupa ülkelerine sığınmıştır. Bu ülkelere sığınan Suriyeli mültecilerin %45,1'ini çocuklar oluşturmıştır (UNHCR, 2020). Suriye’de, 15 Mart 2011 tarihinde rejime karşı başlatılan gösterilerin zamanla çatışma ve iç savaşa

dönüşmesi sonucunda binlerce Suriye vatandaşı çocuk hem Suriye’de hem de sığındıkları bu ülkelerde birçok hak ihlaline maruz kalmıştır. Savaşın yıkıcı etkisine maruz kalan; Omran Daqneesh, Sahar Dofdaa, Karim Abdallah, Rawan Alows, Hamza Ali Al-Khateeb ve Aylan Kurdi gibi çocuklar ise medya'daki temsilleri ile Suriye iç savaşının sembolü haline gelmiştir. Sığınmacılara dair ölüm olaylarının karşılaştırılması etik bir sorun olarak kabul edilse de Aylan Kurdi'nin ölümü; Aylan Kurdi'nin fotoğrafı, yaşı, göç hikâyesi, hukuksal statüsü ve temsil ediliş biçimi gibi birçok nedenden dolayı uluslararası alanda büyük bir yankı uyandırmıştır.

Aylan Kurdi, ailesi ile birlikte 2 Eylül 2015'te Muğla'nın Bodrum ilçesinden Yunanistan'ın İstanköy (Kos) adasına şişme botla geçmeye çalışırken, içinde 14 kişinin de bulunduğu fiber teknenin batması sonucu hayatını kaybetti. Kurdi ailesinden sadece Aylan Kurdi'nin babası Abdullah Kurdi sağ kurtuldu. 3 yaşındaki Aylan Kurdi'nin cansız bedeni ise Akyarlar Mahallesi'ndeki Fenerburnu sahiline vurdu. Kazanın sabahında, Doğan Haber Ajansı (DHA) muhabiri Nilüfer Demir'in, Aylan Kurdi'nin sahile vurmuş bedenini fotoğraflaması ile Aylan Kurdi, mülteci krizinin sembolü haline geldi (Şentöregil, 2017:47). Sheffield Üniversitesi, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının ilk yayımlandığı Eylül ayında gerçekleştirdiği sosyal medya araştırması ile fotoğrafın 12 saat içerisinde 20 milyon bilgisayar tarafından görüntülendiğini ve fotoğrafla ilgili 30 bin tweet atıldığını gösterdi (Uybadın, 2015:102). Aylan Kurdi'nin Eylül 2015'te küresel çapta dolaşıma giren bu fotoğrafı, kamu ve siyaset üzerinde güçlü etkiler uyandırdı. Öyle ki, Aylan Kurdi'nin uluslararası kamuoyunda infial yaratan bu fotoğrafı, özellikle sosyal ağlarda uluslararası boyutta bir tepki yaratarak sığınmacı krizine dair o güne kadar görülmemiş düzeyde sert bir tepki ortaya çıkardı. Suriyeli sığınmacı krizinde bir kırılma yaşatan fotoğraf, sosyal medyanın birleştiriciliği ile kolektif bir tepkiye yol açarak sığınmacılara yönelik ortak çözüm için bir baskı oluşturdu. Böylece, David Cameron, Juha Sipilä ve Melissa Fleming gibi birçok karar verici, yaşanan sığınmacı krizi konusunda daha fazla açıklama yapmaya ve sığınmacı politikalarına dair yeni adımlar atmaya başladı (Sadioğlu, 2018:85).

Walter Benjamin, *Fotoğrafın Kısa Tarihi* adlı çalışmasında, fotoğrafın özgürleştirici ve devrimsel olasılıklarına vurgu yaparken fotoğrafın gerçekliği gizleyebilecek bir araca dönüşebileceğini ifade etmektedir (Uybadın, 2015:104). Aylan

Kurdi'nin fotoğrafı da fiziksel şiddet karşısındaki kırılganlığımızı anımsattığı gibi bir mücadele ve direniş aracı olarak sığınmacı sorununa dair birçok politik gelişmenin yaşanmasında da etkili oldu. Bununla birlikte, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının yanı sıra yaşı, göç hikâyesi ve hukuksal statüsü ile medyada yer alması, uluslararası boyutta bir tepki yaratarak sığınmacı krizine dair ortak çözüm için bir baskı oluştursa da Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyadaki sembolleşme süreci bir potansiyel temsil sorununu da hep içerisinde barındırdı. Uluslararası dijital medyada bir sosyal temsil olarak Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu çalışma, Aylan Kurdi'nin hayatını kaybettiği 2 Eylül 2015'ten 1 Mart 2020 tarihine kadarki süreç içerisinde, Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde nasıl temsil edildiğini ve uluslararası alanda nasıl sembolleştiğini bu sorunsal çerçevede incelemektedir. Bununla birlikte, Suriyeli sığınmacı krizinde bir kırılma yaşatan Aylan Kurdi'nin küresel medyadaki sembolleşme sürecinin incelendiği bu çalışma, medyanın halkın haber alma hak ve özgürlüğünün gereklerini yerine getirirken, çocukları hangi etik kurallar çerçevesinde sunması gerektiğine dair öneriler getirmektedir.

4.1.1. Araştırmanın Hipotezleri

Uluslararası dijital medyada bir sosyal temsil olarak Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu çalışmanın iki temel hipotezi bulunmaktadır. Araştırmanın birinci ana hipotezi, Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada doğrudan kendi şahsına dair olmayan haber içeriklerinde dolaylı bir şekilde referans gösterilerek bir sosyal temsile dönüştüğüdür. Araştırmanın ikinci ana hipotezi ise Aylan Kurdi'nin, uluslararası dijital medyada, siyasal konuları içeren haber içeriklerinde referans gösterilerek bir sosyal temsile dönüştüğüdür. Bu çalışmanın alt hipotezleri ise;

H1: Aylan Kurdi'nin yaşı, ülkesi ve hukuksal statüsü, Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sığınmacı çocuk sosyal temsiline dönüşmesi üzerinde etkilidir.

H2: Uluslararası dijital yayın yapan haber kuruluşlarının her biri farklı bir haber dili ve politikası ile Aylan Kurdi'yi haberleştirmektedir.

H3: Aylan Kurdi'nin Türkiye'de hayatını kaybetmesi, Türk yayın kuruluşlarının konu hakkında daha fazla haber yapması üzerinde etkili olmaktadır.

4.2. Araştırma Yöntemi

Uluslararası dijital medyada bir sosyal temsil olarak Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu çalışma, sosyal bilimlerde içerik analizi tekniğinin uygulandığı bir araştırma modeline dayanmaktadır. Yönteme tarihsel bir perspektiften bakıldığında, tarihsel kökeni metinlerdeki dinsel ve ilahi mesajların çözümlenmeye çalışıldığı 16. yüzyıla dayanan içerik analizi yönteminin, 20.yüzyıl'dan sonra metodolojik anlamda disiplinler arası bir şekilde sıkça kullanılmaya başlandığı görülmüştür (Çilingir, 2017:150). Dünya tarihindeki en büyük propaganda savaşının gerçekleştiği ve içerik çözümlemesi yönteminin, propaganda mesajlarının çözümlemesinde kullanıldığı 20.yüzyılda, Bernard R. Berelson ve Paul F. Lazarsfeld'in birlikte hazırladıkları *İletişim Araştırmalarında İçerik Analizi* (1952) adlı çalışma, içerik analizine dair ilk sistematik çalışma olarak kabul edilmektedir (Aziz, 1990:106). Lasswell, 1925 yılında gerçekleştirdiği *Prusya Okul Kitaplarında Askeri Stereotipler* adlı çalışmada ilk defa içerik analizi yöntemini sistematik ve kapsamlı bir şekilde kullansa da Berelson'ın, çalışmasında içerik analizinin kurallarını belirtmesi, bu çalışmanın ilk sistematik yapıt olarak kabul edilmesini sağlamıştır (Gökçe, 1995:14). Bernard Berelson, çalışmada içerik analizi yöntemini “iletişimin yazılı/açık içeriğinin nesnel, sistematik ve nicel tanımlarını yapan bir araştırma tekniği” olarak tanımlamıştır (Tavşancıl-Aslan, 2001:17). Berelson, içerik analizinin kural ve koşullarını açıkladığı bu çalışmada, araştırılan içeriğin nesnelliği, ölçülebilirliği ve doğrulanabilirliğine vurgu yapmıştır (Fiske, 2014:248).

Sözlü ve yazılı her içeriğe uygulanabilmesi nedeniyle kullanım alanı oldukça geniş bir yöntem olan içerik analizi; politika, eğitim, edebiyat ve sosyoloji gibi alanların yanı sıra özellikle son 50 yıldır iletişim araştırmalarında da sıklıkla tercih edilmeye başlanmıştır (Aziz, 2015:131). Günümüzde, iletişim araştırmalarında yoğun bir şekilde kullanılan içerik analizi yöntemi ile metodolojik olarak yazılı ve sözlü materyallerden elde edilen ham veriler sayısallaştırılmakta ve sayısallaştırılan bu veriler, bilimsel bir anlam kazandırma amacı ile yorumlanabilmektedir (Böke, 2009:332). Ayrıca, içerik analizinde ön plana çıkan sistematiklik, nesnellik, yansızlık, yinelenebilirlik ve tekrar uygulanabilirlik gibi özellikler ile iletişim sürecinde varolan yazılı ve sözlü materyallerin, açık talimatlara göre nicelleştirilmesi, sosyal gerçeğin var olduğu şekli ile açığa çıkmasını sağlamaktadır

(Tavşancıl-Aslan, 2001:21). İçerik analizinde numerik değerlerin analitik sınıflamalara uygulanması, içerik analizi yönteminin en belirgin özelliği olarak kabul edilse de araştırmanın doğasında nicelik ve nitelik bir arada bulunmaktadır. Doğası gereği hem nitel hem de nicel bir araştırma yöntemi olan içerik analizinde, incelenen yazılı ve sözlü materyallerin, farklı araştırmacılar için de aynı sonuçları vermesi, araştırmanın amaçlarına uygun olan verilerin çözümlenmesi ve bu verilerin kuramsal bir temele sahip olması yöntemin en belirgin olarak özellikleridir (Tavşancıl-Aslan, 2001:25).

Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu çalışma, 2 Eylül 2015'ten 1 Mart 2020 tarihine kadarki süreçte IKBY, Amerika, Türkiye ve Rusya'nın uluslararası dijital yayın yapan Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik haber kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair toplamda 294 haber içeriğini, içerik analizi yöntemi ile incelemektedir. İçerik analizinde sadece haber içerikleri incelenmiş ve köşe yazıları araştırmaya dahil edilmemiştir. İçerik analizi ile haber içeriklerinin yayın kuruluşlarına ve yıllara göre dağılımı gibi temel verilerin yanı sıra Aylan Kurdi'ye dair uluslararası ve yerel haber içerikleri, Aylan Kurdi'nin doğrudan ve dolaylı olarak yer aldığı haber içerikleri, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının haber içeriklerinde kullanımı, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının haber içeriklerinde kullanım biçimi ve Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde kullanılan adlandırmalar ve sıfatlara dair veriler, açık talimatlara göre nicelleştirilerek haber içeriklerinde yer alan sosyal gerçeğin var olduğu şekli ile açığa çıkması sağlanmıştır. Bununla birlikte, içerik analizi ile Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı haber içeriğindeki genel konu başlıkları için kategoriler oluşturularak, Aylan Kurdi'nin hangi konular içerisinde referans gösterildiği, haber içeriklerinden elde edilen ham veriler ile sayısallaştırılmıştır. Böylece, araştırmanın amaçlarına uygun ve kuramsal bir temele sahip bu verilerin, bilimsel bir anlam kazanarak yorumlanması sağlanmıştır.

4.2.1. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Suriye'de 15 Mart 2011 tarihinde rejime karşı başlatılan gösterilerin zamanla çatışma ve iç savaşa dönüşmesi sonucunda binlerce Suriye vatandaşı çocuk hak ihlaline maruz kalmıştır. Savaşın yıkıcı etkisine maruz kalan; Omran Daqneesh, Sahar Dofdaa, Karim Abdallah, Rawan Alows, Hamza Ali Al-Khateeb ve Aylan Kurdi gibi çocuklar ise

medya'daki temsilleri ile Suriye iç savaşının sembolü haline gelmiştir. Sığınmacılara dair ölüm olaylarının karşılaştırılması etik bir sorun olarak kabul edilse de Aylan Kurdi'nin ölümü; Aylan Kurdi'nin fotoğrafı, yaşı, hukuksal statüsü ve temsil ediliş biçimi gibi birçok nedenden dolayı uluslararası alanda büyük bir yankı uyandırmıştır. Öyle ki, uluslararası kamuoyunun Aylan Kurdi'nin cansız bedeninin fotoğrafı ile karşı karşıya kalması, sığınmacı krizi bağlamında o güne kadar görülmemiş düzeyde sert bir tepkinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bununla birlikte, Aylan Kurdi'ye dair haber üretimi, Aylan Kurdi'nin öldüğü 2 Eylül 2015'ten günümüze kadar sürekli devam etmiştir. Bundan dolayı, araştırma, Suriye iç savaşının başlamasından itibaren sığınmacı krizi bağlamında o güne kadar görülmemiş düzeyde sert bir tepkinin ortaya çıkmasını sağlayan ve küresel medya alanlarında adına haber yapılmaya devam edilen Aylan Kurdi'nin, uluslararası alanda nasıl temsil edildiği ile sınırlandırılmıştır. Uluslararası dijital medyada bir sosyal temsil olan Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu çalışmanın evrenini, uluslararası dijital yayın yapan haber kuruluşları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Rusya, İKBY, Türkiye ve Amerika'nın uluslararası dijital yayın yapan Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik haber kuruluşları oluşturmaktadır. Örneklemin belirlenmesi noktasında, Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen haber kuruluşları esas alınmıştır. Araştırma, Aylan Kurdi'nin hayatını kaybettiği 2 Eylül 2015'ten, araştırmanın başladığı 1 Mart 2020 tarihine kadarki süreçte, belirlenen uluslararası dijital yayın yapan haber kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair yaptıkları tüm haber içeriklerini kapsamaktadır.

4.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu çalışma; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair kamuya açık kaynaklarından yararlanılarak hazırlanmıştır. Bu yayın kuruluşlarından Rudaw; İngilizce, Türkçe, Arapça ve Kürtçe yayın yapmaktadır. Amerika'nın Sesi ve Sputnik, Doğu ve Orta Avrupa ülkeleri başta olmak üzere Afrika, Doğu ve Güneydoğu Asya ülkelerinin resmi dillerinde yayınlar yapmaktadır. Hürriyet, "Hürriyet Daily News" üzerinden İngilizce yayınlar yapmaktadır. Araştırmanın içeriğini oluşturan Türkçe, İngilizce ve Kürtçe kaynaklar, ilgili diller bilindiğinden dolayı karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Aylan Kurdi'ye dair incelenen

tüm İngilizce ve Kürtçe haber içeriklerin, Türkçe olarak da yayınlandığı görülmüştür. Bu nedenle, araştırmada tüm yayın kuruluşlarının Türkçe haber içerikleri araştırmaya tabi tutulmuştur. Araştırma'da, Rusça ve Arapça gibi incelenen ülkelerin resmi dillerinin yanı sıra yayın yapılan farklı dillere dair sınırlılıklar, yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerini tüm dillerde benzer yayın politikaları ile mi yoksa farklı yayın politikaları ile mi yayınladıklarına dair veriye ulaşılmasını engellemiştir. Öyle ki, farklı dillerde yayınlanmış haber içerikleri, farklı sonuçlara ulaşabilme ihtimalini içerisinde bulundurmaktadır. Bununla birlikte, Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu çalışma; IKBY, Amerika, Türkiye ve Rusya gibi Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan haber kuruluşları ile sınırlandırılmıştır. Konunun sınırlandırılmasında, konuya ilişkin yapılan okumalar, gözlemler ve konuya dair düşünme süreci etkili olmuştur. Fakat, örneklemin sadece Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan haber kuruluşları ile sınırlandırılması, Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına dahil olmayan ve uluslararası dijital yayın yapan diğer haber kuruluşları tarafından nasıl temsil edildiğine dair veriye ulaşılmasını sınırlandırmıştır.

4.4. Bulgular

Aylan Kurdi'nin hayatını kaybettiği 2 Eylül 2015'ten araştırmanın başladığı 1 Mart 2020 tarihine kadarki süreçte IKBY, Amerika, Türkiye ve Rusya'nın uluslararası dijital yayın yapan Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarında yer alan Aylan Kurdi'nin haber içeriklerinin içerik analizi yöntemi ile incelendiği bu araştırma, 7 bölümden oluşmaktadır. İçerik analizinin ilk bölümünde, Aylan Kurdi'nin haber içeriklerinin; yayın kuruluşlarına, yıllara ve genel dağılımına dair temel veriler elde edilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'ye dair yaptıkları uluslararası ve yerel haber oranları incelenmiş ve elde edilen veriler sayısallaştırılmıştır. Araştırmanın üçüncü bölümünde; haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı haber oranları nicelleştirilmiştir. Araştırmanın dördüncü ve beşinci bölümünde, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının haber içeriklerindeki kullanım oranına ve fotoğrafın veriliş biçimine dair veriler elde edilmiş ve sayısallaştırılmıştır. Araştırmanın altıncı bölümünde, yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde kullandıkları adlandırmalar ve

sıfatlar incelenerek, elde edilen ham veriler sayısal hale getirilmiştir. Araştırmanın son bölümünde ise Aylan Kurdi'nin yer aldığı haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin hangi konular içerisinde referans olarak gösterildiğine dair veriler elde edilmiş ve bu veriler nicelleştirilmiştir. Sınırları belirlenmiş olan bu araştırma ile Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşları tarafından haber içeriklerinde nasıl temsil edildiği ve sembolleştiği, içerik analizi yöntemi ile derinlemesine incelenirken, araştırmanın temel ve alt hipotezlerinin de cevaplandırılması sağlanmıştır. Araştırma tablolarında yer alan tire işareti (-), incelenen konuya dair bir veri bulunmadığını, çarpı işareti (X) ise haber üretiminin olmadığını göstermektedir.

4.4.1. Haber İçeriklerinin Yayın Kuruluşlarına ve Yıllara Göre Dağılımı

Tablo 4.1: Haber İçeriklerinin Yayın Kuruluşlarına Göre Dağılımı

Yayın Kuruluşları	Haber Sayısı	Yüzde (%)
<i>Rudaw</i>	47	%16
<i>Amerika'nın Sesi</i>	15	%5,1
<i>Hürriyet</i>	164	%55,8
<i>Sputnik</i>	68	%23,1
Toplam	294	%100

Tablo 4.1’de, Aylan Kurdi'nin ölüm tarihi olan 2 Eylül 2015’ten araştırmanın gerçekleştiği 1 Mart 2020 tarihine kadarki süreçte; Rudaw, Amerika’nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair haber içerikleri incelendiğine, yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair toplamda 294 haber yaptığı görülmektedir. Yayın kuruluşlarının haber sayıları incelendiğinde, Hürriyet'in Aylan Kurdi'ye dair en fazla haber içeriğine sahip yayın

kuruluşu olduğu görülmektedir. Amerika'nın Sesi'nin ise incelenen yayın kuruluşları arasında Aylan Kurdi'ye dair en az haber içeriğine sahip olan yayın kuruluşu olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2: Haber İçeriklerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yayın Kuruluşları	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
<i>Rudaw</i>	15	17	4	1	10	X	47	%16
<i>Amerika'nın Sesi</i>	8	5	X	1	1	X	15	%5,1
<i>Hürriyet</i>	99	45	10	6	3	1	164	%55,8
<i>Sputnik</i>	36	21	4	X	7	X	68	%23,1

Tablo 4.2’de, Rudaw, Amerika’nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinin yıllara göre dağılımı incelendiğinde; Aylan Kurdi'ye dair en fazla haber içeriğine sahip olan Hürriyet'in haber sayısı yıllara göre azalsa da 2015'ten 2020'ye kadarki süreçte sürekli olarak Aylan Kurdi'ye dair haber yaptığı görülmektedir. Rudaw, Amerika’nın Sesi ve Sputnik'in belli yıllarda Aylan Kurdi'ye dair herhangi bir haber içeriğine yer vermediği görülmektedir. İncelenen tüm yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerine en fazla yer verdiği yıllar ise Aylan Kurdi'nin öldüğü 2015 ve bunu takiben 2016 yılları olduğu görülmektedir.

Tablo 4.3: Haber İçeriklerinin Yıllara Göre Genel Dağılımı

Yıl	Haber Sayısı	Yüzde (%)
2015	158	%53,8
2016	88	%29,9
2017	18	%6,1
2018	8	%2,7
2019	21	%7,2
2020	1	%0,3
Toplam	294	%100

Tablo 4.3'te tüm haber içeriklerinin yıllara göre genel dağılımı incelendiğinde; haber içeriklerinin en fazla Aylan Kurdi'nin hayatını kaybettiği 2015 yılında yapıldığı görülmektedir. Aylan Kurdi'ye dair yapılan haber içerikleri 2015'ten 2018 yılına kadar sürekli azalsa da haber üretiminin devam ettiği görülmektedir. Aylan Kurdi'ye dair yapılan haber içerikleri 2019 yılında tekrar artmaya başlasa da 2020 yılına gelindiğinde Aylan Kurdi'ye dair sadece 1 haber yapıldığı görülmektedir.

4.4.2. Aylan Kurdi'ye Dair Uluslararası ve Yerel Haber İçerikleri

Tablo 4.4: Yayın Kuruluşlarında Yer Alan Aylan Kurdi'ye Dair Uluslararası Haber İçerikleri

Yayın Kuruluşları	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
<i>Rudaw</i>	13	16	4	1	8	X	42	%89,4
<i>Amerika'nın Sesi</i>	7	3	X	1	1	X	12	%80
<i>Hürriyet</i>	37	8	4	5	1	1	56	%34,1
<i>Sputnik</i>	36	21	3	X	6	X	66	%97,1

Tablo 4.5: Yayın Kuruluşlarında Yer Alan Aylan Kurdi'ye Dair Yerel Haber İçerikleri

Yayın Kuruluşları	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
<i>Rudaw</i>	2	1	-	-	2	X	5	%10,6
<i>Amerika'nın Sesi</i>	1	2	X	-	-	X	3	%20
<i>Hürriyet</i>	62	37	6	1	2	-	108	%65,9
<i>Sputnik</i>	-	-	1	X	1	X	2	%2,9

Tablo 4.4 ve Tablo 4.5'te; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'ye dair uluslararası ve yerel haber oranları incelendiğinde;

Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair 42 uluslararası haber içeriği yer almaktadır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %89,4'ünü oluşturmaktadır. Rudaw, 2020 yılında Aylan Kurdi'ye dair herhangi bir haber içeriğine yer vermemiştir. Rudaw, 2015 ve 2019 yılları arasında Aylan Kurdi'ye dair uluslararası haber içeriklerine sürekli olarak yer vermiştir. Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair 5 yerel haber içeriği yer almaktadır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %10,6'sını oluşturmaktadır. Rudaw, 2017 ve 2018 yıllarında yerel haber içeriklerine yer vermemiştir. Rudaw'da, Aylan Kurdi'ye dair uluslararası ve yerel haber oranları incelendiğinde, uluslararası haber içeriklerinin toplam haber içeriğinin %89,4'ünü, yerel haber içeriklerinin ise toplam haber içeriğinin %10,6'sını oluşturduğu görülmektedir.

Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'ye dair 12 uluslararası haber içeriği yer almaktadır. Bu sayı, Amerika'nın Sesi'nde Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %80'ini oluşturmaktadır. Amerika'nın Sesi, 2017 ve 2020 yıllarında Aylan Kurdi'ye dair herhangi bir haber içeriğine yer vermemiştir. Amerika'nın Sesi, Aylan Kurdi'ye dair haber üretiminin olmadığı yıllar haricinde, Aylan Kurdi'ye dair uluslararası haber içeriklerine sürekli olarak yer vermiştir. Amerika'nın Sesi'nde, 2015 ve 2016 yıllarında Aylan Kurdi'ye dair 3 yerel haber içeriği yer almaktadır. Bu sayı, Amerika'nın Sesi'nde Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %20'sini oluşturmaktadır. Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'ye dair uluslararası ve yerel haber oranları incelendiğinde, uluslararası haber içeriklerinin toplam haber içeriğinin %80'ini, yerel haber içeriklerinin ise toplam haber içeriğinin %20'sini oluşturduğu görülmektedir.

Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair 56 uluslararası haber içeriği yer almaktadır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %34,1'ini oluşturmaktadır. Hürriyet, 2015 ve 2020 yılları arasında Aylan Kurdi'ye dair uluslararası haber içeriklerine sürekli olarak yer vermiştir. Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair 108 yerel haber içeriği yer almaktadır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin

%65,9'unu oluşturmaktadır. Hürriyet, 2020 yılında yerel haber içeriklerine yer vermemiştir. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'ye dair uluslararası ve yerel haber oranları incelendiğinde, uluslararası haber içeriklerinin toplam haber içeriğinin %34,1'ini, yerel haber içeriklerinin ise toplam haber içeriğinin %65,9'unu oluşturduğu görülmektedir.

Sputnik'te, Aylan Kurdi'ye dair 66 uluslararası haber içeriği yer almaktadır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %97,1'ini oluşturmaktadır. Sputnik, 2018 ve 2020 yıllarında Aylan Kurdi'ye dair herhangi bir haber içeriğine yer vermemiştir. Sputnik, Aylan Kurdi'ye dair haber üretiminin olmadığı yıllar haricinde, Aylan Kurdi'ye dair uluslararası haber içeriklerine sürekli olarak yer vermiştir. Sputnik'te 2017 ve 2019'da Aylan Kurdi'ye dair 2 yerel haber içeriği yer almaktadır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %2,9'unu oluşturmaktadır. Sputnik'te, Aylan Kurdi'ye dair uluslararası ve yerel haber oranları incelendiğinde, uluslararası haber içeriklerinin toplam haber içeriğinin %97,1'ini, yerel haber içeriklerinin ise toplam haber içeriğinin %2,9'unu oluşturduğu görülmektedir.

Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi ile ilgili hem ülke içerisinde yaşanan yerel olaylara hem de uluslararası olaylara yer verdikleri görülmektedir. Rudaw, Amerika'nın Sesi ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'ye dair gerçekleşen yerel olaylara haber içeriklerinde çok az yer verdikleri ve bu yayın kuruluşlarında Aylan Kurdi'ye dair yer alan haber içeriklerinin çoğunlukla uluslararası olaylar ile ilgili olduğu görülmektedir. Hürriyet'te ise Aylan Kurdi'ye dair yapılan 164 haberden 56 tanesi Aylan Kurdi'ye dair gerçekleşen uluslararası olaylar ile ilgilidir. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %34,1'ini oluşturmaktadır. Hürriyet'in, Aylan Kurdi'ye dair gerçekleşen uluslararası olaylara yer verdiği haber sayısı Rudaw ve Amerika'nın Sesi'nden fazla olsa da Hürriyet'in, haber içeriklerinde Aylan Kurdi'ye dair gerçekleşen yerel olaylara daha fazla yer verdiği görülmektedir.

4.4.3. Aylan Kurdi'nin Doğrudan ve Dolaylı Yer Aldığı Haber İçerikleri

Tablo 4.6: Yayın Kuruluşlarında Aylan Kurdi'nin Doğrudan Yer Aldığı Haber İçerikleri

Yayın Kuruluşları	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
<i>Rudaw</i>	9	-	-	-	1	X	10	%21,3
<i>Amerika'nın Sesi</i>	7	-	X	-	-	X	7	%46,7
<i>Hürriyet</i>	39	-	-	1	-	-	40	%24,4
<i>Sputnik</i>	15	1	-	X	-	X	16	%23,5

Tablo 4.7: Yayın Kuruluşlarında Aylan Kurdi'nin Dolaylı Olarak Yer Aldığı Haber İçerikleri

Yayın Kuruluşları	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
<i>Rudaw</i>	6	17	4	1	9	X	37	%78,7
<i>Amerika'nın Sesi</i>	1	5	X	1	1	X	8	%53,3
<i>Hürriyet</i>	60	45	10	5	3	1	124	%75,6
<i>Sputnik</i>	21	20	4	X	7	X	52	%76,5

Tablo 4.8: Tüm Yayın Kuruluşlarında Aylan Kurdi'nin Doğrudan ve Dolaylı Olarak Yer Aldığı Haber İçerikleri

Kullanım	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
Doğrudan	70	1	-	1	1	-	73	%24,8
Dolaylı	88	87	18	7	20	1	221	%75,2

Tablo 4.6, Tablo 4.7 ve Tablo 4.8'de; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik'te Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı haber içerikleri incelendiğinde;

Rudaw'da, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde doğrudan Aylan Kurdi'nin şahsına yönelik 10 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %21,3'ünü oluşturmaktadır. Doğrudan Aylan Kurdi'ye yönelik yapılan haberlerden 9'u 2015 yılında, 1'i 2019 yılında yapılmıştır. Rudaw'da, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin dolaylı olarak yer aldığı 37 haber içeriği bulunmaktadır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %78,7'sini oluşturmaktadır. Rudaw, Aylan Kurdi'ye dair haber üretiminin olmadığı 2020 yılı haricinde, Aylan Kurdi'nin dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerine sürekli yer vermiştir. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin doğrudan ve dolaylı olarak yer aldığı haber içerikleri incelendiğinde, Aylan Kurdi'nin doğrudan yer aldığı haber içeriklerinin toplam haber içeriğinin %21,3'ünü, dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerinin ise toplam haber içeriğinin %78,7'sini oluşturduğu görülmektedir.

Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde doğrudan Aylan Kurdi'nin şahsına yönelik 7 haber yapılmıştır. Bu sayı, Amerika'nın Sesi'nde Aylan

Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %46,7'sini oluşturmaktadır. Doğrudan Aylan Kurdi'ye yönelik yapılan haberlerin tamamı 2015 yılında yapılmıştır. Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin dolaylı olarak yer aldığı 8 haber içeriği bulunmaktadır. Bu sayı, Amerika'nın Sesi'nde Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %53,3'ünü oluşturmaktadır. Amerika'nın Sesi, Aylan Kurdi'ye dair haber üretiminin olmadığı 2017 ve 2020 yılları haricinde, Aylan Kurdi'nin dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerine sürekli yer vermiştir. Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'nin doğrudan ve dolaylı olarak yer aldığı haber içerikleri incelendiğinde, Aylan Kurdi'nin doğrudan yer aldığı haber içeriklerinin toplam haber içeriğinin %46,7'sini, dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerinin ise toplam haber içeriğinin %53,3'ünü oluşturduğu görülmektedir.

Hürriyet'te, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde doğrudan Aylan Kurdi'nin şahsına yönelik 40 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %24,4'ünü oluşturmaktadır. Doğrudan Aylan Kurdi'ye yönelik yapılan haberlerin 39'u 2015 yılında, 1'i 2018 yılında yapılmıştır. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin dolaylı olarak yer aldığı 124 haber içeriği bulunmaktadır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %75,6'sını oluşturmaktadır. Hürriyet, Aylan Kurdi'nin dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerine sürekli yer vermiştir. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin doğrudan ve dolaylı olarak yer aldığı haber içerikleri incelendiğinde, Aylan Kurdi'nin doğrudan yer aldığı haber içeriklerinin toplam haber içeriğinin %24,4'ünü, dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerinin ise toplam haber içeriğinin %75,6'sını oluşturduğu görülmektedir.

Sputnik'te, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde doğrudan Aylan Kurdi'nin şahsına yönelik 16 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %23,5'ini oluşturmaktadır. Doğrudan Aylan Kurdi'ye yönelik yapılan haberlerden 15'i 2015 yılında, 1'i 2016 yılında yapılmıştır. Sputnik'te, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin dolaylı olarak yer aldığı 52 haber içeriği bulunmaktadır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %76,5'ini oluşturmaktadır. Sputnik, Aylan Kurdi'ye dair haber üretiminin olmadığı 2018 ve 2020 yılları haricinde, Aylan Kurdi'nin dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerine

sürekli yer vermiştir. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin doğrudan ve dolaylı olarak yer aldığı haber içerikleri incelendiğinde, Aylan Kurdi'nin doğrudan yer aldığı haber içeriklerinin toplam haber içeriğinin %23,5'ini, dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerinin ise toplam haber içeriğinin %76,5'ini oluşturduğu görülmektedir.

Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik'in Aylan Kurdi'ye yönelik yaptığı haber içerikleri incelendiğinde, 2015'ten 2020 yılına kadarki süreç içerisinde doğrudan Aylan Kurdi'nin şahsına yönelik 73 haber yapıldığı görülmektedir. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinin %24,8'ini oluşturmaktadır. Doğrudan Aylan Kurdi'ye yönelik yapılan haberlerden 70'i, Aylan Kurdi'nin öldüğü 2015 yılında yapılmıştır. Doğrudan Aylan Kurdi'ye yönelik yapılan diğer 3 haber ise 2016, 2018 ve 2019 yıllarında yapılmıştır. Aylan Kurdi'nin 2015'ten 2020 yılına kadarki süreç içerisinde dolaylı olarak yer aldığı haber sayısı 221'dir. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinin %75,2'sini oluşturmaktadır. Tüm haber içerikleri incelendiğinde, Aylan Kurdi'nin dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerine, 2015'ten 2020 yılına kadar sürekli yer verildiği görülmektedir. Genel olarak, Aylan Kurdi'nin doğrudan ve dolaylı olarak yer aldığı tüm haber içerikleri incelendiğinde, Aylan Kurdi'nin doğrudan yer aldığı haber içeriklerinin incelenen tüm haber içeriğinin %24,8'ini, dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerinin ise incelenen tüm haber içeriğinin %75,2'sini oluşturduğu görülmektedir.

4.4.4. Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Haber İçeriklerinde Kullanımı

Tablo 4.9: Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Yer Aldığı Haber İçerikleri

Yayın Kuruluşları	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Fotoğra Sayısı	Yüzde (%)
<i>Rudaw</i>	9	11	2	1	2	X	25	%53,2
<i>Amerika'nın Sesi</i>	6	-	X	-	-	X	6	%40
<i>Hürriyet</i>	39	13	5	4	1	-	62	%37,8
<i>Sputnik</i>	25	11	3	X	1	X	40	%58,8

Tablo 4.10: Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Yer Almadığı Haber İçerikleri

Yayın Kuruluşları	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Fotoğraf Sayısı	Yüzde (%)
<i>Rudaw</i>	6	6	2	-	8	X	22	%46,8
<i>Amerika'nın Sesi</i>	2	5	X	1	1	X	9	%60
<i>Hürriyet</i>	60	32	5	2	2	1	102	%62,2
<i>Sputnik</i>	11	10	1	X	6	X	28	%41,2

Tablo 4.11: Tüm Yayın Kuruluşlarında Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Yer Alma Oranı

Kullanılan Fotoğraf	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Fotoğraf Sayısı	Yüzde (%)
Aylan Kurdi'nin Fotoğrafı	79	35	10	5	4	-	133	%45,2
Diğer	79	53	8	3	17	1	161	%54,8

Tablo 4.9, Tablo 4.10 ve Tablo 4.11'de; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdikleri haberlerde kullandıkları fotoğraflar incelendiğinde;

Rudaw'ın, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği 25 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin 25 fotoğrafını kullandığı görülmektedir. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %53,2'sini oluşturmaktadır. Rudaw, 2015'ten 2019 yılına kadarki süreçte Aylan Kurdi'nin fotoğrafını sürekli olarak haber içeriklerinde kullanmıştır. 2020 yılında Aylan Kurdi'ye dair herhangi bir haber yapılmamıştır. Rudaw'ın Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği diğer 22 haber içeriğinde ise konu ile ilgili 22 başka fotoğraf kullanılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %46,8'ini oluşturmaktadır. Rudaw, 2018 ve 2020 yılları haricinde, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde konu ile ilgili başka fotoğrafları sürekli olarak kullanmıştır. Rudaw'ın, Aylan Kurdi'ye doğrudan veya dolaylı olarak yer verdiği haber içeriklerinde kullandığı fotoğraflar incelendiğinde; Aylan Kurdi'nin fotoğrafının toplam haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %53,2'sini, konu ile ilgili başka fotoğrafların ise toplam haber içeriğinde kullanılan fotoğrafların %46,8'ini oluşturduğu görülmektedir.

Amerika'nın Sesi'nin, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği 6 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin 6 fotoğrafını kullandığı görülmektedir. Bu sayı, Amerika'nın Sesi'nde Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %40'ını oluşturmaktadır. Amerika'nın Sesi, Aylan Kurdi'nin fotoğraflarının tamamını, 2015'te Aylan Kurdi'ye dair yaptığı haber içeriklerinde kullanmıştır. Amerika'nın Sesi'nin, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği diğer 9 haber içeriğinde ise konu ile ilgili 9 başka fotoğraf kullanılmıştır. Bu sayı, Amerika'nın Sesi'nde Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %60'ını oluşturmaktadır. Amerika'nın Sesi, 2017 ve 2020 yılları haricinde, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde konu ile ilgili başka fotoğrafları sürekli olarak kullanmıştır. Amerika'nın Sesi'nin, Aylan Kurdi'ye doğrudan veya dolaylı olarak yer verdiği haber içeriklerinde kullandığı fotoğraflar incelendiğinde; Aylan Kurdi'nin fotoğrafının toplam haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %40'ını, konu ile ilgili başka fotoğrafların ise toplam haber içeriğinde kullanılan fotoğrafların %60'ını oluşturduğu görülmektedir.

Hürriyet'in, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği 62 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin 62 fotoğrafını kullandığı görülmektedir. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %37,8'ini oluşturmaktadır. Hürriyet, 2015'ten 2019 yılına kadarki süreçte Aylan Kurdi'nin fotoğrafını sürekli olarak haber içeriklerinde kullanmıştır. Hürriyet'in, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği diğer 102 haber içeriğinde ise konu ile ilgili 102 başka fotoğraf kullanılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %62,2'sini oluşturmaktadır. Hürriyet, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde konu ile ilgili başka fotoğrafları sürekli olarak kullanmıştır. Hürriyet'in, Aylan Kurdi'ye doğrudan veya dolaylı olarak yer verdiği haber içeriklerinde kullandığı fotoğraflar incelendiğinde; Aylan Kurdi'nin fotoğrafının toplam haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %37,8'ini, konu ile ilgili başka fotoğrafların ise toplam haber içeriğinde kullanılan fotoğrafların %62,2'sini oluşturduğu görülmektedir.

Sputnik'in, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği 40 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin 40 fotoğrafını kullandığı görülmektedir. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %58,8'ini oluşturmaktadır. Sputnik, Aylan Kurdi'ye dair haber üretiminin olmadığı 2018 ve 2020 yılları haricinde, Aylan Kurdi'nin fotoğrafını sürekli olarak haber içeriklerinde kullanmıştır. Sputnik'in, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği diğer 28 haber içeriğinde ise konu ile ilgili 28 başka fotoğraf kullanılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %41,2'sini oluşturmaktadır. Sputnik, 2018 ve 2020 yılları haricinde, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde konu ile ilgili başka fotoğrafları sürekli olarak kullanmıştır. Sputnik'in, Aylan Kurdi'ye doğrudan veya dolaylı olarak yer verdiği haber içeriklerinde kullandığı fotoğraflar incelendiğinde; Aylan Kurdi'nin fotoğrafının toplam haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %58,8'ini, konu ile ilgili başka fotoğrafların ise toplam haber içeriğinde kullanılan fotoğrafların %41,2'sini oluşturduğu görülmektedir.

Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterildiği tüm haber içeriklerinde yer alan fotoğraflar incelendiğinde; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik'in Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği 133 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin Bodrum sahiline vuran cansız bedeninin fotoğrafını 133 defa kullandıkları görülmektedir. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %45,2'sini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi'nin fotoğrafının, 2020 yılı haricinde Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterildiği haber içeriklerinde sürekli olarak kullanıldığı görülmektedir. Aylan Kurdi'nin fotoğrafının haber içeriklerinde en fazla kullandığı yıl, 79 fotoğraf ile Aylan Kurdi'nin öldüğü 2015 yılıdır. Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterildiği diğer 161 haber içeriğinde ise konu ile ilgili 161 başka fotoğraf kullanılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %54,8'ini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde, konu ile ilgili başka fotoğrafların 2015 ve 2020 yılları arasında sürekli olarak kullanıldığı görülmektedir. Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı tüm haber içeriklerinde kullanılan fotoğraflar incelendiğinde; Aylan Kurdi'nin fotoğrafının tüm haber içeriklerinde kullanılan

fotoğrafların %45,2'sini, konu ile ilgili başka fotoğrafların ise tüm haber içeriklerinde bulunan fotoğrafların %54,8'ini oluşturduğu görülmektedir.

4.4.5. Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Haber İçeriklerinde Kullanım Biçimi

Tablo 4.12: Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Buzlanarak Yer Aldığı Haber İçerikleri

Yayın Kuruluşları	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Fotoğraf Sayısı	Yüzde (%)
<i>Rudaw</i>	-	-	-	-	-	X	0	%0
<i>Amerika'nın Sesi</i>	-	-	X	-	-	X	0	%0
<i>Hürriyet</i>	19	9	1	-	-	-	29	%46,8
<i>Sputnik</i>	-	-	-	X	-	X	0	%0

Tablo 4.13: Aylan Kurdi'nin Fotoğrafının Buzlanmadan Yer Aldığı Haber İçerikleri

Yayın Kuruluşları	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Fotoğraf Sayısı	Yüzde (%)
<i>Rudaw</i>	9	11	2	1	2	X	25	%100
<i>Amerika'nın Sesi</i>	6	-	X	-	-	X	6	%100
<i>Hürriyet</i>	20	4	4	4	1	-	33	%53,2
<i>Sputnik</i>	25	11	3	X	1	X	40	%100

Tablo 4.14: Tüm Yayın Kuruluşlarındaki Haber İçeriklerinde Aylan Kurdi Fotoğrafının Yer Alma Biçimi

Fotoğrafın Yer Alma Biçimi	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Fotoğraf Sayısı	Yüzde (%)
Buzlanarak	19	9	1	-	-	-	29	%21,8
Buzlanmadan	60	26	9	5	4	-	104	%78,2

Tablo 4.12, Tablo 4.13 ve Tablo 4.14'te; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının haber içeriklerindeki Aylan Kurdi'nin fotoğrafının yer alma biçimi incelendiğinde;

Rudaw'ın, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği 25 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin 25 fotoğrafını kullandığı görülmektedir. Rudaw'ın, Aylan Kurdi'nin 25 fotoğrafını buzlamadan haber içeriklerinde kullandığı görülmektedir. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde yer alan Aylan Kurdi'nin fotoğrafının %100'ünü oluşturmaktadır. Rudaw, Aylan Kurdi'ye dair haber üretiminin olmadığı 2020 yılı haricinde, Aylan Kurdi'nin fotoğrafını buzlamadan sürekli olarak haber içeriklerinde kullanmıştır.

Amerika'nın Sesi'nin, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği 6 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin 6 fotoğrafını kullandığı görülmektedir. Amerika'nın Sesi'nin, Aylan Kurdi'nin 6 fotoğrafını buzlamadan haber içeriklerinde kullandığı görülmektedir. Bu sayı, Amerika'nın Sesi'nde Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde yer alan Aylan Kurdi'nin fotoğrafının %100'ünü oluşturmaktadır. Amerika'nın Sesi, Aylan Kurdi'nin buzlanmamış fotoğraflarının tamamını, 2015'te Aylan Kurdi'ye dair yaptığı haber içeriklerinde kullanmıştır.

Hürriyet'in, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği 62 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin 62 fotoğrafını kullandığı görülmektedir. Hürriyet'in, Aylan Kurdi'nin 29 fotoğrafını 29 haber içeriğinde buzlayarak verdiği görülmektedir. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan Aylan Kurdi'nin fotoğrafının %46,8'ini oluşturmaktadır. Haber içeriklerinde buzlanarak verilen fotoğraflardan 19'u 2015, 9'u 2016 ve 1'i 2017 yıllarında kullanılmıştır. Hürriyet, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının yer aldığı diğer 33 haber içeriğinde ise fotoğrafları buzlamadan vermiştir. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan Aylan Kurdi'nin fotoğrafının %53,2'sini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi'nin fotoğrafının buzlanmadan yer aldığı haber içerikleri, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının haber içeriklerinde yer almadığı 2020 yılı haricinde sürekli olarak kullanılmıştır.

Sputnik'in, Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği 40 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin 40 fotoğrafını kullandığı görülmektedir. Sputnik'in, Aylan Kurdi'nin 40 fotoğrafını buzlamadan haber içeriklerinde kullandığı görülmektedir. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde yer alan Aylan

Kurdi'nin fotoğrafının %100'ünü oluşturmaktadır. Sputnik, Aylan Kurdi'ye dair haber üretiminin olmadığı 2018 ve 2020 yılları haricinde, Aylan Kurdi'nin fotoğrafını buzlamadan sürekli olarak haber içeriklerinde kullanmıştır.

Tüm yayın kuruluşlarındaki haber içeriklerinde Aylan Kurdi fotoğrafının yer alma biçimi incelendiğinde; yayın kuruluşlarındaki toplam 294 haberden 133'ünde, Aylan Kurdi'nin Bodrum sahiline vuran cansız bedeninin fotoğrafının kullanıldığı görülmektedir. Rudaw, Amerika'nın Sesi ve Sputnik'in haber içeriklerinde kullandıkları Aylan Kurdi'nin fotoğraflarının tamamını doğrudan ve buzlama yapmadan verdikleri görülmektedir. Hürriyet ise haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin 62 tane fotoğrafını kullanmasına rağmen, bu fotoğraflardan 29'unu buzlayarak vermiştir. Yayın kuruluşlarında yer alan Aylan Kurdi'nin 133 fotoğrafından sadece 29 tanesinin buzlanarak verildiği görülmektedir. Bu sayı, tüm yayın kuruluşlarında Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan Aylan Kurdi'nin fotoğrafının %21,8'ini oluşturmaktadır. Haber içeriklerinde buzlanarak verilen fotoğraflardan 19'u 2015, 9'u 2016 ve 1'i 2017 yıllarına aittir. Yayın kuruluşlarında Aylan Kurdi'nin doğrudan ve buzlama yapılmadan verilen fotoğraf sayısı ise 104'tür. Bu sayı, tüm yayın kuruluşlarında Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan Aylan Kurdi'nin fotoğrafının %78,2'sini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi'nin fotoğrafının buzlanmadan yer aldığı haber içerikleri, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının haber içeriklerinde yer almadığı 2020 yılı haricinde sürekli olarak kullanılmıştır. Tüm yayın kuruluşlarındaki haber içeriklerinde Aylan Kurdi fotoğrafının yer alma biçimi incelendiğinde; tüm haber içeriklerindeki Aylan Kurdi'nin fotoğrafının %21,8'inin buzlanarak, %78,2'sinin de buzlanmadan verildiği görülmektedir.

4.4.6. Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Kullanılan Adlandırmalar ve Sıfatlar

Tablo 4.15: Yayın Kuruluşlarının Haber İçeriklerinde Aylan Kurdi'ye Dair Kullanılan Adlandırmalar ve Sıfatlar

Rudaw	Amerika'nın Sesi	Hürriyet	Sputnik
Alan Kurdi (143)	Aylan (12)	Aylan Kurdi (124)	Aylan (97)
Alan Bebek (20)	Aylan Kurdi (12)	Aylan (117)	Aylan Kurdi (74)
Alan (20)	Minik Aylan (3)	Aylan Bebek (84)	Aylan Bebek (29)
Kobanili Alan Kurdi (17)	3 Yaşındaki Suriyeli Mülteci Aylan Kurdi (3)	3 Yaşındaki Aylan Kurdi (48)	3 Yaşındaki Aylan Kurdi (18)
3 Yaşındaki Kobanili Alan Kurdi (8)	Küçük Aylan (3)	Minik Aylan (26)	Suriyeli 3 Yaşındaki Aylan Kurdi (16)
3 Yaşındaki Alan Kurdi (6)	Aylan Bebek (2)	Suriyeli 3 Yaşındaki Aylan Kurdi (19)	Minik Aylan (10)
Rojavalı Alan Kurdi (6)	Suriyeli Mülteci Aylan Kurdi (2)	Suriyeli Aylan Kurdi (17)	Suriyeli Aylan Kurdi (8)
Küçük Alan (3)	3 Yaşındaki Aylan Kurdi (2)	2 Yaşındaki Aylan Kurdi (11)	2 Yaşındaki Aylan Kurdi (8)
Minik Alan (2)	4 Yaşındaki Aylan Kurdi (1)	2 Yaşındaki Suriyeli Aylan Kurdi (6)	Küçük Aylan (6)
Kobanili Bebek Alan Kurdi (1)	Erkek Çocuk Aylan Kurdi (1)	Suriyeli Mülteci Bebek Aylan Kurdi (5)	Suriyeli Aylan (5)
Kobanili Kürt Çocuğu Alan Kurdi (1)	Kobanili 3 Yaşındaki Aylan Kurdi (1)	Alan Kurdi (5)	Kobanili Aylan Kurdi (2)
		Aylan Kurdi Bebek (5)	Kobanili Küçük Aylan (2)
		Küçük Aylan (5)	
		3 Yaşındaki Kobanili Aylan Kurdi (4)	
		Suriyeli Göçmen Aylan Kurdi (4)	
		Suriyeli Aylan Kurdi Bebek (3)	
		Suriyeli Çocuk Aylan Kurdi (3)	
		Masum Aylan (1)	

			3 Yaşındaki Suriyeli Erkek Çocuğu Aylan Kurdi (1)
			Kobani Doğumlu Suriyeli Aylan Kurdi (1)
			Suriyeli Aylan Kurdi Bebek (1)
			3 Yaşındaki Kobanili Aylan Kurdi (1)

Tablo 4.15’de; Rudaw, Amerika’nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi’ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi için kullandıkları adlandırmalar ve sıfatlar, grafikte gösterildiği gibi genellikle birlikte kullanılmıştır. Yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi’ye dair haber içeriklerinde, Aylan Kurdi’ye dair kullandıkları her bir adlandırma ve sıfat ayrı olarak incelendiğinde;

Rudaw’da, Aylan Kurdi’ye dair incelenen 47 haber içeriğinde Aylan Kurdi’ye dair kullanılan tüm adlandırmalar ve sıfatlar, en sık kullanılanı başlanarak sırası ile Alan Kurdi, Alan Bebek, Alan, Kobanili Alan Kurdi, 3 Yaşındaki Kobanili Alan Kurdi, 3 Yaşındaki Alan Kurdi, Rojavalı Alan Kurdi, Küçük Alan, Minik Alan, Kobanili Bebek Alan Kurdi ve Kobanili Kürt Çocuğu Alan Kurdi şeklindedir. Rudaw’ın, Aylan Kurdi’ye dair tüm haber içeriklerinde Aylan Kurdi için "Aylan" yerine Kürtçe bir isim olan "Alan" ismini kullandığı görülmektedir. Rudaw’ın, haber içeriklerinde "Alan" ismini toplamda 227 defa kullanırken, "Aylan" ismini hiç kullanmadığı görülmektedir. Rudaw’da, Aylan Kurdi’ye dair incelenen 47 haber içeriğinde, Aylan Kurdi, 182 defa "Alan Kurdi" şeklinde isim-soyisim ile, 45 defa "Alan" şeklinde soyisim kullanılmadan haber içeriklerinde yer

almıştır. Rudaw'ın, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi için kullandığı diğer bir adlandırma ise "Alan Bebek"tir. Rudaw, incelenen 47 haber içeriğinde, Aylan Kurdi için 20 defa "Alan Bebek" ifadesini kullanmıştır. Ayrıca, Rudaw'ın, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin ismi ile birlikte 27 defa kullandığı "Kobanili" ve 6 defa kullandığı "Rojavalı" nitelermeleri ile toplamda 33 defa Aylan Kurdi'nin nereli olduğuna dair vurgu yaptığı görülmektedir. Rudaw, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin yaşını 14 defa vurgulamıştır. Rudaw'da, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin yaşı sürekli olarak "3" şeklinde gösterilmiştir. Ayrıca, Rudaw, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'ye dair 3 defa kullandığı "Küçük", 2 defa kullandığı "Minik", 1 defa kullandığı "Çocuk" ve 1 defa kullandığı "Bebek" sıfatları ile Aylan Kurdi'nin yaşına ve çocuk olduğuna vurgu yapmıştır. Rudaw, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde, Aylan Kurdi için 1 defa kullandığı "Kürt Çocuğu" sıfatı ile Aylan Kurdi'nin hangi etnik kökene ait olduğunu vurgulamıştır. Genel olarak; Rudaw'da, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 47 haber içeriğinde Aylan Kurdi'ye dair kullanılan tüm adlandırmaların ve sıfatların, Aylan Kurdi'nin yaşını, etnik kökenini ve nereli olduğunu öne çıkarttığı görülmektedir. Bununla birlikte, Rudaw'ın, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 47 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin cinsiyetine ve hukuki statüsüne dair bir sıfat kullanmadığı görülmektedir.

Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 15 haber içeriğinde Aylan Kurdi'ye dair kullanılan tüm adlandırmalar ve sıfatlar, en sık kullanılanlardan başlanarak sırası ile Aylan, Aylan Kurdi, Minik Aylan, 3 Yaşındaki Suriyeli Mülteci Aylan Kurdi, Küçük Aylan, Aylan Bebek, Suriyeli Mülteci Aylan Kurdi, 3 Yaşındaki Aylan Kurdi, 4 Yaşındaki Aylan Kurdi, Erkek Çocuk Aylan Kurdi, Kobanili 3 Yaşındaki Aylan Kurdi şeklindedir. Amerika'nın Sesi'nin, Aylan Kurdi'ye dair tüm haber içeriklerinde Aylan Kurdi için "Alan" yerine "Aylan" ismini kullandığı görülmektedir. Amerika'nın Sesi'nin, haber içeriklerinde "Aylan" ismini toplamda 42 defa kullanırken, "Alan" ismini hiç kullanmadığı görülmektedir. Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 15 haber içeriğinde, Aylan Kurdi, 22 defa "Aylan Kurdi" şeklinde isim-soyisim ile, 20 defa "Aylan" şeklinde soyisim kullanılmadan haber içeriklerinde yer almıştır. Bununla birlikte, Amerika'nın Sesi'nin, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi için kullandığı diğer bir adlandırma ise toplamda 2 defa kullanılan "Aylan Bebek"tir. Ayrıca,

Amerika'nın Sesi'nin, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin ismi ile birlikte 5 defa kullandığı "Suriyeli" ve 1 defa kullandığı "Kobanili" nitelemeleri ile toplamda 6 defa Aylan Kurdi'nin nereli olduğuna dair vurgu yaptığı görülmektedir. Amerika'nın Sesi, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin yaşını 7 defa vurgulamıştır. Amerika'nın Sesi'nin, haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin yaşını 6 defa "3" ve 1 defa "4" olarak ifade ettiği görülmektedir. Ayrıca, Amerika'nın Sesi, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'ye dair 3 defa kullandığı "Minik", 3 defa kullandığı "Küçük" ve 1 defa kullandığı "Çocuk" sıfatları ile Aylan Kurdi'nin yaşına ve çocuk olduğuna vurgu yapmıştır. Amerika'nın Sesi, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde, Aylan Kurdi için 1 defa kullandığı "Erkek Çocuk" sıfatı ile Aylan Kurdi'nin cinsiyetine vurgu yapmıştır. Bununla birlikte, Amerika'nın Sesi'nin, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde, Aylan Kurdi için 5 defa kullandığı "Mülteci" sıfatı ile Aylan Kurdi'yi hukuki bir statü üzerinden temsil ettiği görülmektedir. Genel olarak; Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 15 haber içeriğinde Aylan Kurdi'ye dair kullanılan tüm adlandırmaların ve sıfatların, Aylan Kurdi'nin yaşını, cinsiyetini, hukuki statüsünü ve nereli olduğunu öne çıkarttığı görülmektedir. Bununla birlikte, Amerika'nın Sesi'nin, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 15 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin etnik kökenine dair bir sıfat kullanmadığı görülmektedir.

Hürriyet'te, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 164 haber içeriğinde Aylan Kurdi'ye dair kullanılan tüm adlandırmalar ve sıfatlar, en sık kullanılanlardan başlanarak sırası ile Aylan Kurdi, Aylan, Aylan Bebek, 3 Yaşındaki Aylan Kurdi, Minik Aylan, Suriyeli 3 Yaşındaki Aylan Kurdi, Suriyeli Aylan Kurdi, 2 Yaşındaki Aylan Kurdi, 2 Yaşındaki Suriyeli Aylan Kurdi, Suriyeli Mülteci Bebek Aylan Kurdi, Alan Kurdi, Aylan Kurdi Bebek, Küçük Aylan, 3 Yaşındaki Kobanili Aylan Kurdi, Suriyeli Göçmen Aylan Kurdi, Suriyeli Aylan Kurdi Bebek, Suriyeli Çocuk Aylan Kurdi ve Masum Aylan şeklindedir. Hürriyet'in, Aylan Kurdi'ye dair tüm haber içeriklerinde Aylan Kurdi için 482 defa "Aylan", 5 defa "Alan" ismini kullandığı görülmektedir. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 164 haber içeriğinde, Aylan Kurdi, 249 defa "Aylan Kurdi" ve 5 defa "Alan Kurdi" şeklinde isim-soyisim ile, 233 defa "Aylan" şeklinde soyisim kullanılmadan haber içeriklerinde yer almıştır. Bununla birlikte, Hürriyet'in, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi için kullandığı diğer adlandırmalar ise 84 defa kullanılan "Aylan Bebek" ve 8 defa

kullanılan "Aylan Kurdi Bebek"tir. Ayrıca, Hürriyet'in, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin ismi ile birlikte 57 defa kullandığı "Suriyeli" ve 4 defa kullandığı "Kobanili" nitelemeleri ile toplamda 61 defa Aylan Kurdi'nin nereli olduğuna dair vurgu yaptığı görülmektedir. Hürriyet, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin yaşını 88 defa vurgulamıştır. Hürriyet'in, haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin yaşını 71 defa "3" ve 17 defa "2" olarak ifade ettiği görülmektedir. Ayrıca, Hürriyet, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'ye dair 26 defa kullandığı "Minik", 5 defa kullandığı "Küçük", 5 defa kullandığı "Bebek", 3 defa kullandığı "Çocuk" ve 1 defa kullandığı "Masum" sıfatları ile Aylan Kurdi'nin yaşına ve çocuk olduğuna vurgu yapmıştır. Bununla birlikte, Hürriyet'in, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde, Aylan Kurdi için 5 defa kullandığı "Mülteci" ve 4 defa kullandığı "Göçmen" sıfatları ile Aylan Kurdi'yi toplamda 9 defa hukuki bir statü üzerinden temsil ettiği görülmektedir. Genel olarak; Hürriyet'te, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 164 haber içeriğinde Aylan Kurdi'ye dair kullanılan tüm adlandırmaların ve sıfatların, Aylan Kurdi'nin yaşını, hukuki statüsünü ve nereli olduğunu öne çıkarttığı görülmektedir. Bununla birlikte, Hürriyet'in, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 164 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin cinsiyetine ve etnik kökenine dair bir sıfat kullanmadığı görülmektedir.

Sputnik'te, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 68 haber içeriğinde Aylan Kurdi'ye dair kullanılan tüm adlandırmalar ve sıfatlar, en sık kullanılanlardan başlanarak sırası ile Aylan, Aylan Kurdi, Aylan Bebek, 3 Yaşındaki Aylan Kurdi, Suriyeli 3 Yaşındaki Aylan Kurdi, Minik Aylan, Suriyeli Aylan Kurdi, 2 Yaşındaki Aylan Kurdi, Küçük Aylan, Suriyeli Aylan, Kobanili Aylan Kurdi, Kobanili Küçük Aylan, 3 Yaşındaki Suriyeli Erkek Çocuğu Aylan Kurdi, Kobani Doğumlu Suriyeli Aylan Kurdi, Suriyeli Aylan Kurdi Bebek ve 3 Yaşındaki Kobanili Aylan Kurdi şeklindedir. Sputnik'in, Aylan Kurdi'ye dair tüm haber içeriklerinde Aylan Kurdi için "Alan" yerine "Aylan" ismini kullandığı görülmektedir. Sputnik'in haber içeriklerinde "Aylan" ismi toplamda 279 defa kullanılırken, "Alan" isminin hiç kullanılmadığı görülmektedir. Sputnik'te, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 68 haber içeriğinde, Aylan Kurdi, 130 defa "Aylan Kurdi" şeklinde isim-soyisim ile, 149 defa "Aylan" şeklinde soyisim kullanılmadan haber içeriklerinde yer almıştır. Sputnik'in, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi için kullandığı diğer adlandırmalar ise "Aylan Bebek" ve "Aylan Kurdi Bebek"tir. Sputnik, incelenen 68 haber içeriğinde,

Aylan Kurdi için 29 defa "Aylan Bebek" ve 1 defa "Aylan Kurdi Bebek" ifadesini kullanmıştır. Ayrıca, Sputnik'in, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin ismi ile birlikte 32 defa kullandığı "Suriyeli" ve 6 defa kullandığı "Kobanili" nitelermeleri ile toplamda 38 defa Aylan Kurdi'nin nereli olduğuna dair vurgu yaptığı görülmektedir. Sputnik, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin yaşını 44 defa vurgulamıştır. Sputnik'in, haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin yaşını 36 defa "3" ve 8 defa "2" olarak ifade ettiği görülmektedir. Ayrıca, Sputnik, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde Aylan Kurdi'ye dair 10 defa kullandığı "Minik", 8 defa kullandığı "Küçük", ve 1 defa kullandığı "Çocuk" sıfatları ile Aylan Kurdi'nin yaşına ve çocuk olduğuna vurgu yapmıştır. Sputnik, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde, Aylan Kurdi için 1 defa kullandığı "Erkek Çocuğu" sıfatı ile Aylan Kurdi'nin cinsiyetine vurgu yapmıştır. Genel olarak; Sputnik'te, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 68 haber içeriğinde Aylan Kurdi'ye dair kullanılan tüm adlandırmaların ve sıfatların, Aylan Kurdi'nin yaşını, cinsiyetini ve nereli olduğunu öne çıkarttığı görülmektedir. Bununla birlikte, Sputnik'in, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 68 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin etnik kökenine ve hukuki statüsüne dair bir sıfat kullanmadığı görülmektedir.

Tablo 4.16: Tüm Yayın Kuruluşlarının Haber İçeriklerinde Aylan Kurdi'ye Dair Kullanılan Adlandırmalar ve Sıfatlar

Adlandırmalar ve Sıfatlar	Sayı	Adlandırmalar ve Sıfatlar	Sayı
Aylan	226	Aylan Kurdi Bebek	5
Aylan Kurdi	210	Suriyeli Aylan	5
Alan Kurdi	148	Suriyeli Aylan Kurdi Bebek	4
Aylan Bebek	115	Suriyeli Göçmen Aylan Kurdi	4

3 Yaşındaki Aylan Kurdi	68	3 Yaşındaki Suriyeli Mülteci Aylan Kurdi	3
Minik Aylan	39	Suriyeli Çocuk Aylan Kurdi	3
Suriyeli 3 Yaşındaki Aylan Kurdi	35	Küçük Alan	3
Suriyeli Aylan Kurdi	25	Kobanili Küçük Aylan	2
Alan Bebek	20	Minik Alan	2
Alan	20	Suriyeli Mülteci Aylan Kurdi	2
2 Yaşındaki Aylan Kurdi	19	Kobanili Aylan Kurdi	2
Kobanili Alan Kurdi	17	Kobanili Bebek Alan Kurdi	1
Küçük Aylan	14	Kobanili Kürt Çocuğu Alan Kurdi	1
3 Yaşındaki Kobanili Alan Kurdi	8	Kobani Doğumlu Suriyeli Aylan Kurdi	1
3 Yaşındaki Alan Kurdi	6	3 Yaşındaki Suriyeli Erkek Çocuğu Aylan Kurdi	1
Rojavalı Alan Kurdi	6	Masum Aylan	1
2 Yaşındaki Suriyeli Aylan Kurdi	6	Kobanili 3 Yaşındaki Aylan Kurdi	1

Suriyeli Mülteci Bebek Aylan Kurdi	5	Erkek Çocuk Aylan Kurdi	1
3 Yaşındaki Kobanili Aylan Kurdi	5	4 Yaşındaki Aylan Kurdi	1

Tablo 4.16’da; Rudaw, Amerika’nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi’ye dair yaptığı toplamda 294 haber içeriğinde, Aylan Kurdi’ye dair kullandıkları tüm adlandırmalar ve sıfatlar, en sık kullanılanlardan başlanarak sırası ile Aylan, Aylan Kurdi, Alan Kurdi, Aylan Bebek, 3 Yaşındaki Aylan Kurdi, Minik Aylan, Suriyeli 3 Yaşındaki Aylan Kurdi, Suriyeli Aylan Kurdi, Alan Bebek, Alan, 2 Yaşındaki Aylan Kurdi, Kobanili Alan Kurdi, Küçük Aylan, 3 Yaşındaki Kobanili Alan Kurdi, 3 Yaşındaki Alan Kurdi, Rojava’lı Alan Kurdi, 2 Yaşındaki Suriyeli Aylan Kurdi, Suriyeli Mülteci Bebek Aylan Kurdi, 3 Yaşındaki Kobanili Aylan Kurdi, Aylan Kurdi Bebek, Suriyeli Aylan, Suriyeli Aylan Kurdi Bebek, Suriyeli Göçmen Aylan Kurdi, Üç Yaşındaki Suriyeli Mülteci Aylan Kurdi, Suriyeli Çocuk Aylan Kurdi, Küçük Alan, Kobanili Küçük Aylan, Minik Alan, Suriyeli Mülteci Aylan Kurdi, Kobanili Aylan Kurdi, Kobanili Bebek Alan Kurdi, Kobanili Kürt Çocuğu Alan Kurdi, Kobani Doğumlu Suriyeli Aylan Kurdi, 3 Yaşındaki Suriyeli Erkek Çocuğu Aylan Kurdi, Masum Aylan, Kobanili 3 Yaşındaki Aylan Kurdi, Erkek Çocuk Aylan Kurdi ve 4 Yaşındaki Aylan Kurdi şeklindedir. Aylan Kurdi’ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi için 803 defa "Aylan", 232 defa "Alan" isminin kullanıldığı görülmektedir. Aylan Kurdi’ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde Aylan Kurdi, 401 defa "Aylan Kurdi" ve 187 defa "Alan Kurdi" şeklinde isim-soyisim ile, 402 defa "Aylan" ve 45 defa "Alan" şeklinde soyisim kullanılmadan haber içeriklerinde yer almıştır. Aylan Kurdi’ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi için kullanılan diğer adlandırmalar ise "Aylan Bebek", "Alan Bebek" ve "Aylan Kurdi Bebek"tir. İncelenen 294 haber içeriğinde, Aylan Kurdi için 115 defa "Aylan Bebek", 20 defa "Alan Bebek" ve 9 defa "Aylan Kurdi Bebek" ifadesi kullanmıştır. Bununla birlikte, Aylan Kurdi’ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi’nin ismi ile birlikte 94 defa kullanılan

"Suriyeli", 38 defa kullanılan "Kobanili" ve 6 defa kullanılan "Rojavalı" nitelemeleri ile toplamda 138 defa Aylan Kurdi'nin nereli olduğuna dair vurgu yapıldığı görülmektedir. Aylan Kurdi'nin yaşı, incelenen tüm haber içeriklerinde toplamda 153 defa vurgulanmıştır. İncelenen tüm haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin yaşı, 127 defa "3", 25 defa "2" ve 1 defa "4" olarak belirtilmiştir. Ayrıca, Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi için toplamda 41 defa kullanılan "Minik", 19 defa kullanılan "Küçük", 6 defa kullanılan "Çocuk", 6 defa kullanılan "Bebek" ve 1 defa kullanılan "Masum" sıfatları ile Aylan Kurdi'nin yaşına ve çocuk olduğuna vurgu yapılmıştır. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, 2 defa kullanılan "Erkek Çocuk" sıfatı ile Aylan Kurdi'nin cinsiyetine vurgu yapılmıştır. Bununla birlikte, incelenen tüm haber içeriklerinde toplamda 10 defa kullanılan "Mülteci" ve 4 defa kullanılan "Göçmen" sıfatları ile Aylan Kurdi'nin hukuki bir statü üzerinden temsil edildiği görülmektedir. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi için toplamda 1 defa kullanılan "Kürt Çocuğu" sıfatı ile Aylan Kurdi'nin hangi etnik kökene ait olduğu vurgulanmıştır. Genel olarak; Aylan Kurdi'ye dair incelenen 294 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'ye dair kullanılan tüm adlandırmaların ve sıfatların; Aylan Kurdi'nin yaşını, cinsiyetini, hukuki statüsünü, etnik kökenini ve nereli olduğunu öne çıkarttığı görülmektedir.

4.4.7. Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular

Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 294 haber içeriğindeki konular; Ölüm, Muhabir Nilüfer Demir, Başsağlığı, Aylan Kurdi'nin Ailesi, Protesto ve Tepki, Mülteci ve Göç Politikası, Mülteci Faciası (Krizi), Siyaset, Kültür ve Sanat, Çocuk Hakları, İsim Verme, Anma ve Aylan Kurdi Davası şeklinde 13 kategoriye ayrılmıştır. Aylan Kurdi, belirtilen tüm bu haber kategorilerinin içerisinde doğrudan veya dolaylı olarak yer almıştır. Kategoriler incelendiğinde;

1. Ölüm kategorisi içerisinde yer alan haberler, 2 Eylül 2015'te hayatını kaybeden Aylan Kurdi'nin ölümüne dair konuları içermektedir.

2. Muhabir Nilüfer Demir kategorisi içerisinde yer alan haberler, Aylan Kurdi'nin fotoğrafını çeken Muhabir Nilüfer Demir'in kişisel hayatına dair konuları içermektedir.
3. Başsağlığı kategorisi içerisinde yer alan haberler; Recep Tayyip Erdoğan ve Shakira gibi ünlü sanatçıların ve siyasetçilerin Aylan Kurdi'ye dair başsağlığı mesajlarına dair konuları içermektedir.
4. Aylan Kurdi'nin ailesine dair haberler, Aylan Kurdi'nin babası, dedesi ve halasının Aylan Kurdi'ye ve gündelik hayata dair açıklamalarını içermektedir.
5. Protesto ve tepki kategorisi içerisinde yer alan haberler, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında Aylan Kurdi için gerçekleşen gösterilere dair konuları içermektedir.
6. Mülteci ve göç politikaları kategorisi içerisinde yer alan haberler, mülteci ve göç politikalarına ilişkin gündem içerisinde yer alan konuları içermektedir.
7. Mülteci faciası kategorisi içerisinde yer alan haberler, yaşanan iç savaş ve çatışma gibi nedenler ile ülkelerinden kaçarken hayatını kaybeden insanlara dair konuları içermektedir.
8. Siyaset kategorisi içerisinde yer alan haberler, ulusal ve uluslararası siyasi gündeme ilişkin konuları içermektedir.
9. Kültür ve sanat kategorisi içerisinde yer alan haberler; resital, sinema, tiyatro ve konser gibi etkinliklere dair konuları içermektedir.
10. Çocuk hakları kategorisi içerisinde yer alan haberler; çocukların barış, onur, anlayış, özgürlük, eşitlik ve dayanışma ortamı içinde büyümelerine dair yapılan açıklamaları ve etkinlikleri içermektedir.
11. İsim verme kategorisi içerisinde yer alan haberler; siyasetçi, iş adamı ve ünlü insanların Aylan Kurdi'nin ismini belli yapılara vermesine dair konuları içermektedir.
12. Anma kategorisi içerisinde yer alan haberler; aktivist grupların ve parti gençlik kollarının Aylan Kurdi için düzenledikleri anma etkinliklerine dair konuları içermektedir.
13. Aylan Kurdi davası kategorisi içerisinde yer alan haberler, sığınmacıların yasa dışı yollarla yurt dışına kaçmasına aracılık eden insan kaçakçıları için başlatılan davaya dair konuları içermektedir.

Tablo 4.17: Rudaw'ın Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular

Rudaw	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
Ölüm	1	-	-	-	-	X	1	%2,1
Muhabir Nilüfer Demir	1	1	-	1	-	X	3	%6,4
Başsağlığı	1	-	-	-	-	X	1	%2,1
Aylan Kurdi'nin Ailesi	-	-	-	-	2	X	2	%4,3
Protesto ve Tepki	1	1	-	-	-	X	2	%4,3
Mülteci ve Göç Politikası	3	-	-	-	4	X	7	%14,9
Mülteci Faciası (Krizi)	-	-	1	-	-	X	1	%2,1
Siyaset	1	1	-	-	-	X	2	%4,3
Kültür ve Sanat	4	9	3	-	1	X	17	%36,2
Çocuk Hakları	-	-	-	-	-	X	-	%0
İsim Verme	2	1	-	-	1	X	4	%8,5
Anma	-	-	-	-	1	X	1	%2,1
Aylan Kurdi Davası	1	4	-	-	1	X	6	%12,7

Tablo 4.17'de; Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 47 haber içeriğindeki genel konu başlıkları; Ölüm, Muhabir Nilüfer Demir, Başsağlığı, Aylan Kurdi'nin Ailesi, Protesto ve Tepki, Mülteci ve Göç Politikası, Mülteci Faciası

(Krizi), Siyaset, Kültür ve Sanat, İsim Verme, Anma ve Aylan Kurdi Davası şeklindedir. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 47 haber içeriğinde, çocuk haklarına dair herhangi bir haber içeriğine yer verilmemiştir. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 47 haber içeriğindeki genel konu başlıkları ve her bir konu başlığının, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğindeki oranı incelendiğinde;

1. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin ölümüne dair yalnızca 2015 yılında 1 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %2,1'ini oluşturmaktadır.
2. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin fotoğrafını çeken muhabir Nilüfer Demir'e dair 3 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %6,4'ünü oluşturmaktadır. Rudaw'da, muhabir Nilüfer Demir'e dair haber içeriklerinin 2015, 2016 ve 2018 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
3. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin ölümünden sonra, Aylan Kurdi için başsağlığı dileyen siyasetçilere ve sanatçılara dair yalnızca 2015 yılında 1 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %2,1'ini oluşturmaktadır.
4. Aylan Kurdi'nin ailesine dair 2019'da 2 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %4,3'ünü oluşturmaktadır.
5. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında, doğrudan veya dolaylı olarak Aylan Kurdi için yapılan protesto ve tepkilere dair 2 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %4,3'ünü oluşturmaktadır. Rudaw'da, doğrudan veya dolaylı olarak Aylan Kurdi için yapılan protesto ve tepkilere dair haber içeriklerinin 2015 ve 2016 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
6. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği mülteci ve göç politikalarına dair 7 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %14,9'unu oluşturmaktadır. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği mülteci ve göç politikalarına dair haber içeriklerinin 2015 ve 2019 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.

7. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin, referans gösterildiği mülteci facialarına dair yalnızca 2017 yılında 1 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %2,1'ini oluşturmaktadır.
8. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği siyasi konulara dair 2 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %4,3'ünü oluşturmaktadır. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği siyasi konulara dair haber içeriklerinin 2015 ve 2016 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
9. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği kültür ve sanat etkinliklerine dair 17 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %36,2'sini oluşturmaktadır. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin, 2018 ve 2020 yılları haricinde, kültür ve sanat haberleri içerisinde sürekli olarak referans gösterildiği görülmektedir.
10. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında, Aylan Kurdi'nin isminin belli yapılara verilmesine dair 4 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %8,5'ini oluşturmaktadır. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin isminin belli yapılara verilmesine dair haber içeriklerinin 2015, 2016 ve 2019 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
11. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında, Aylan Kurdi için gerçekleşen anma etkinliklerine dair yalnızca 2019 yılında 1 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %2,1'ini oluşturmaktadır.
12. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin de içerisinde bulunduğu facia sonrasında, sığınmacıların yasa dışı yollarla yurt dışına kaçmasına aracılık eden insan kaçakçıları için başlatılan davaya dair 6 haber yapılmıştır. Bu sayı, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %12,7'sini oluşturmaktadır. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin davasına dair haber içeriklerinin 2015, 2016 ve 2019 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.

Genel olarak Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 47 haberin konu başlıkları ve her bir konu başlığının Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğine olan oranı incelendiğinde, Aylan Kurdi'nin en fazla kültür ve sanat haberlerinde yer aldığı görülmektedir. Rudaw'da, Aylan Kurdi'nin yer aldığı kültür ve sanat haberleri, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber

içeriğinin %36,2'sini oluşturmaktadır. Bu oranı, %14,9 ile mülteci ve göç politikası, %12,7 ile Aylan Kurdi davası, %8,5 ile isim verme, %6,4 ile muhabir Nilüfer Demir, %4,3 ile siyaset, %4,3 ile protesto ve tepki, %4,3 ile Aylan Kurdi'nin ailesi, %2,1 ile ölüm, %2,1 ile başsağlığı, %2,1 ile mülteci faciası (krizi) ve %2,1 ile anma gibi konu başlıklarını içeren haberler takip etmektedir.

Tablo 4.18: Amerika'nın Sesi'nin Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular

Amerika'nın Sesi	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
Ölüm	2	-	X	-	-	X	2	%13,3
Muhabir Nilüfer Demir	-	-	X	-	-	X	-	%0
Başsağlığı	-	-	X	-	-	X	-	%0
Aylan Kurdi'nin Ailesi	-	-	X	-	-	X	-	%0
Protesto ve Tepki	1	1	X	-	1	X	3	%20
Mülteci ve Göç Politikası	4	1	X	-	-	X	5	%33,4
Mülteci Faciası (Krizi)	-	2	X	1	-	X	3	%20
Siyaset	1	1	X	-	-	X	2	%13,3
Kültür ve Sanat	-	-	X	-	-	X	-	%0
Çocuk Hakları	-	-	X	-	-	X	-	%0
İsim Verme	-	-	X	-	-	X	-	%0
Anma	-	-	X	-	-	X	-	%0
Aylan Kurdi Davası	-	-	X	-	-	X	-	%0

Tablo 4.18’de; Amerika’nın Sesi’nde, Aylan Kurdi’nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 15 haber içeriğindeki genel konu başlıkları; Ölüm, Protesto ve Tepki, Mülteci ve Göç Politikası, Mülteci Faciası (Krizi) ve Siyaset şeklindedir. Amerika’nın Sesi’nde, Aylan Kurdi’nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 15 haber içeriğinde; Muhabir Nilüfer Demir, Başsağlığı, Aylan Kurdi’nin Ailesi, Kültür ve Sanat, Çocuk Hakları, İsim Verme, Anma ve Aylan Kurdi Davası gibi konu başlıklarına yer verilmemiştir. Amerika’nın Sesi’nde, Aylan Kurdi’nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 15 haber içeriğindeki genel konu başlıkları ve her bir konu başlığının, Amerika’nın Sesi’nde Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğindeki oranı incelendiğinde;

1. Amerika’nın Sesi’nde, Aylan Kurdi’nin ölümüne dair 2015 yılında 2 haber yapılmıştır. Bu sayı, Amerika’nın Sesi’nde Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %13,3’ünü oluşturmaktadır.
2. Amerika’nın Sesi’nde, Aylan Kurdi’nin ölümü sonrasında, doğrudan veya dolaylı olarak Aylan Kurdi için yapılan protesto ve tepkilere dair 3 haber yapılmıştır. Bu sayı, Amerika’nın Sesi’nde Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %20’sini oluşturmaktadır. Amerika’nın Sesi’nde, doğrudan veya dolaylı olarak Aylan Kurdi için yapılan protesto ve tepkilere dair haber içeriklerinin 2015, 2016 ve 2019 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
3. Amerika’nın Sesi’nde, Aylan Kurdi’nin referans gösterildiği mülteci ve göç politikalarına dair 5 haber yapılmıştır. Bu sayı, Amerika’nın Sesi’nde Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %33,4’ünü oluşturmaktadır. Amerika’nın Sesi’nde, Aylan Kurdi’nin referans gösterildiği mülteci ve göç politikalarına dair haber içeriklerinin 2015 ve 2016 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
4. Amerika’nın Sesi’nde, Aylan Kurdi’nin referans gösterildiği mülteci facialarına dair 3 haber yapılmıştır. Bu sayı, Amerika’nın Sesi’nde Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %20’sini oluşturmaktadır. Amerika’nın Sesi’nde, Aylan Kurdi’nin referans gösterildiği mülteci facialarına dair haber içeriklerinin 2016 ve 2018 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
5. Amerika’nın Sesi’nde, Aylan Kurdi’nin referans gösterildiği siyasi konulara dair 2 haber yapılmıştır. Bu sayı, Amerika’nın Sesi’nde Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam

haber içeriğinin %13,3'ünü oluşturmaktadır. Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği siyasi konulara dair haber içeriklerinin 2015 ve 2016 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.

Genel olarak Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 15 haberin konu başlıkları ve her bir konu başlığının, Amerika'nın Sesi'nde Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğine olan oranı incelendiğinde, Aylan Kurdi'nin en fazla mülteci ve göç politikasına dair haber içeriklerinde yer aldığı görülmektedir. Amerika'nın Sesi'nde, Aylan Kurdi'nin yer aldığı mülteci ve göç politikasına dair haberler, Amerika'nın Sesi'nde Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %33,4'ünü oluşturmaktadır. Bu oranı, %20 ile mülteci faciası (krizi), %20 ile protesto ve tepki, %13,3 ile siyaset ve %13,3 ile ölüm gibi konu başlıklarını içeren haberler takip etmektedir.

Tablo 4.19: Hürriyet'in Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular

Hürriyet	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
Ölüm	11	-	-	-	-	-	11	%6,7
Muhabir Nilüfer Demir	4	7	-	-	-	-	11	%6,7
Başağılığı	5	-	-	-	-	-	5	%3,1
Aylan Kurdi'nin Ailesi	8	1	1	-	-	-	10	%6,1
Protesto ve Tepki	9	6	-	1	-	-	16	%9,7
Mülteci ve Göç Politikası	19	6	1	1	1	-	28	%17,1
Mülteci Faciası (Krizi)	5	1	1	-	1	1	9	%5,5

Siyaset	19	3	2	-	-	-	24	%14,6
Kültür ve Sanat	12	5	4	2	1	-	24	%14,6
Çocuk Hakları	2	1	-	1	-	-	4	%2,4
İsim Verme	1	3	1	-	-	-	5	%3,1
Anma	-	4	-	1	-	-	5	%3,1
Aylan Kurdi Davası	4	8	-	-	-	-	12	%7,3

Tablo 4.19’da Hürriyet’te, Aylan Kurdi’nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 164 haber içeriğindeki genel konu başlıkları; Ölüm, Muhabir Nilüfer Demir, Başsağlığı, Aylan Kurdi’nin Ailesi, Protesto ve Tepki, Mülteci ve Göç Politikası, Mülteci Faciası (Krizi), Siyaset, Kültür ve Sanat, Çocuk Hakları, İsim Verme, Anma ve Aylan Kurdi Davası şeklindedir. Hürriyet’te, Aylan Kurdi’nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 164 haber içeriğindeki genel konu başlıkları ve her bir konu başlığının, Hürriyet’te Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğindeki oranı incelendiğinde;

1. Hürriyet’te, Aylan Kurdi’nin ölümüne dair yalnızca 2015 yılında 11 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet’te Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %6,7’sini oluşturmaktadır.
2. Hürriyet’te, Aylan Kurdi’nin fotoğrafını çeken muhabir Nilüfer Demir’e dair 11 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet’te Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %6,7’sini oluşturmaktadır. Hürriyet’te, muhabir Nilüfer Demir’e dair haber içeriklerinin 2015 ve 2016 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
3. Hürriyet’te, Aylan Kurdi’nin ölümünden sonra, Aylan Kurdi için başsağlığı dileyen siyasetçilere ve sanatçılara dair yalnızca 2015 yılında 5 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet’te Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %3,1’ini oluşturmaktadır.
4. Hürriyet’te, Aylan Kurdi’nin ailesine dair 10 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet’te Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %6,1’ini oluşturmaktadır.

Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin ailesine dair haber içeriklerinin 2015, 2016 ve 2017 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.

5. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında, doğrudan veya dolaylı olarak Aylan Kurdi için yapılan protesto ve tepkilere dair 16 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %9,7'sini oluşturmaktadır. Hürriyet'te, doğrudan veya dolaylı olarak Aylan Kurdi için yapılan protesto ve tepkilere dair haber içeriklerinin 2015, 2016 ve 2018 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
6. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği mülteci ve göç politikalarına dair 28 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %17,1'ini oluşturmaktadır. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin 2020 yılı haricinde, mülteci ve göç politikalarına dair haber içeriklerinde sürekli olarak referans gösterildiği görülmektedir.
7. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin, referans gösterildiği mülteci facialarına dair 9 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %5,5'ini oluşturmaktadır. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin 2018 yılı haricinde, mülteci facialarına dair haber içeriklerinde sürekli olarak referans gösterildiği görülmektedir.
8. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği siyasi konulara dair 24 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %14,6'sını oluşturmaktadır. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği siyasi konulara dair haber içeriklerinin 2015, 2016 ve 2017 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
9. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği kültür ve sanat etkinliklerine dair 24 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %14,6'sını oluşturmaktadır. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin 2020 yılı haricinde, kültür ve sanat haberleri içerisinde sürekli olarak referans gösterildiği görülmektedir.
10. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği çocuk haklarına dair 4 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %2,4'ünü oluşturmaktadır. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği çocuk haklarına dair haber içeriklerinin 2015, 2016 ve 2018 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.

11. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında, Aylan Kurdi'nin isminin belli yapılara verilmesine dair 5 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %3,1'ini oluşturmaktadır. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin isminin belli yapılara verilmesine dair haber içeriklerinin 2015, 2016 ve 2017 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
12. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında, Aylan Kurdi için gerçekleşen anma etkinliklerine dair 5 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %3,1'ini oluşturmaktadır. Hürriyet'te, Aylan Kurdi için gerçekleşen anma etkinliklerine dair haber içeriklerinin 2016 ve 2018 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
13. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin de içerisinde bulunduğu facia sonrasında, sığınmacıların yasa dışı yollarla yurt dışına kaçmasına aracılık eden insan kaçakçıları için başlatılan davaya dair 12 haber yapılmıştır. Bu sayı, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %7,3'ünü oluşturmaktadır. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin davasına dair haber içeriklerinin 2015 ve 2016 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.

Genel olarak Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 164 haberin konu başlıkları ve her bir konu başlığının, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğine olan oranı incelendiğinde, Aylan Kurdi'nin en fazla mülteci ve göç politikasına dair haber içeriklerinde yer aldığı görülmektedir. Hürriyet'te, Aylan Kurdi'nin yer aldığı mülteci ve göç politikasına dair haberler, Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %17,1'ini oluşturmaktadır. Bu oranı, %14,6 ile siyaset, %14,6 ile kültür ve sanat, %9,7 ile protesto ve tepki, %7,3 ile Aylan Kurdi davası, %6,7 ile ölüm, %6,7 ile muhabir Nilüfer Demir, %6,1 ile Aylan Kurdi'nin ailesi, %5,5 ile mülteci faciası (krizi), %3,1 ile isim verme, %3,1 ile anma, %3,1 ile başsağlığı ve %2,4 ile çocuk hakları gibi konu başlıklarını içeren haberler takip etmektedir.

Tablo 4.20: Sputnik'in Aylan Kurdi'ye Dair Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular

Sputnik	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
Ölüm	5	-	-	X	-	X	5	%7,4
Muhabir Nilüfer Demir	1	1	-	X	-	X	2	%2,9
Başsağlığı	2	-	-	X	-	X	2	%2,9
Aylan Kurdi'nin Ailesi	10	4	1	X	2	X	17	%25
Protesto ve Tepki	2	4	-	X	-	X	6	%8,8
Mülteci ve Göç Politikası	3	1	-	X	-	X	4	%5,9
Mülteci Faciası (Krizi)	1	1	1	X	1	X	4	%5,9
Siyaset	4	2	-	X	2	X	8	%11,8
Kültür ve Sanat	5	5	1	X	1	X	12	%17,7
Çocuk Hakları	-	-	-	X	-	X	-	%0
İsim Verme	-	-	1	X	1	X	2	%2,9
Anma	-	-	-	X	-	X	-	%0
Aylan Kurdi Davası	3	3	-	X	-	X	6	%8,8

Tablo 4.20'de; Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 68 haber içeriğindeki genel konu başlıkları; Ölüm, Muhabir Nilüfer Demir, Başsağlığı, Aylan Kurdi'nin Ailesi, Protesto ve Tepki, Mülteci ve Göç Politikası, Mülteci Faciası (Krizi), Siyaset, Kültür ve Sanat, İsim Verme ve Aylan Kurdi Davası şeklindedir.

Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 68 haber içeriğinde, anma ve çocuk hakları gibi konu başlıklarına yer verilmemiştir. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 68 haber içeriğindeki genel konu başlıkları ve her bir konu başlığının Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğindeki oranı incelendiğinde;

1. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin ölümüne dair yalnızca 2015 yılında 5 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %7,4'ünü oluşturmaktadır.
2. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin fotoğrafını çeken muhabir Nilüfer Demir'e dair 2 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %2,9'unu oluşturmaktadır. Sputnik'te, muhabir Nilüfer Demir'e dair haber içeriklerinin 2015 ve 2016 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
3. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin ölümünden sonra, Aylan Kurdi için başsağlığı dileyen siyasetçilere ve sanatçılara dair yalnızca 2015 yılında 2 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %2,9'unu oluşturmaktadır.
4. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin ailesine dair 17 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %25'ini oluşturmaktadır. Sputnik'te, 2018 ve 2020 yılları haricinde, Aylan Kurdi'nin ailesine dair haber içeriklerinin sürekli olarak yayınlandığı görülmektedir.
5. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında, doğrudan veya dolaylı olarak Aylan Kurdi için yapılan protesto ve tepkilere dair 6 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %8,8'ini oluşturmaktadır. Sputnik'te, doğrudan veya dolaylı olarak Aylan Kurdi için yapılan protesto ve tepkilere dair haber içeriklerinin 2015 ve 2016 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
6. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği mülteci ve göç politikalarına dair 4 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %5,9'unu oluşturmaktadır. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği mülteci ve göç politikalarına dair haber içeriklerinin 2015 ve 2016 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.

7. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin, referans gösterildiği mülteci facialarına dair 4 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %5,9'unu oluşturmaktadır. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin 2018 ve 2020 yılları haricinde, mülteci facialarına dair haber içeriklerinde sürekli olarak referans gösterildiği görülmektedir.
8. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği siyasi konulara dair 8 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %11,8'ini oluşturmaktadır. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği siyasi konulara dair haber içeriklerinin 2015, 2016 ve 2019 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
9. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği kültür ve sanat etkinliklerine dair 12 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %17,7'sini oluşturmaktadır. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin, 2018 ve 2020 yılları haricinde, kültür ve sanat haberleri içerisinde sürekli olarak referans gösterildiği görülmektedir.
10. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında, Aylan Kurdi'nin isminin belli yapılara verilmesine dair 2 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %2,9'unu oluşturmaktadır. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin isminin belli yapılara verilmesine dair haber içeriklerinin 2017 ve 2019 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
11. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin de içerisinde bulunduğu facia sonrasında, sığınmacıların yasa dışı yollarla yurt dışına kaçmasına aracılık eden insan kaçakçıları için başlatılan davaya dair 6 haber yapılmıştır. Bu sayı, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %8,8'ini oluşturmaktadır. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin davasına dair haber içeriklerinin 2015 ve 2016 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.

Genel olarak Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 68 haberin konu başlıkları ve her bir konu başlığının, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğine olan oranı incelendiğinde, Sputnik'in en fazla Aylan Kurdi'nin ailesine dair haber içeriklerine yer verdiği görülmektedir. Sputnik'te, Aylan Kurdi'nin ailesine dair haberler, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %25'ini oluşturmaktadır. Bu oranı, %17,7 ile kültür ve sanat, %11,8 ile siyaset,

%8,8 ile Aylan Kurdi davası, %8,8 ile protesto ve tepki, %7,4 ile ölüm, %5,9 ile mülteci ve göç politikası, %5,9 ile mülteci faciası (krizi), %2,9 ile isim verme, %2,9 ile başsağlığı ve %2,9 ile muhabir Nilüfer Demir gibi konu başlıklarını içeren haberler takip etmektedir.

Tablo 4.21: Tüm Yayın Kuruluşlarının Haber İçeriklerinde Yer Alan Konular

Tüm Haber Konuları	2015 Sayı	2016 Sayı	2017 Sayı	2018 Sayı	2019 Sayı	2020 Sayı	Toplam Haber Sayısı	Yüzde (%)
Ölüm	19	-	-	-	-	-	19	%6,5
Muhabir Nilüfer Demir	6	9	-	1	-	-	16	%5,4
Başsağlığı	8	-	-	-	-	-	8	%2,7
Aylan Kurdi'nin Ailesi	18	5	2	-	4	-	29	%9,9
Protesto ve Tepki	13	12	-	1	1	-	27	%9,2
Mülteci ve Göç Politikası	29	8	1	1	5	-	44	%15
Mülteci Faciası (Krizi)	6	4	3	1	2	1	17	%5,8
Siyaset	25	7	2	-	2	-	36	%12,2
Kültür ve Sanat	21	19	8	2	3	-	53	%18
Çocuk Hakları	2	1	-	1	-	-	4	%1,4
İsim Verme	3	4	2	-	2	-	11	%3,7
Anma	-	4	-	1	1	-	6	%2
Aylan Kurdi Davası	8	15	-	-	1	-	24	%8,2

Tablo 4.21’de; Rudaw, Amerika’nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi’ye dair toplamda 294 haber içeriğinde yer alan genel konu başlıkları; Ölüm, Muhabir Nilüfer Demir, Başsağlığı, Aylan Kurdi’nin Ailesi, Protesto ve Tepki, Mülteci ve Göç Politikası, Mülteci Faciası (Krizi), Siyaset, Kültür ve Sanat, Çocuk Hakları, İsim Verme, Anma ve Aylan Kurdi Davası şeklindedir. Aylan Kurdi’nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 294 haber içeriğindeki genel konu başlıkları ve her bir konu başlığının; Rudaw, Amerika’nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik’te Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğindeki oranı incelendiğinde;

1. Aylan Kurdi’ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi’nin ölümüne dair 19 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %6,5’ini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi’nin ölümüne dair tüm haber içerikleri, Aylan Kurdi’nin öldüğü 2015 yılında yayınlanmıştır.
2. Aylan Kurdi’ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi’nin fotoğrafını çeken muhabir Nilüfer Demir’e dair 16 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %5,4’ünü oluşturmaktadır. Muhabir Nilüfer Demir’e dair haber içeriklerinin, 2015, 2016 ve 2018 yıllarında yayınlandığı görülmektedir.
3. Aylan Kurdi’ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi’nin ölümünden sonra, Aylan Kurdi için başsağlığı dileyen siyasetçilere ve sanatçılara dair 8 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %2,7’sini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi için başsağlığı dileyen siyasetçilere ve sanatçılara dair tüm haber içerikleri, Aylan Kurdi’nin öldüğü 2015 yılında yayınlanmıştır.
4. Aylan Kurdi’ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi’nin ailesine dair 29 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %9,9’unu oluşturmaktadır. Aylan Kurdi’nin ailesine dair haber içerikleri, 2018 ve 2020 yılları haricinde, sürekli olarak yayınlanmıştır.
5. Aylan Kurdi’ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi’nin ölümü sonrasında, doğrudan veya dolaylı olarak Aylan Kurdi için yapılan protesto ve tepkilere dair 27 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi’ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %9,2’sini oluşturmaktadır. Doğrudan veya dolaylı olarak Aylan Kurdi

için yapılan protesto ve tepkilere dair haber içerikleri, 2017 ve 2020 yılları haricinde, sürekli olarak yayınlanmıştır.

6. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği mülteci ve göç politikalarına dair 44 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %15'ini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi, 2020 yılı haricinde, mülteci ve göç politikalarına dair haber içeriklerinde sürekli olarak referans gösterilmiştir.
7. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin, referans gösterildiği mülteci facialarına dair 17 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %5,8'ini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi, mülteci facialarına dair haber içeriklerinde sürekli olarak referans gösterilmiştir.
8. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği siyasi konulara dair 36 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %12,2'sini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği siyasi konulara dair haber içerikleri, 2018 ve 2020 yılları haricinde, sürekli olarak yayınlanmıştır.
9. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği kültür ve sanat etkinliklerine dair 53 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %18'ini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi, 2020 yılı haricinde, kültür ve sanat haberleri içerisinde sürekli olarak referans gösterilmiştir.
10. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği çocuk haklarına dair 4 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %1,4'ünü oluşturmaktadır. Aylan Kurdi'nin referans gösterildiği çocuk haklarına dair haber içerikleri, 2015, 2016 ve 2018 yıllarında yayınlanmıştır.
11. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında, Aylan Kurdi'nin isminin belli yapılara verilmesine dair 11 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %3,7'sini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi'nin isminin belli yapılara verilmesine dair haber içerikleri, 2018 ve 2020 yılları haricinde, sürekli olarak yayınlanmıştır.

12. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin ölümü sonrasında, Aylan Kurdi için gerçekleşen anma etkinliklerine dair 6 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %2'sini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi için gerçekleşen anma etkinliklerine dair haber içerikleri, 2016, 2018 ve 2019 yıllarında yayınlanmıştır.
13. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin de içerisinde bulunduğu facia sonrasında, sığınmacıların yasa dışı yollarla yurt dışına kaçmasına aracılık eden insan kaçakçıları için başlatılan davaya dair 24 haber yapılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %8,2'sini oluşturmaktadır. Aylan Kurdi'nin davasına dair haber içerikleri, 2015, 2016 ve 2018 yıllarında yayınlanmıştır.

Genel olarak Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'ye dair 294 haber içeriğinde yer alan genel konu başlıkları ve her bir konu başlığının Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğindeki oranı incelendiğinde; Aylan Kurdi'nin en fazla kültür ve sanat haberleri içerisinde referans gösterildiği görülmektedir. Aylan Kurdi'nin yer aldığı kültür ve sanat haberleri, Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %18'ini oluşturmaktadır. Bu oranı, %15 ile mülteci ve göç politikası, %12,2 ile siyaset, %9,9 ile Aylan Kurdi'nin ailesi, %9,2 ile protesto ve tepki, %8,2 ile Aylan Kurdi davası, %6,5 ile ölüm, %5,8 ile mülteci faciası (krizi), %5,4 ile muhabir Nilüfer Demir, %3,7 ile isim verme, %2,7 ile başsağlığı, %2 ile anma ve %1,4 ile çocuk hakları gibi konu başlıklarını içeren haberler takip etmektedir.

4.5. Tartışma ve Değerlendirme

Tarihsel olarak temsil kavramının medya ve iletişim araştırmalarına dahil olması, 1960'lı yıllarda daha fazla görünür olmaya başlayan feminist ve siyahi hareketler ile olmuştur. Medyadaki temsil sorununa dair ilk çalışmalar ve tartışmalar ise genel olarak fotoğraf, film, telefon, televizyon ve gazete gibi sonsuz temsiller üreten geleneksel medya araçları üzerinden gerçekleşmiştir. Geleneksel medya araçları üzerinden temsil sorununa dair gerçekleşen çalışmalar, geleneksel medya araçları üzerinden temsil edilen birey ve grupların kendi gerçekliği içerisinde ele alınmadan genellikle egemen söylemler

doğrultusunda çerçevelenerek sunulduğunu göstermiştir. Günümüzde yeni medya olarak tanımlanan internet tabanlı kitle iletişim araçları ise bireylerin zamana ve mekâna bağlı kalmadan var olan bilgilere ulaşma, bilgileri paylaşma ve depolama avantajına sahip olmasını sağlamıştır. Geleneksel medyada, egemen ideoloji doğrultusunda temsil edilen dezavantajlı bireyler; internet ve sayısal teknolojiler bileşkesinden gelişim gösteren yeni medya araçları sayesinde hem mesajın alıcısı hem de üreticisi konumuna gelerek kendilerini ifade edebilme alanı ve avantajı elde etmiştir. Fakat, yeni medya araçları, geleneksel medyada egemen söylemler doğrultusunda problemleri bir şekilde sunulan temsillere, demokratik katılım ve ifade özgürlüğü açısından önemli avantajlar sunsa da temsil probleminin yeni medya araçlarında da farklı bir şekilde devam ettiği görülmüştür. Öyle ki, yeni medya ile birlikte ortaya çıkan yeni görüntüler, sesler ve görsel öğeler, bilenen tüm temsillere yeni bir bakış açısı getirirse de yeni medyadaki bu yeni temsiller, gerçeğin bir yansıması olarak değil belirli grupların hedeflerini destekleyecek doğrultuda gerçeğin yeniden uyarlanmış ve inşa edilmiş hali olarak ortaya çıkmıştır. Yeni medya ile birlikte ortaya çıkan ve gerçeğin yeniden inşa edilmiş halindeki temsiller, geleneksel medya'da kitlelere belirli bir davranış modeli ve hayat tarzı sunan temsiller ile aynı doğrultuda bir inşa sürecinin parçası olmaya devam etmiştir. Bu durum ise teknolojiye paralel olarak doğan yeni medyanın, kimlik edinme ve temsil yaratma sürecini kendi tekeline topladığını, geleneksel medyada hali hazırda var olan temsil sorununun, yeni medya'da şekil değiştirdiğini ve daha fazla yaygınlık kazandığını göstermiştir.

Günümüzde, geleneksel medya ve yeni medyanın bu temsil sorununa maruz kalan gruplardan birisi de Suriye'de yaşanan iç çatışmalardan dolayı ülkelerini zorunlu olarak terk ederek; sığınmacı ve mülteci statüleri ile farklı ülkelere sığınan insanlar olmuştur. Suriye'deki olaylar neticesinde ülkelerini terk etmek zorunda kalan bu insanlar, sığınma talep ettikleri ülkeler tarafından vatansızlar ve yabancılar olarak tanımlanırken, ülkelerin medya organları tarafından da inşa edilmiş temsiller ile ötekileştirilmiş ve dışlanmıştır. Suriyeli sığınmacıların medya tarafından öz referansından kopararak, kamuoyunun zihninde ebedi olan bir hipergerçeğe dönüştürüldüğü bu süreç, çatışmaların neden olduğu yıkıcı durumdan en fazla etkilenen ve belli durumlarda savaşın ana öznesi durumuna getirilen Suriyeli çocukların temsili farklı bir boyut kazanmıştır. Öyle ki, ulusal ve uluslararası medyanın, savaşın yıkıcı etkisine maruz kalan; Omran Daqneesh, Sahar

Dofdaa, Karim Abdallah, Rawan Alows, Hamza Ali Al-Khateeb ve Aylan Kurdi gibi çocukları, farklı bir çerçeve ile sunduğu görülmüştür. Sığınmacılara dair ölüm olaylarının karşılaştırılması etik bir sorun olarak kabul edilse de Doğan Haber Ajansı (DHA) muhabiri Nilüfer Demir'in, Aylan Kurdi'nin sahile vurmuş bedenini fotoğraflaması ve fotoğrafın küresel çapta dolaşıma girmesi, sığınmacı krizine dair o güne kadar görülmemiş düzeyde sert bir tepki ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının yanı sıra yaşı, göç hikâyesi ve hukuksal statüsü ile medyada yer alması, uluslararası boyutta bir tepki yaratarak sığınmacı krizine dair ortak çözüm için bir baskı oluştursa da Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyadaki sembolleşme süreci bir potansiyel temsil sorununu da hep içerisinde barındırmıştır. Bu araştırma, Aylan Kurdi'nin hayatını kaybettiği 2 Eylül 2015'ten araştırmanın gerçekleştiği 1 Mart 2020 tarihine kadarki süreç içerisinde, Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan IKBY, Amerika, Türkiye ve Rusya'nın uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde nasıl temsil edildiğini ve sembolleştiğini bu sorunsal çerçevede incelerken, araştırmanın temel ve alt hipotezlerinin de cevaplandırılmasını sağlamıştır.

4.5.1. Haber Sayısı ve Mekân İlişkisi

Araştırmanın sonuçları incelendiğinde; Aylan Kurdi'nin hayatını kaybettiği 2 Eylül 2015'ten araştırmanın gerçekleştiği 1 Mart 2020 tarihine kadarki süreçte; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'ye dair toplamda 294 haber yaptığı görülmüştür. Bu yayın kuruluşlarından Hürriyet 164, Sputnik 68, Rudaw 47 ve Amerika'nın Sesi 15 haber yapmıştır. Yayın kuruluşlarının haber sayıları incelendiğinde, Hürriyet'in Aylan Kurdi'ye dair en fazla haber içeriğine sahip yayın kuruluşu olduğu görülmüştür. Hürriyet'in, Aylan Kurdi'ye dair haber içerikleri, incelenen toplam haber içeriğinin %55,8'ini oluşturmuştur. Bununla birlikte; Rudaw, Amerika'nın Sesi ve Sputnik'in belli yıllarda Aylan Kurdi'ye dair herhangi bir haber içeriğine yer vermediği, Hürriyet'in ise 2015'ten 2020'ye kadarki süreçte Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerine sürekli olarak yer verdiği görülmüştür. Ayrıca, Rudaw'da Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %89,4'ünü, Amerika'nın Sesi'nde Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %80'ini, Sputnik'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber

içeriklerinin %97,1'ini ve Hürriyet'te Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinin %34,1'ini, Aylan Kurdi'ye dair uluslararası haber içerikleri oluşturmuştur. Bu sonucun ortaya çıkmasında ise tablo 4.19'da görülebileceği üzere, Aylan Kurdi'nin Türkiye sınırları içerisinde hayatını kaybetmesi, fotoğrafın bir Türk muhabir tarafından çekilmesi, Aylan Kurdi davasının Türkiye'de gerçekleşmesi ve Türkiye'nin Suriye politikasında etkin bir rol oynamaya devam etmesi gibi unsurlar etkili olmuştur. Elde edilen bu veriler, çalışmanın alt hipotezi içerisinde vurgulanan mekân unsurunun, haber sayısı ile doğru orantılı olduğunu göstermiştir.

4.5.2. Haber İçeriklerinde Dolaylı Olarak Yer Alma

Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşları, 2015'ten 2020 yılına kadarki süreç içerisinde doğrudan Aylan Kurdi'nin şahsına yönelik 73 haber yapmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinin %24,8'ini oluşturmuştur. Doğrudan Aylan Kurdi'ye yönelik yapılan haberlerden 70 tanesi, Aylan Kurdi'nin öldüğü 2015 yılında yapılmıştır. Doğrudan Aylan Kurdi'ye yönelik yapılan diğer 3 haber ise 2016, 2018 ve 2019 yıllarında yapılmıştır. Aylan Kurdi'nin 2015'ten 2020 yılına kadarki süreç içerisinde dolaylı olarak yer aldığı haber sayısı ise 221'dir. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinin %75,2'sini oluşturmuştur. Aylan Kurdi'nin dolaylı olarak yer aldığı haber içeriklerine, 2015'ten 2020 yılına kadar sürekli yer verilmiştir. Tablo 4.21'de de görülebileceği üzere, yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair yaptıkları haber içeriklerinin %75,2'sinde; Aylan Kurdi siyaset, mülteci faciası, mülteci ve göçmen politikası gibi doğrudan kendisi ile ilgili olmayan konular içerisinde referans verilmiş ve haber içeriklerinde dolaylı olarak yer almıştır. Bu veriler, çalışmanın temel hipotezi olan Aylan Kurdi'nin, Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşlarının, doğrudan Aylan Kurdi'nin şahsına dair olmayan haber içeriklerinde dolaylı bir şekilde referans gösterilerek bir sosyal temsile dönüştüğünü desteklemiştir.

4.5.3. Sembolleşme Sürecinde Fotoğrafın Rolü ve Farklılaşan Yayın Politikaları

Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterildiği tüm haber içeriklerinde yer alan fotoğraflar incelendiğinde; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik'in Aylan Kurdi'yi doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterdiği 133 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'nin Bodrum sahiline vuran cansız bedeninin fotoğrafını 133 defa kullandığı görülmüştür. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %45,2'sini oluşturmuştur. Aylan Kurdi'nin fotoğrafının, 2020 yılı haricinde Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterildiği haber içeriklerinde sürekli olarak kullanıldığı görülmüştür. Aylan Kurdi'nin fotoğrafının haber içeriklerinde en fazla kullandığı yıl ise 79 fotoğraf ile Aylan Kurdi'nin öldüğü 2015 yılı olmuştur. Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak referans gösterildiği diğer 161 haber içeriğinde ise konu ile ilgili 161 farklı fotoğraf kullanılmıştır. Bu sayı, Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde kullanılan fotoğrafların %54,8'ini oluşturmuştur. Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde, konu ile ilgili farklı fotoğrafların 2015 ve 2020 yılları arasında sürekli olarak kullanıldığı görülmüştür. Bu veriler doğrultusunda, fotoğrafın en fazla Aylan Kurdi'nin hayatını kaybettiği 2015 yılında haber içeriklerinde kullanılması, uluslararası dijital medyanın fotoğraf üzerinden Aylan Kurdi'yi nesnelleştirme (objectifying) ve demir atma (anchoring) süreçleri ile bir sosyal temsile dönüştürdüğünü göstermiştir. Sığınmacı krizine dair o güne kadar görülmemiş düzeyde sert bir tepki ortaya çıkaran ve Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sosyal temsile dönüşmesini sağlayan fotoğrafın sonraki dönemlerde çok nadiren kullanıldığı görülmüştür. Bu durum ise Aylan Kurdi'nin bir sosyal temsile dönüşmesi ile bir nesnelleştirme aracına ihtiyacı kalmadığını göstermiştir. Bu veri, Aylan Kurdi'nin Bodrum sahiline vuran cansız bedeninin fotoğrafının, Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sosyal temsile dönüşmesi üzerinde etkili olduğunu göstermiştir.

Tüm yayın kuruluşlarının haber içeriklerindeki Aylan Kurdi fotoğrafının yer alma biçimi incelendiğinde; yayın kuruluşlarındaki toplam 294 haberden 133'ünde, Aylan Kurdi'nin Bodrum sahiline vuran cansız bedeninin fotoğrafının 133 defa kullanıldığı görülmüştür. Rudaw, Amerika'nın Sesi ve Sputnik'in haber içeriklerinde kullandıkları Aylan Kurdi'nin fotoğraflarının tamamını doğrudan ve buzlama yapmadan verdikleri

görülmüştür. Hürriyet ise haber içeriklerinde Aylan Kurdi'nin 62 tane fotoğrafını kullanmasına rağmen bu fotoğraflardan 29'unu buzlayarak vermiştir. Böylece, tüm yayın kuruluşlarında yer alan Aylan Kurdi'nin 133 fotoğrafından sadece 29 tanesinin buzlanarak verildiği görülmüştür. Bu sayı, tüm yayın kuruluşlarında Aylan Kurdi'ye dair incelenen haber içeriklerinde kullanılan Aylan Kurdi'nin fotoğrafının %21,8'ini oluşturmuştur. Bu veriler, çalışmanın alt hipotezi olan uluslararası dijital yayın yapan kuruluşlardan her birinin farklı yayın politikaları ile Aylan Kurdi'yi haberleştirdiğini kısmi olarak desteklemiştir. Bununla birlikte, Hürriyet'in Aylan Kurdi'nin 33 fotoğrafını buzlama yapmadan haber içeriklerinde kullanması ise tüm yayın kuruluşlarının çocuk hakları ve gazetecilik etiğine aykırı davrandığını göstermiştir. Öyle ki, Uluslararası Gazeteciler Federasyonu, medyanın bariz bir şekilde kamu yararı olmadığı sürece çocukların görsel olarak ya da başka bir şekilde kimliklerini ortaya çıkarmaması gerektiğini belirtmektedir (UNICEF, 2007). Aylan Kurdi'nin cansız bedenine dair fotoğrafın buzlama yapılmadan, doğrudan kullanılması sığınmacı krizine dair o güne kadar görülmemiş düzeyde sert bir tepki ortaya çıkarsa da medyanın tablo 4.15, tablo 4.16 ve tablo 4.21'de açıkça görülebileceği üzere Uluslararası Gazeteciler Federasyonu'nun ilkeleri doğrultusunda hareket etmediği ve tutarlı bir yaklaşım sergilemediği görülmüştür.

4.5.4. Haber İçeriklerindeki Adlandırmalar ve Sıfatlar

Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'ye dair kullandıkları tüm adlandırmalar ve sıfatlar incelendiğinde; Aylan Kurdi için 803 defa "Aylan", 232 defa "Alan" isminin kullanıldığı görülmüştür. IKBY'nin haber içeriklerinde Alan ismi sürekli kullanırken, Hürriyet'in hem Alan hem de Aylan ismini kullanması, Sputnik ve Amerika'nın Sesi'nin sadece Aylan ismini kullanması, yayın kuruluşlarının isim konusunda dahi farklılaştığını göstermiştir. Yayın kuruluşları, isim konusunda olduğu gibi yaş konusunda da farklılaşmıştır. Bununla birlikte, her bir yayın kuruluşunun kendi içerisinde dahi Aylan Kurdi'ye dair farklı bir yaş bilgisini kullandığı görülmüştür. Ayrıca, tüm yayın kuruluşları, Aylan Kurdi'ye dair tüm haber içeriklerinde kullandıkları "Minik", "Küçük", "Çocuk", "Bebek" ve "Masum" sıfatları ile Aylan Kurdi'nin yaşına ve çocuk olduğuna sürekli vurgu yapmıştır. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, kullanılan "Erkek Çocuk" sıfatı ile Aylan Kurdi'nin cinsiyetine;

"Suriyeli", "Kobanili" ve "Rojavalı" nitelemeleri ile nereli olduğuna; "Mülteci" ve "Göçmen" sıfatları ile de Aylan Kurdi'nin hukuki statüsüne sürekli vurgu yapılmıştır. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm haber içeriklerinde, sadece Rudaw'ın "Kürt Çocuğu" sıfatı ile Aylan Kurdi'nin etnik kökenine vurgu yaptığı görülmüştür.

Genel olarak; Aylan Kurdi'ye dair incelenen 294 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'ye dair kullanılan tüm adlandırmaların ve sıfatların; Aylan Kurdi'nin yaşını, cinsiyetini, hukuki statüsünü, etnik kökenini ve nereli olduğunu öne çıkarttığı görülmüştür. Bu veriler ise araştırmanın alt hipotezlerinden biri olan Aylan Kurdi'nin yaşı, ülkesi ve hukuksal statüsünün, Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sosyal temsile dönüşmesi üzerinde etkili olduğu hipotezini desteklemiştir. Fakat, tüm haber içeriklerinde toplamda 10 defa "Mülteci" ve 4 defa "Göçmen" statülerinin kullanıldığı ve Aylan Kurdi'nin gerçek statüsünün hiç kullanılmadığı görülmüştür. Bu veriler ise Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sığınmacı çocuk değil, göçmen ve mülteci çocuk sosyal temsiline dönüştüğünü göstermiştir. Bununla birlikte, Kürtçe yayın yapan Rudaw'ın Kürt etnik kimliğini ön plana çıkartması veya her bir yayın kuruluşunun kendi ülkesinin egemen görüşü çerçevesinde adlandırmalar ve sıfatlar kullanması, uluslararası dijital yayın yapan kuruluşlardan her birinin farklı bir haber dili ve yayın politikası ile Aylan Kurdi'yi haberleştirdiği hipotezini desteklemiştir. Ayrıca, Uluslararası Gazeteciler Federasyonu, medyanın çocuklarla ilgili konuları haber yaparken doğruluk ve hassasiyeti gözetmeleri, çocukların kimliklerini korumaları, kalıp yargılar ve sansasyonel sunumlardan kaçınmaları gerektiğini belirtmektedir (UNICEF, 2007). Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde kullandıkları adlandırmalar ve sıfatlar, bu yayın kuruluşlarının belirtilen ilkeleri tamamen göz ardı ettiklerini göstermiştir. Bununla birlikte; uluslararası yayın kuruluşlarının eksik ve yanlış bilgiler üzerinden Aylan Kurdi'nin yaşını, cinsiyetini, hukuki statüsünü, etnik kökenini ve nereli olduğunu öne çıkararak hem yeni bir gerçeklik inşa ettikleri hem de uluslararası gazetecilik ilkelerine aykırı bir politika izleyerek ayrımcı bir söylem geliştirdikleri görülmüştür.

4.5.5. Aylan Kurdi'nin Doğrudan ve Dolaylı Olarak Yer Aldığı Haber Konuları

Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı 294 haber içeriğindeki konular; ölüm, Muhabir Nilüfer Demir, başsağlığı, Aylan Kurdi'nin ailesi, protesto ve tepki, mülteci ve göç politikası, mülteci faciası (krizi), siyaset, kültür ve sanat, çocuk hakları, isim verme, anma ve Aylan Kurdi davası şeklinde 13 kategoriye ayrılmıştır. Tablo 4.21'de görülebileceği üzere, Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada en fazla kültür ve sanat haberleri içerisinde referans gösterildiği görülmüştür. Aylan Kurdi'nin yer aldığı kültür ve sanat haberleri, Aylan Kurdi'ye dair incelenen toplam haber içeriğinin %18'ini oluşturmuştur. Bu oranı, %15 ile mülteci ve göç politikası, %12,2 ile siyaset, %9,9 ile Aylan Kurdi'nin ailesi, %9,2 ile protesto ve tepki, %8,2 ile Aylan Kurdi davası, %6,5 ile ölüm, %5,8 ile mülteci faciası (krizi), %5,4 ile muhabir Nilüfer Demir, %3,7 ile isim verme, %2,7 ile başsağlığı, %2 ile anma ve %1,4 ile çocuk hakları gibi konu başlıklarını içeren haber oranları takip etmiştir. Bu veriler, Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde, en fazla siyasal konular içerisinde referans verilerek bir sosyal temsile dönüştüğü hipotezini kısmen desteklemiştir. Öyle ki, Aylan Kurdi'nin en fazla kültür ve sanat haberleri içerisinde referans verildiği görülmüştür. Bu oranı ise mülteci ve göç politikasına dair haber içerikleri takip etmiştir. Fakat Aylan Kurdi'nin, 294 haberden 36 tanesinde siyasi konular içerisinde referans olarak gösterilmesi, Aylan Kurdi'nin siyasi konular içerisinde referans verilerek bir sosyal temsile dönüştüğünü kısmen desteklemiştir. Ayrıca, Aylan Kurdi'nin sığınmacılara dair haber içeriklerinde değil, mültecilere dair haber içeriklerinde referans olarak yer alması, yayın kuruluşlarının statülere dair ayrıma dikkat etmedikleri ve Aylan Kurdi'nin mültecilere dair haber konuları içerisinde bir sosyal temsile dönüştüğünü göstermiştir. Bununla birlikte, Uluslararası Gazeteciler Federasyonu'na göre medya kuruluşlarının, çocuk hakları ihlallerini ve çocukların güvenliğini, onların özel hayatlarını, eğitim, sağlık ve sosyal refahı ile ilgili konuları; çocuklara yönelen her türlü sömürüyü soruşturması ve kamuoyunda tartışması gerekmektedir (UNICEF, 2007). Fakat, tablo 4.21'de görülebileceği üzere, Aylan Kurdi'nin en az yer aldığı haber kategorisi, %1,4 oranı ile çocuk hakları olmuştur. Bu veri, uluslararası dijital medyanın, Uluslararası Gazeteciler Federasyonu tarafından belirtilen ilkelere aykırı davrandığını ve inşa ettikleri temsil ile hak ihlali yaptıklarını göstermiştir.

Yaşadıklarımızın bizden götürdüklerini yüzlerce yazıdan daha iyi anlatan bir oyun: Yaşlı Çocuk

Şekil 4.1: Hürriyet'in 2017 Yılına Ait Kültür ve Sanat Haberi

'Merhamet ve anlayış çözümün parçası olmalı'

Şekil 4.2: Hürriyet'in 2016 Yılına Ait Mülteci ve Göç Politikalarına Dair Haberi

Şekil 4.3: Sputnik'in 2019 Yılına Ait Siyaset Haberi

Genel olarak, medyadaki temsil sorununa dair ilk çalışmaların ve tartışmaların gerçekleştiği geleneksel medya araçlarının, belli bireyleri ve grupları kendi gerçekliği içerisinde ele almadan genellikle egemen söylemler doğrultusunda çerçeveleyerek sunduğu görülmüştür. Geleneksel medyada, egemen ideoloji doğrultusunda "temsili edilen" dezavantajlı bireyler; yeni medya araçları sayesinde hem mesajın alıcısı hem de üreticisi konumuna gelerek kendilerini ifade edebilme alanı ve avantajı elde etse de temsil probleminin yeni medya araçlarında farklı bir şekilde devam ettiği görülmüştür. Öyle ki, Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan IKBY, Amerika, Türkiye ve Rusya'nın uluslararası dijital yayın yapan Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde nasıl temsil edildiği ve sembolleştiği incelendiğinde, geleneksel medyada hali hazırda var olan temsil sorununun, yeni medya'da şekil değiştirdiği ve daha fazla yaygınlık kazandığı görülmüştür. Araştırma sonuçları, mekân unsurunun haber sayısı ile doğru orantılı olduğunu, Aylan Kurdi'nin haber içeriklerinde dolaylı bir şekilde yer alarak ve en fazla kültür-sanat konuları içerisinde referans verilerek bir sosyal temsile dönüştüğünü, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının yanı sıra yaşı ve hukuksal statüsünün bu sembolleşme sürecinde güçlü bir etkisinin olduğunu ve

uluslararası dijital yayın yapan kuruluşlardan her birinin farklı bir haber dili ve yayın politikası ile Aylan Kurdi'yi haberleştirdiğini göstermiştir. Bununla birlikte, incelenen yayın kuruluşlarının uluslararası gazetecilik ilkelerine aykırı davrandıkları, yanlış bilgiler ile Aylan Kurdi'ye dair yeni bir gerçeklik inşa ettikleri ve inşa ettikleri bu temsil ile bir hak ihlali yaptıkları da ortaya çıkmıştır.

Risk toplumu olarak tanımlanan günümüz toplumunda, çocuklarla ilgili konuların medya tarafından son derece sansasyonel bir tarzda ele alındığı genel kabul görmektedir (Furedi, 2001:53). UNICEF, medyanın çocuklarla ilgili haber yaparken, doğruluk ve hassasiyet açısından mükemmeli hedeflemesi, çocukların yaşına ve mahremiyetine özen göstermesi, çocukları riske atacak görüntüleri veya haberleri yayımlamaması, çocuklarla ilgili haber malzemelerinde kalıp yargılar kullanmaması ve çocukların hangi konular içerisinde yer alacağı konusunda uzmanlara danışması gerektiğini belirtmektedir (UNICEF, 2007). Oysa, Aylan Kurdi'nin; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde nasıl temsil edildiği ve sembolleştiği incelendiğinde, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının %21,8'inin buzlanarak haber içeriklerinde yer aldığı görülmüştür. Bununla birlikte, Aylan Kurdi'ye dair incelenen 294 haber içeriğinde, Aylan Kurdi'ye dair kullanılan tüm adlandırmaların ve sıfatların; Aylan Kurdi'nin yaşını, cinsiyetini, hukuki statüsünü, etnik kökenini ve nereli olduğunu öne çıkarttığı görülmüştür. Yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'ye dair kullandıkları isim, yaş, hukuki statü ve etnik köken gibi bilgileri de farklı, eksik ve yanlış bir şekilde kullandıkları görülmüştür. Ayrıca, Aylan Kurdi'nin haber içeriklerinde en fazla kültür ve sanat, mülteci ve göç politikası, siyaset, protesto ve tepki, mülteci faciası gibi konularda, en az ise çocuk haklarına dair haber içeriklerinde referans verildiği görülmüştür. Tüm bu sonuçlar; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, uluslararası yayın ilkelerine aykırı davrandıklarını ve Aylan Kurdi'yi öz referansından kopararak yeni bir gerçeklik inşa ettiklerini göstermiştir. Medyanın sahiplik yapısı ve egemen ideoloji ile olan güçlü ilişkisini ortaya koyan bu sonuçlar, ayrımcı söylemin ve çocuklara yönelik daha fazla hak ihlalinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu problemlili süreç için medya çalışanlarının, ifade özgürlüğünü kısıtlamayan ve yoruma çok fazla açık olmayan kurallar bütününe ihtiyacı vardır. Bununla birlikte, gazetecilerin ortaya koydukları ürüne ilişkin hesap vermeyi kabul etmeleri ile oluşturulacak olan değerlendirme komisyonları, düzenli

toplantılar ve kadrolu okur temsilcileri ile gazetecilerin çocuklara yönelik haberlere ilişkin karar alma süreçleri daha sağlıklı işleyebilir (UNICEF, 2007).

SONUÇ

Siyasal düşünceler tarihi içerisinde Thomas Hobbes, John Locke ve Jean-Jacques Rousseau gibi düşünürler tarafından siyasal bağlamda ele alınan temsil olgusu, temsili bir anlam inşası olarak tanımlayan Stuart Hall, şarkiyat çalışmalarında "Batılı" tarafından yaratılan "Doğulu" temsiline dair tartışmasını sürdüren Edward Said ve bir köken ya da gerçeklikten yoksun hiper-gerçek temsillere dair bir tartışma alanı yaratan Jean Baudrillard gibi sosyal bilimciler tarafından farklı bağlamlarda tartışılmıştır. Bununla birlikte, Serge Moscovici ve Emile Durkheim gibi içerik ve söylem analizine dayalı niteliksel yöntemlere ağırlık veren Avrupa ekolünün entelektüelleri ise sosyal ve kolektif temsil kavramları ile temsil olgusunu sosyal psikoloji ve sosyoloji çerçevesinden incelemişlerdir. Temsil kavramının iletişim çalışmalarındaki yeri ise sosyal grupların, farklı alt kültür, sosyal sınıf ve mekânların kitle iletişim araçlarındaki gösteriliş şekillerini ve bu gösteriliş şekillerinin insanlar tarafından nasıl yorumlandığı sorunsalı ile ilgili olmuştur. İletişim bilimlerinde, temsil sorununa dair ilk çalışmalar ve tartışmalar ise sonsuz temsiller üreten geleneksel medya araçları üzerinden gerçekleşmiştir. Geleneksel medya araçları üzerinden temsil sorununa dair gerçekleşen çalışmalar, geleneksel medya araçları üzerinden temsil edilen birey ve grupların kendi gerçekliği içerisinde ele alınmadan genellikle egemen söylemler doğrultusunda çerçevelenerek sunulduğunu göstermiştir. Bununla birlikte, yeni medya olarak tanımlanan internet tabanlı kitle iletişim araçları, geleneksel medyada egemen söylemler doğrultusunda problemlili bir şekilde sunulan temsillere, demokratik katılım ve ifade özgürlüğü açısından önemli avantajlar sunsa da temsil probleminin yeni medya araçlarında da farklı bir şekilde devam ettiği görülmüştür.

Günümüzde, geleneksel medya ve yeni medyanın bu temsil sorununa maruz kalan gruplardan birisi de Suriye’de yaşanan iç çatışmalardan dolayı ülkelerini zorunlu olarak terk ederek; sığınmacı ve mülteci statüleri ile farklı ülkelere sığınan insanlar olmuştur. Öyle ki, Suriye’deki olaylar neticesinde ülkelerini terk etmek zorunda kalan insanlar, ulus-devlet sistemi içerisinde vatansızlar ve yabancılar olarak tanımlanırken, sığınma talep ettikleri

Ülkelerin medya organları tarafından da inşa edilmiş temsiller ile ötekileştirilmiş ve dışlanmıştır. Suriyeli sığınmacıların medya tarafından öz referansından koparılarak, kamuoyunun zihninde ebedi olan bir hipergerçeğe dönüştürüldüğü bu süreç, çatışmaların neden olduğu yıkıcı durumdan en fazla etkilenen ve belli durumlarda savaşın ana öznesi durumuna getirilen Suriyeli çocukların temsili farklı bir boyut kazanmıştır. Öyle ki, savaşın yıkıcı etkisine maruz kalan Aylan Kurdi'nin; fotoğrafı, yaşı, gç hikâyesi ve hukuksal statüsü ile medyada yer alması, sığınmacı krizine dair uluslararası alanda büyük bir yankı uyandırmış ve o güne kadar görülmemiş düzeyde sert bir tepki ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte, Aylan Kurdi'nin belirtilen unsurlar ile medyada yer alması, uluslararası boyutta bir tepki yaratarak sığınmacı krizine dair ortak çözüm için bir baskı oluştursa da Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyadaki sembolleşme süreci bir potansiyel temsil sorununu da hep içerisinde barındırmıştır. Uluslararası dijital medyada bir sosyal temsil olarak Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu alışma, 2 Eylül 2015'ten çalışmanın gerçekleştiği 1 Mart 2020 tarihine kadarki 5 seneye yakın bir süreçte; Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde nasıl temsil edildiğini ve uluslararası alanda nasıl bir sosyal temsile dönüştüğünü bu sorunsal çerçevesinde derinlemesine incelemiştir.

Aylan Kurdi'nin haberlerinin incelendiği bu alışma; Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair kamuya açık kaynaklarından yararlanılarak hazırlanmıştır. Araştırmanın içeriğini oluşturan Türkçe, İngilizce ve Kürtçe kaynaklar, ilgili diller bilindiğinden dolayı karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Aylan Kurdi'ye dair incelenen tüm İngilizce ve Kürtçe haber içeriklerin, Türkçe olarak da yayınlandığı görülmüştür. Bu nedenle, tüm yayın kuruluşlarının Türkçe haber içerikleri araştırmaya tabi tutulmuştur. Araştırma'da, Rusça ve Arapça gibi incelenen ülkelerin resmi dillerinin yanı sıra yayın yapılan farklı dillere dair sınırlılıklar, yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerini tüm dillerde benzer yayın politikaları ile mi yoksa farklı yayın politikaları ile mi yayınladıklarına dair veriye ulaşılmasını engellemiştir. Bununla birlikte, akademik çalışmaların; açık ve tam olarak belirtilmiş problemlere doğru çözüm yolları bulmaya yönelik, objektif, planlı ve sistemli bir süreç olması nedeni ile araştırmanın rnekleme Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan

haber kuruluşları ile sınırlandırılmıştır. Bu sınırlandırma ise Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına dahil olmayan ve uluslararası dijital yayın yapan diğer haber kuruluşları tarafından nasıl temsil edildiğine dair veriye ulaşılmasını sınırlandırmıştır. Bu nedenle, Aylan Kurdi'nin, Suriye iç savaşına dahil olmayan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan haber kuruluşları üzerindeki temsili ve sembolleşme sürecine dair gerçekleşecek olan çalışmalar, farklı sonuçlar ortaya çıkarabilir.

Aylan Kurdi'nin haber içeriklerinin içerik analizi yöntemi ile incelendiği bu araştırma, 7 bölümden oluşmuştur. İçerik analizinin ilk bölümünde, Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinin; yayın kuruluşlarına, yıllara ve genel dağılımına dair temel veriler elde edilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde ise Rudaw, Amerika'nın Sesi, Hürriyet ve Sputnik yayın kuruluşlarının, Aylan Kurdi'ye dair yaptıkları uluslararası ve yerel haber oranları incelenmiş ve elde edilen veriler sayısallaştırılmıştır. Elde edilen bu veriler, çalışmanın alt hipotezi içerisinde vurgulanan mekân unsurunun, haber sayısı ile doğru orantılı olduğunu göstermiştir. Araştırmanın üçüncü bölümünde; haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin doğrudan veya dolaylı olarak yer aldığı haber oranları nicelleştirilmiştir. Bu veriler, çalışmanın temel hipotezi olan Aylan Kurdi'nin, Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşlarının, doğrudan Aylan Kurdi'nin şahsına dair olmayan haber içeriklerinde dolaylı bir şekilde referans gösterilerek bir sosyal temsile dönüştüğünü desteklemiştir. Araştırmanın dördüncü ve beşinci bölümünde, Aylan Kurdi'nin fotoğrafının haber içeriklerindeki kullanım oranına ve veriliş biçimine dair veriler elde edilmiş ve sayısallaştırılmıştır. Bu veriler, fotoğrafın Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sosyal temsile dönüşmesi üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte, Aylan Kurdi'nin 29 fotoğrafının Hürriyet tarafından buzlanarak haber içeriklerinde kullanılırken, diğer yayın kuruluşları tarafından buzlama yapılmadan kullanması, çalışmanın alt hipotezi olan uluslararası dijital yayın yapan kuruluşlardan her birinin farklı bir haber dili ve politikası ile Aylan Kurdi'yi haberleştirdiği hipotezini kısmen desteklemiştir.

Araştırmanın altıncı bölümünde, yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair haber içeriklerinde kullandıkları adlandırmalar ve sıfatlar incelenerek, elde edilen ham veriler sayısal hale getirilmiştir. Bu veriler, incelenen yayın kuruluşlarının; Aylan Kurdi'nin

yaşını, cinsiyetini, hukuki statüsünü, etnik kökenini ve nereli olduğunu öne çıkarttığını göstermiştir. Elde edilen bu veriler, araştırmanın alt hipotezlerinden biri olan Aylan Kurdi'nin yaşı, ülkesi ve hukuksal statüsünün, Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sosyal temsile dönüşmesi üzerinde etkili olduğu hipotezini desteklemiştir. Fakat, haber içeriklerinde "Mülteci" ve "Göçmen" statülerinin sıkça kullanıldığı ve Aylan Kurdi'nin gerçek statüsünün ise hiç kullanılmadığı görülmüştür. Bu veriler ise Aylan Kurdi'nin uluslararası dijital medyada bir sığınmacı çocuk değil, göçmen ve mülteci çocuk sosyal temsiline dönüştüğünü göstermiştir. Bununla birlikte, Kürtçe yayın yapan Rudaw'ın Kürt etnik kimliğini ön plana çıkartması veya her bir yayın kuruluşunun kendi ülkesinin egemen görüşü çerçevesinde adlandırmalar ve sıfatlar kullanması, uluslararası dijital yayın yapan kuruluşlardan her birinin farklı yayın politikaları ve haber dili ile Aylan Kurdi'yi haberleştirdiği hipotezini desteklemiştir. Araştırmanın son bölümünde ise Aylan Kurdi'nin yer aldığı haber içeriklerinde, Aylan Kurdi'nin hangi konular içerisinde referans olarak gösterildiğine dair veriler elde edilmiş ve nicelleştirilmiştir. Bu veriler, Aylan Kurdi'nin en fazla kültür ve sanat haberleri içerisinde referans verildiğini göstermiştir. Bu oranı ise mülteci ve göç politikasına dair haber içerikleri takip etmiştir. Aylan Kurdi'nin Suriye iç savaşına doğrudan dahil olan ülkelerin uluslararası dijital yayın yapan ve hükümete yakın bir politika izleyen yayın kuruluşlarının haber içeriklerinde, siyasal konular içerisinde referans verilerek bir sosyal temsile dönüştüğü hipotezi ise kısmen desteklemiştir. Öyle ki, Aylan Kurdi'nin, 294 haberden 36 tanesinde siyasal konular içerisinde referans verildiği görülmüştür. Ayrıca, Aylan Kurdi'nin sığınmacılara dair haber içeriklerinde değil, mültecilere dair haber içeriklerinde referans olarak yer alması, yayın kuruluşlarının statülere dair ayrıma dikkat etmedikleri ve Aylan Kurdi'nin mültecilere dair haber konuları içerisinde bir sosyal temsile dönüştüğünü göstermiştir. Genel olarak, araştırmanın tüm verileri incelendiğinde ise incelenen yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'nin fotoğrafının sadece %21,8'ini buzlayarak verdiği görülmüştür. Haber içeriklerinde sürekli olarak Aylan Kurdi'nin yaşı, cinsiyeti, hukuki statüsü, etnik kökeni ve nereli olduğu öne çıkartılmıştır. Yayın kuruluşlarının Aylan Kurdi'ye dair kullandıkları isim, yaş ve hukuki statü gibi bilgiler de eksik ve yanlış bir şekilde kullanılmıştır. Ayrıca, Aylan Kurdi'nin haber içeriklerinde en fazla kültür ve sanat, mülteci ve göç politikası, siyaset, protesto ve tepki, mülteci faciası gibi konularda, en az ise çocuk haklarına dair haber içeriklerinde referans verildiği görülmüştür. Tüm bu sonuçlar, incelenen yayın kuruluşlarının uluslararası yayın

ilkelerine aykırı davrandıklarını, Aylan Kurdi'ye dair yeni bir gerçeklik inşa ettiklerini ve inşa ettikleri bu temsil ile bir hak ihlali yaptıklarını ortaya çıkarmıştır. Bu temsil sorununun çözümü ise belirtildiği üzere, ifade özgürlüğünü kısıtlamayan ve yoruma çok fazla açık olmayan kurallar bütünü ile mümkündür. Ayrıca, gazetecilerin ortaya koydukları ürüne ilişkin hesap vermeyi kabul etmeleri ile oluşturulacak olan değerlendirme komisyonları, düzenli toplantılar ve kadrolu okur temsilcileri ile gazetecilerin çocuklara yönelik haberlere ilişkin karar alma süreçleri daha sağlıklı işleyebilir.

KAYNAKÇA

- Arendt, H. (1998), Totalitarizmin Kaynakları/2: Emperyalizm, Çev. B. S. Şener, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Agamben, G. (2009). Biz mülteciler. Tesmeralsekdiz, 4, Emre Koyuncu (Çev.), 46-53.
- Aras, İ., Sağiroğlu, A. (2018). Almanya ve Suriyeli Mülteci Krizi. Uluslararası İlişkiler ve Diplomasi, 1 (1), S.105-116.
- Abbas, T. (2004). Media Capital and the Representation of South Asian Muslims in the British Press: An Ideological Analysis. Journal of Muslim Minority Affairs, 21 (2), S. 245-257.
- Aka, H., Nişancı, E. (2015). Neo-Oryantalizm ve Orta Doğu'yu Anlamak. Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, 5 (9), S. 9-26.
- Aziz, A. (1990). Araştırma Yöntemleri-Teknikleri ve İletişim. Ankara: A.Ü Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Basın-Yayın Yüksekokulu Basımevi.
- Aziz, A. (2015). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri ve teknikleri. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Arslanel, N., Eryücel, E., (2011). Modern Devlet Anlayışının Felsefi Temelleri. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15 (2), S.1-20.
- Akçiçek, A. (2011). Hoşgörü Üzerine Bir Kıyaslama: John Locke ve Jean Jacques Rousseau. Liberal Düşünce Dergisi, 16 (63), S.15-27.
- Aslan, E.-Tavşancıl, E. (2001). İçerik Analiz ve Uygulama Örnekleri. İstanbul: Epsilon.
- Altunay, A. (2012). Geleneksel Medyadan Yeni Medyaya: Görüntü Yüzeyi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 27, S.34-44.
- Alp, H. (2018). Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Ayrımcı ve Ötekileştirici Söylemin Yerel Medyada Yeniden Üretilmesi. Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi, 1, S.22-37.
- Alp, K.Ö. (2013) Sanatın Temsili ve Postmodern Sanatta Temsil. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi, 13 (12), S.40-61.
- Akdoğan, M. (2018). Avrupa Birliği'nin Sınırlarına Dayanan Mülteci Krizi ve Yönetimi. Uluslararası İlişkiler ve Diplomasi, 1 (1). S.48-75.
- Arkonaç, S. (2010). Kollektif Bilinç/Kollektif Temsiller: Wundt ile Durkheim. Sosyoloji Dergisi, 3 (21), S.103-113.
- Athoğlu, Y. (2018). Suriye İç Savaşı ve Müzmin Toplumsal Çatışma. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 73 (1), S.129-156.
- Benhabib, S. (2014). Ötekilerin Hakları, Yabancılar, Yerliler, Vatandaşlar. Berna Akkıyal (Çev.), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bayraklı, E., Keskin, K. (2015). Türkiye, Almanya ve AB Üçgeninde Mülteci Krizi. SETA Analiz, 143, S.5-29.
- Baudrillard, J. (2006), Kusursuz Cinayet, çev. Necmettin Sevil, İstanbul: Ayrıntı Yayınları

- Ben-Asher, S. (2013). Hegemonic, Emancipated and Polemic Social Representations: Parental Dialogue Regarding Israeli Naval Commandos Training in Polluted Water. *Peer Review*, 12, S.6-12.
- Böke, K. (2009). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Alfa Basın Yayın Dağıtım, İstanbul.
- Beltran, M. (2018). Representation (Ed. Michael Kackman, Mary Celeste Kearney). *The Craft of Criticism: Critical Media Studies in Practice*, Routledge, Londra. S.98-106
- Berti, B. (2015). The Syrian Refugee Crisis: Regional and Human Security Implications. *Strategic Assessment*, 17 (4), S.41-53.
- Ben-Amittay, J. (1983). *Siyasal Düşünceler Tarihi*, Çev.: M.A Kılıçbay- L. Köker, Ankara: Savaş Yayınları.
- Binark, M. (2007). *Yeni Medya Çalışmalarında Yeni Sorular ve Yöntem Sorunu*. Ankara: Dipnot Yayınları.
- Bakırcı, F., (2004). *Locke 'ta Mülkiyet Anlayışı*, Ankara: Babil Yayınları.
- Baudrillard, J. (2016). *Tüketim Toplumu*, Çev.Nilgün Tural İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Baudrillard, J., (1998) *Simülakrlar ve Simülasyon*, Oğuz Adanır (çev), Dokuz Eylül Yayınları: İzmir.
- Bulut, Y. (2004). *Oryantalizmin kısa tarihi*. İstanbul: Küre Yayınları.
- Berry, M., Garcia-Blanco, I., Moore, K. (2015). Press Coverage of the Refugee and Migrant Crisis in the EU: A Content Analysis of Five European Countries. *UNHCR*, S.1-276.
- Bıyık, A. (2007). *Yazılı Basında Görsel Unsurların Haber Dizaynındaki Önemi*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, S.1-314.
- Baczko A., Dorronsoro G., and Quesnay, A. (2016), *Syrie, Anatomie d'une guerre civile*, Paris, CNRS edition.
- Cirhinlioğlu, G., Aktaş, V., Özkan, B. (2006). Sosyal Temsil Kuramına Genel Bir Bakış. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, S.163-174.
- Cicioğlu, F., Miş, N. (2013). Arap Baharı ve Yeni Ortadoğu. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, S.1-4.
- Canyurt, D. (2018). Kazananı Olmayan Savaş "Suriye İç Savaşı": Neden Bitmedi, Barış Nasıl Gelebilir?. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 14 (4), S.1103-1120.
- Çilingir, A. (2017) *İletişim Alanında İçerik Analizi Yöntemi Kullanılarak Yapılan Yüksek Lisans ve doktora Tezleri Üzerine Bir İnceleme*. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5 (1), S.148-160.
- Çolakoğlu, B.E. (2011) *Reklamlarda Sosyal Temsil Alanı Olarak Yaşlı Kuşağın Sunumu*, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, S.1-347.
- Çançat, A. (2018). Yeni Medya Sanatı Üzerine. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 40, S.165-178.
- Çatal, S., Gemici, E. (2019). Göç ve Çokkültürlülük. *Anadolu Strateji Dergisi*, 1 (1), S.51-60.
- Çağlayan, S. (2006). Göç Kuramları, Göç, Göçmen İlişkisi. *MÜSBED*, 17, S.67-91.
- Çetinkaya, B.A. (2009). Batı'daki Sürgün Doğulu/Yabancı Edward Said'in Gözüyle Oryantalizm-Öteki'nin Tanımlanması. *Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi*, 1, S.3-23.
- Çoltu, S., Öztürk, S. (2018). Suriyeli Mültecilerin Türkiye Ekonomisine Etkileri. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (13), S.188-198.

- Çambay, S. (2015). Bir Toplumsallaşma Aracı Olarak Yeni Medya: Kuramsal Bir Değerlendirme. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (2), S.237-247.
- Çocuk Hakları ve Gazetecilik Uygulamaları. (2007). UNICEF-Dublin Teknoloji Enstitüsü. Erişim: <http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/Cocuk%20Haklari%20ve%20Gazetecilik.pdf>
- Durkheim, E. (2014). *Sosyolojik Yöntemin Kuralları*. (Ö. Doğan, Çev.) İstanbul: Doğu Batı Yayınları.
- Dinç, M.A., Dinçeri Z. (2019). Yeni Medyada Temsili Anlamlandırma. *Dördüncü Kuvvet*. 2 (1). 91- 102.
- Durham, Meenakshi G. ve Kellner, D. (2006). *Media And Cultural Studies: Keywords*. Malden: Blackwell Publishing.
- Derince, D. (2019). Suriyeli Mülteci Çocuklar Özelinde: Savaş Mağduru Çocuklar ve Çocuk Sağlığı Sorunları. *Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), S.57-70.
- Dağtaş, B., Dağtaş, E. (2007). Sivil itaatsizlik Örneği Olarak “Cumartesi Anneleri” Eylemlerinin Türkiye Basındaki Sunumu. *Kültür ve iletişim*, 10 (1), S.71-104.
- Dağ, A. (2017). Jean Baudrillard'da Simülatif Düzene Bir Başkaldırı Eylemi Olarak Terörizm. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (10), S.229-245.
- Demirbaş, E. (2004). Etnik Azınlıklar, Kültürel Entegrasyon ve Medya'da Temsil: Nusayri Topluluğu Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, S. 1.168.
- Ekici, S., Tuncel, G., (2015). Göç ve İnsan. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), S. 9.22.
- Ecevitoglu, P. (2015). İnsan Haklarını Siyasetini Yeniden Düşünmek. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 13 (50), S.203-226.
- Eraş, D. (2007). Ahlak Felsefesinden Ahlak Bilimine: Emile Durkheim, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi. S.1-252.
- Fiske, J. (2014). *İletişim Çalışmalarına Giriş*. (S. İrvan, Çev.). Ankara: Pharmakon Yayınevi.
- Fassmann H., Haller M. and Lane D. S. (Eds.) (2009). *Migration and Mobility in Europe: Trends, Patterns and Control*. Northampton: Edward Elgar.
- Furedi, F. (2001). *Korku kültürü: Risk almamanın riskleri*. İstanbul: Ayrıntı.
- Günay, E., Atılgan, D., Serin, E. (2017). Dünya'da ve Türkiye'de Göç Yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7 (2), S.37-60.
- Gürleyen, S. (2012). *Siyasi Temsil Teorisi: Kavram, Tarih, Felsefe*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, S.15-260.
- Gökçe, O. (1995). *İçerik Çözümlemesi*. Konya: Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Gök, K. (2016). Fotoğrafın Bulunuşu ve Sonrasında Oluşan Teknik Gelişmeler. *Yıldız Journal of Art and Design*, 3 (1), S.43-66.
- Gültekin, T., Tokdil, E. (2017). Gerçeklik ve Sanı Yaklaşımı Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme: Denemeler Sergi Örneği. *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 277-290.
- Güzel, M. (2015). Gerçeklik İlkesinin Yitimi: Baudrillard'ın Simülasyon Teorisinin Temel Kavramları. *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 19, 65-84.
- Gayretli, H.E. (2019). Televizyon Dizilerinde Kültürel Farkların Değerler Bağlamında Temsili, Yüksek Lisans Tezi, Arel Üniversitesi, S.31-44.

- Polat, H. (2018). Geleneksel Medya'da Temsil Sorunu: Alternatif Bir Mecra Olarak Yeni Medya. Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi, 38 (38), S.45-60.
- Hobbes, T. (2012). Leviathan, Çev. Semih Lim (10. baskı), İstanbul: YKY Yayınları.
- Hall, S. (2003). The Work Of Representation, Stuart Hall (ed), Representation: Cultural Representations and Signifying Practices, (s. 1-75) içinde, London: Sage Publications.
- Hansen, R. (2003). Migration to Europe Since 1945: Its History and Its Lessons. The Political Quarterly
- Höijer, B. (2011). Social Representations Theory. Nordicom Review, S.3-16.
- Human Rights Watch (2018), Syria Events of 2018. Erişim: <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/syria#114f5d>
- İkiz, A.S. (2015). Arap Baharının Kelebek Etkisi: Batı Dünyasında Beklenen Değişmeler. Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Dergisi, 16(35), S. 54-75.
- İnce, E. (2017). Suriye’de Baas Rejiminin Kuruluşu ve Türkiye. Tarih ve Günce, 1 (1), S.261-280.
- İnce, C. (2019). Göç Kuramları ve Suriye Göçü Üzerine Bir Değerlendirme. OPUS, 11 (18), S.2579-2615.
- Jones, S. C., Harwood V. (2009). Representations of Autism in Australian Print Media. Disability & Society, 24 (1), S.5-18.
- Johnson, H.J. (2016). Bisexuality, Mental Health, and Media Representation. Journal of Bisexuality, 16 (3), S.378-396.
- Kızıl, F. (2007). Oryantalizm Sempozyumu, Edward W. Said ve Düşündürdükleri. Hadis Tetkikleri Dergisi, 5 (1), S.142-156.
- Karagözoğlu, H. (2006). Homo Homini Lupus: Thomas Hobbes’un Ahlak Felsefesi Üzerine. M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, 30, S.215-242.
- Kazaz, M., (2007), Televizyon Spor Haberleri Yapısal Çözümleme ve Dil Kullanımı, Nüve Kültür Merkezi Yayınları, İstanbul.
- Koçak, O., Gündüz, O. (2016). Avrupa Birliği Göç Politikaları ve Göçmenlerin Sosyal Olarak İçerilmelerine Etkisi. Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, 6 (12), S.66-91.
- Köse, M., Küçük, M. (2015). Oryantalizm ve “Öteki” Algısı. Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi. 1 (1), S.107-127.
- Kırık, A., Orkan, S., Çaycı, E., Çaycı, B. (2019). İletişim Kuramları Çerçevesinde Medyaya Tarihsel Bakış. AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5, S.11-21.
- Kırık, A.M. (2013). Kişisel Bir Dünya Modeli: İnteraktif Televizyon Yayıncılığı, Uluslararası Hakemli Beşerî ve Akademik Bilimler Dergisi, 2 (3), S.66-75.
- Korkmaz, A., Uzun, R. (2013). Herkes İçin Gazetecilik. Ankara: Tanyeri Kitap.
- Kabakçı, E., (2018). Siyasal Düşünceler Tarihi. Auzef. S.89.95.
- Karaismailoğlu, E. (2014). İnsanlık Toplumu Eski Medya Köleliğinden Dijital Medya Efendiliğine Geçebilecek Mi?. Dijital Panorama. Ed: Z. Beril Akıncı Vural, Ankara: Ütopya Yayıncılık
- Kömeçoğlu, U. (2011). Oryantalizm, Belirsizlik, Tahayyül, 11 Eylül. Doğu-Batı Dergisi, 20 (1) S.33-51.
- Kalın, İ. (2007). İslam ve Batı, İstanbul: İSAM Yayınları.
- Kovacı, P. (2016). FEMEN ve LGBTİ Gruplarının Televizyon Haberlerinde Temsili, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, S.66-69.
- Lortoğlu, C. (2017). Suriyeli Mültecilerin “Misafir” Olma Haline Misafirperverlik Hukuku ve Etiği Açısından Bakış. İnsan ve İnsan, 4 (11), S.54-80.

- Lecaj, F. (2019). Küreselleşme Göç ve Kadın. Uluslararası Beşerî ve Sosyal Bilimler İnceleme Dergisi, 3 (1), S.49-58.
- Locke, J. (2004), Yönetim Üzerine İkinci İnceleme, Haz. Fahri Bakırcı, Ebabil Yayınları: İstanbul, S.98-105.
- Leppert, R. (2002). Sanatta Anlamanın Görüntüsü, İmgelerin Toplumsal İşlevi.Çev: İsmail Türkmen. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Lundgren, M. (2016). Mediation in Syria: Initiatives, strategies, and obstacles, 2011–2016. Contemporary Security Policy, 37 (2), S.273-288.
- Lee, E. S. (1969) “A Theory of Migration”. J.A. Jackson (der.) Migration içinde. Great Britain: Cambridge University Press, S.283-297.
- Maas, K.W., Hasbrook C. A. (2001). Media Promotion of the Paradigm Citizen/Golfer: An Analysis of Golf Magazines’ Representations of Disability, Gender, and Age. Social Sports of Journal, 18 (1), S.21-36.
- Metin, O., Karakaya, Ş., (2017). Jean Baudrillard Perspektifinden Sosyal Medya Analizi Denemesi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19 (2), S.109-121.
- Mcinroy, L.B. ve Cra, G.S.L. (2017). Perspectives of LGBTQ Emerging Adults on the Depiction and Impact of LGBTQ Media Representation. Journal of Youth Studies, 20 (1), S.32-46.
- Monaco J., (2005). Bir Film Nasıl Okunur? Sinema Dili Tarihi ve Kuramı, Sinema Medya ve Multimedya Dünyası, Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Sti.
- Marcell, M., Şenyuva Ö. (2011). Turkey and Italian Media: Between Islam and Europe. Perceptions. 16 (1), S.21- 45.
- Narter, M. (2012). Sosyal Psikoloji'nin Sosyal Kavramına Dair Öneriler. İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi, 3 (15), S.23-30.
- Nar, Ş.M. (2015). Jean-Jacques Rousseau’nun Doğal Hukuk Anlayışı Üzerine Antropolojik Bir Değerlendirme. Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi, 30 (2), S.42-68.
- Nazlı, R., Bağ, M. (2020). Yeni Medya ve Sağlık İlişkisi. Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi, 5 (9), S.82-95.
- Nuran, M.B. (2015). Geleneksel ve Yeni Medya Etkileşiminin Gezi Parkı Gösterileri Bağlamında İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi.
- Oğuz, H.Ş. (2014). Stuart Hall. Moment Dergi 1 (1), S.125-136.
- Ova, N. (2014). Türkiye’de Yazılı Basında “Çocuk Gelinler”in Temsili. Selçuk Üniversitesi İletişim Dergisi, 8 (2), S.238-262.
- Orhan, O. (2016). Suriye İç Savaşı ve Ürdün. Ortadoğu Analiz, 8 (3), S.1-56.
- Okuyan, H., Taslaman, C. (2018). Jean Baudrillard'ın Simülasyon Kuramında Ayartma Kavramı. Din ve Felsefe Araştırmaları, 1 (1), S.29-45.
- Orhan, Ö. (2012). Jean-Jacques Rousseau’da Genel İrade Kavramı. Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi, 14, S.1-25.
- Özdemirci, A.S. (2014). Suriye Krizi Sonrasında Lübnan’da Mülteci Sorunu. Ormer Perspektif Serileri,1, S.1-8.
- Örs, B. (2006). Siyasal Temsil. I.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 35, S.3-22.
- Özçetin, B. (2010). İdeoloji, İletişim, Kültür: Bir Stuart Hall Değerlendirmesi, Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 13, S. 139-159.
- Özdemir, Ç. (2016). Suriye’de İç Savaşın Nedenleri: Otokratik Yönetim mi, Bölgesel ve Küresel Güçler mi?. Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi, 2, S.81-102.

- Önal M., Çapkın S. (2019). John Locke'da Özgürlük-Doğa Durumu ve Mülkiyet Hakkı Bağlamında-. İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, (INIJOSS), 8 (1), S.203-215.
- Özer, B., Şeker, G., Ökmen, M. (2014). Arendtçi Yaklaşım Bakımından Ulus-Ötesi Süreçlerde İnsan Hakları ve Uluslararası Göç Süreçleri: Önleyici Güvenlik Yaklaşımı Açısından Bazı Değerlendirmeler, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 16 (Özel Sayı I), S. 85-91.
- Önk, Ü.Y. (2019). Baudrillard Perspektifinden Bir Kitle İletişim ve Sanat Aracı Olarak Simülasyon Evreninde Televizyon, Selçuk İletişim Dergisi, 5 (4), S.201-218.
- Öner, B. (2002). Sosyal Temsiller. Kriz Dergisi, 10 (1), S.29-35.
- Poster, M. (1995). The Second Media Age, Canada: Wiley Publications.
- Pitkin, H. F. (1972). The Concept of Representation. Berkeley, L.A.: University of California Press.
- Palacıoğlu, T. (2018). Suriyeliler, AB ve Türkiye Özelinde Mülteciler. İstanbul Düşünce Akademisi. İTO: İstanbul.
- Rousseau, J.J. (2011). Toplum Sözleşmesi, çev. Vedat Günyol, (7. baskı), İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, S.90-91.
- Ritzer, G., (1992). Sociological Theory, Çev., Ümit Tatlıcan, (McGraw-Hill: New York) S.76-87.
- Ravenstein, E.G. (1885). The Laws of Migration. Journal of the Statistical Society of London, 2 (48), S.167-235.
- Ramasubramanian, S., Miles, C. (2018). Framing the Syrian Refugee Crisis: A Comparative Analysis of Arabic and English News Sources, International Journal of Communication, 12, S.4488-4506.
- Sağlık, C. (2019). Emile Durkheim'in Metodolojisi ve Sosyolojisi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9 (2), S.449-480.
- Söğüt, F. (2019). Yeni Medya ve Temsil: İnternet Gazeteciliğinde Toplumsal Cinsiyet Kimliklerinin Sunumu. Akdeniz İletişim Dergisi, 31, S.212-231.
- Sandıklı, A. & Semin, A. (2012). Bütün boyutlarıyla Suriye krizi ve Türkiye. İstanbul: BİLGESAM Yayınları.
- Sadioğlu, M. (2018). Sosyal Medya ve Dış Politika İlişkisi: CNN Etkisi'nin Ardından Aylan Bebek Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Ticaret Üniversitesi, S.1-73.
- Stouffer, S.A. (1940). Intervening Opportunities: A Theory Relating Mobility and Distance. American Sociological Review, 5 (6), S.845-867.
- Sorenson, D. (2014). An Introduction to the modern Middle East: History, religion, political economy, politic. Boulder: Westview Press.
- Said, E. (1998). Şarkiyatçılık. Çev. Nezih Uzel. İrfan Yayınları: İstanbul.
- Skinner, Q. (2005). "Hobbes On Representation", European Journal Of Philosophy, Volume 13, Issue 2, (Erişim) <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/j.0966-8373.2005.00226.x>
- Şen, F. (2017). Bir Öteki Olarak Mülteciler: Suriyeli Mültecilerin Anaakım ve Alternatif Medyada Temsili. Atatürk İletişim Dergisi, 12, S.27-42.
- Şentöregil, M. (2017). Suriyeli Çocuk Sığınmacıların Türk Yazılı Basında Temsili. (Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi), S.1-98.
- Şener, K.N. (2017). Haberlerde Gerçeğin Yeniden Üretilmesi: Batı Medyasında Doğu İmgesi. Orta Karadeniz İletişim Çalışmaları Dergisi, 2 (1), S.1-7.
- Şenel, A. (2002) Siyasal Düşünceler Tarihi (10. Basım), Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

- Şen, S., (2004), Ortadoğu’da İdeolojik Bunalım: Suriye Baas Partisi ve İdeolojisi, İstanbul: Birey Yayınları.
- Şahin, A., Doğan, A. (2017). Mitolojiden Genel Kamu Hukukuna “Canavar Yaratık” Olgusu: Leviathan, Behemot, Rahav, Yılan ve Ejderha. Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi, 3 (2), S.149-184.
- Şebnem, Ç., Porghamrezaeieh, S. (2012). Şövalyelik Mesleği Gazeteciliğin Keskin Kılıcı: Haber, Anonim Yayıncılık, İstanbul.
- Topal, C. (2016). Suriye İç Savaşı ve Uluslararası Düzen. KTÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 5 (9), S.117-122.
- Tutar, C. (2014). Yazılı Basında Çocuk Haklarının Temsili: Hürriyet, Cumhuriyet, Sabah ve Zaman Gazeteleri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma. Journal of Yasar University, 9 (34), S.5760-5786.
- Terzi, M. U. (2006). Fotoğraf Okuma ve Eleştiri, Yüksel Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, (2006). S.1-72.
- Tambaş, U. (2011). Baudrillard’ı Anlamak. Özne: Baudrillard Sayısı, 14, S.1-30.
- Uybadın, A. (2015). Acıyı Kayıt Altına Almak: Aylan Kurdi Örneği. Marmara İletişim Dergisi, 24, S.101-111.
- Ucar, G., Kürker, M., Uçar, Ö. (2018). Göç ile Çok Boyutlu Karşılaşmalar. ViraVerita, 8 (1), S.1-5.
- Uluş U., Kanat, K. B. & Acun C. (2015). Sınırları aşan kriz. SETA Analiz, No: 120, 1-40. Erişim Tarihi: 13 Haziran 2017, <https://www.setav.org/sinirlari-asan-kriz-suriye/>.
- Uluç, Güliz (2009). Medya ve Oryantalizm, İstanbul: Anahtar Kitaplar.
- UNHCR (2020), Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Bürosu, 1 Ocak 2020, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria>.
- UNICEF (2019), "2019 concludes a ‘deadly decade’ for children in conflict, with more than 170,000 grave violations verified since 2010" 3 Ocak 2020, Erişim: <https://www.unicef.org/press-releases/2019-concludes-deadly-decade-children-conflict-more-170000-grave-violations-verified>.
- UNICEF (2018), "Suriye’de yedi yıldır süren savaş bitecek gibi görünmüyor: Engeli olan çocuklar dışlanma riski altında" 3 Ocak 2020, Erişim: <http://unicef.org.tr/basinmerkezidetay.aspx?id=32846&d=1&dil=tr>
- UNICEF (2019) "Çocuk Haklarına Dair Sözleşme" 3 Ocak 2020, Erişim: <https://www.unicef.org/turkey/çocuk-haklarına-dair-sözleşme>
- Ünal, M.F. (2016). Göstergebilimin Serüveni. Aksaray Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dergisi 3 (6), S.379-398.
- Üzelgün, M.A. (2015). Sosyal Temsil Çalışmaları İçin Sistematik Bir Yöntem Olarak Argüman Analizi. Psikoloji Çalışmaları, 35 (2), S.71-90.
- Van Dam, N. (2011), The Struggle for Power in Syria: Politics and Society under Asad and Ba’th Party, (Londra & New York: I. B. Tauris).
- Vis, F., Goriunova, O. (2015). The Iconic image on social media: A rapid research response to the death of Aylan Kurdi. Erişim: <http://research.gold.ac.uk/14624/1/KURDI%20REPORT.pdf>
- Yiğit, Z. (2007). 1990 Sonrası Türk Sinemasında Etnik Kimliklerin Temsili. 2nd International Conference in Communication and Media Studies, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Kuzey Kıbrıs.

- Yiğitbaşı, K., Dalaylı, F. (2018). Suriyeli Mülteci Çocukların Çizgi Film Aracılığıyla Temsili: Unicef Videoları Üzerine Bir Mikro Çalışma. Muhafazakâr Düşünce Dergisi, 14 (53), S.279-299.
- Yıldız, P. (2007). Film Sahnelerinde Sosyo-Kültürel Yansımalar İlişkin Türkiye'den Seçilen Örneklerle Analiz Çalışması. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27 (1), S.261-275.

EKLER

EK1: İÇERİK ANALİZİNDE KODLANAN TÜM METİNLER

Tarih	Gazete	Başlık
02-09-2015	Hürriyet	Ege Denizi'nde art arda göçmen faciası: 12 ölü
02-09-2015	Hürriyet	Cesetler Adli Tıp'a Getirildi
02-09-2015	Hürriyet	Bodrum'un o sahilinde hayat devam etti
03-09-2015	Hürriyet	Aylan ve Galip'in yürek yakan hikayesi
03-09-2015	Hürriyet	Dünyayı sarsan fotoğrafı çeken DHA muhabiri konuştu
03-09-2015	Hürriyet	Macaristan Başbakanı Orban: Türkiye güvenli bir ülke, orada kalın
03-09-2015	Hürriyet	Bodrum'da faciayla ilgili 4 Suriyeli gözaltında
03-09-2015	Hürriyet	Başbakan Davutoğlu'ndan 'Aylan' açıklaması
03-09-2015	Hürriyet	Dünyayı yasa boğan olay çizimlerle yankı buldu!
03-09-2015	Hürriyet	Aylan'ın babası Kanada vatandaşlığını reddetti
03-09-2015	Hürriyet	Minik Aylan'ın babasından çok acı ifade: Ellerimden kayıp gitti
03-09-2015	Rudaw	Kobanili Alan Kurdi hakkında sorular...

03-09-2015	Rudaw	Recep İvedik'ten 'Alan Kurdi' isyanı!
03-09-2015	Amerika'nın Sesi	Avrupa Medyası Ayakta
03-09-2015	Sputnik	Kıyıya vuran Kobanili çocuk dünyanın gündeminde
03-09-2015	Sputnik	Küçük Aylan'ın cenazesi Kobani'ye gönderiliyor
03-09-2015	Sputnik	Suriyeli Aylan'ın babası: Çocuklarım ellerimin arasından kaydı
04-09-2015	Hürriyet	AK Partili gençlerden ilginç protesto!
04-09-2015	Hürriyet	Aylan'ın cenazesi uçakla Şanlıurfa'ya gönderildi
04-09-2015	Hürriyet	Quaresma, Aylan'ın o fotoğrafını görünce...
04-09-2015	Hürriyet	Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan: Fotoğrafı görünce yıkıldım
04-09-2015	Hürriyet	Aylan'ın dedesi: 'Gitmeyin dedim, beni dinlemediler'
04-09-2015	Hürriyet	Dünya kulüplerini ayaklandıran görüntü!
04-09-2015	Hürriyet	Minik Aylan'ın son fotoğrafı
04-09-2015	Hürriyet	Aylan, Galip ve Reyhan Kurdi Kobani'de toprağa verildi
04-09-2015	Hürriyet	Suriyeli sığınmacılar neden Körfez ülkelerine gitmiyor?
04-09-2015	Hürriyet	Avustralya gazetesi Sydney Morning Herald'da minik Aylan için taziye mesajı yayınlandı
04-09-2015	Hürriyet	Kağıthane'de Çocuklar Aylan Kurdi İçin Resimlerle Haykırdı

04-09-2015	Hürriyet	İnsan kaçakçılarına darbe
04-09-2015	Hürriyet	Kerry: ABD, Suriyeli mülteci krizinde daha fazla rol oynayacak
04-09-2015	Hürriyet	Bodrum'daki faciada 4 tutuklama kararı
04-09-2015	Rudaw	Alan Kurdi toprağa verildi
04-09-2015	Amerika'nın Sesi	Avrupa'da Aylan Seferberliği
04-09-2015	Amerika'nın Sesi	Doğdukları Topraklara Tabutta Geldiler
04-09-2015	Sputnik	Cumhurbaşkanı Erdoğan: Fotoğrafi görünce yıkıldım
04-09-2015	Sputnik	Minik Aylan'ın cenazesi İstanbul'a getirildi
04-09-2015	Sputnik	Aylan'ın babası Kanada vatandaşlığını reddetti
04-09-2015	Sputnik	Mogherini'den Aylan yorumu: Duygusal davranamayız
04-09-2015	Sputnik	'Göçmenlerin tehlikeli yollara başvurması kaçınılmaz'
04-09-2015	Sputnik	Cansız bedeni kıyıya vuran Aylan doğduğu topraklarda uğurlandı
04-09-2015	Sputnik	Arap dünyası, Suriyeli göçmenlerin trajedisini izlemekle yetiniyor
04-09-2015	Sputnik	Aylan'ın öldüğü göçmen faciasında 4 tutuklama kararı
04-09-2015	Sputnik	İspanya'da belediye başkanları sığınmacılar için eylemde

05-09-2015	Hürriyet	Yaz Spor Okulları Kapanış Şenliği Renkli Görüntülere Sahne Oldu
05-09-2015	Hürriyet	Umuda yolculuk otobanında son ölüm
05-09-2015	Hürriyet	Erdoğan Aylan Kurdi'nin babasını aradı: 'Yavrumuzdu'
05-09-2015	Hürriyet	Aylan'ın fotoğrafı ile ırkçı paylaşıma, Alman polisinden soruşturma
05-09-2015	Hürriyet	Aylan, Avrupa'nın kapılarını açtı
05-09-2015	Rudaw	Alan Kurdi'yle başardılar!
05-09-2015	Amerika'nın Sesi	Doğdukları Topraklara Tabutta Geldiler
05-09-2015	Sputnik	Hindistan'da minik Aylan için kumdan heykel
05-09-2015	Sputnik	CHP 'yurtta barış, dünyada barış' için beyaza büründü
05-09-2015	Sputnik	Erdoğan, Aylan'ın babasını aradı: Keşke denizlere açılmasaydınız
06-09-2015	Hürriyet	IMF Başkanı'ndan Türkiye'ye teşekkür
06-09-2015	Hürriyet	Paris'te binlerce kişi mültecilere destek için toplandı
06-09-2015	Hürriyet	Jandarma Astsubay, minik Aylan'ı ilk gördüğü anı anlattı
06-09-2015	Hürriyet	Bu fotoğraflar da Aylan gibi sembol oldu
06-09-2015	Hürriyet	Bergüzar Korel isyan etti
06-09-2015	Hürriyet	Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan CNN International'a önemli açıklamalar

06-09-2015	Sputnik	Suriyeli Aylan'ı bulan Jandarma Astsubay 'O anı' anlattı
07-09-2015	Hürriyet	Aylan için eylem
07-09-2015	Hürriyet	DHA muhabiri dünyayı sarstı
07-09-2015	Hürriyet	O anı anlattı: Önce inşallah yaşıyordur dedim
07-09-2015	Hürriyet	Hande Ataizi Suriyeli göçmen çocuğu evlat edinecek
07-09-2015	Rudaw	Alan Kurdi Tahran'nın gündeminde
08-09-2015	Hürriyet	Aylan'ın babası: Erdoğan vatandaşlık teklif etti
08-09-2015	Hürriyet	Artık sahile başka çocuk vurmasın
08-09-2015	Hürriyet	Avustralyalı senatörden şoke eden 'Aylan' yorumu
08-09-2015	Hürriyet	Orhan Pamuk: Aylan'ın fotoğrafı entelektüellerin vereceği tepkiden daha büyük bir etki yarattı
08-09-2015	Hürriyet	Bild gazetesi bugün fotoğrafsız yayınlandı çünkü...
08-09-2015	Rudaw	İsveç'te Alan Kurdi anketi
08-09-2015	Amerika'nın Sesi	AB Mülteci Krizine Çözümü Hızlandırma Aşamasında
08-09-2015	Sputnik	Minik Aylan, İsveçlilerin sığınmacılara bakışını değiştirdi
08-09-2015	Sputnik	Avrupa'nın göçmen tutumuna en sert eleştiri yine Renzi'den
08-09-2015	Sputnik	Aylan'ın babası Erdoğan'ın vatandaşlık teklifini kabul etmedi

09-09-2015	Hürriyet	Suriyeli çocukları evlat edinmek istiyorlar
09-09-2015	Sputnik	Minik Aylan'ın öldüğü faciayla ilgili 2 kişi tutuklandı
10-09-2015	Hürriyet	Aylan ile aynı botta ölmüşlerdi
10-09-2015	Hürriyet	'Biz üzülmiyoruz' diyen vicdansız işten çıkarıldı
10-09-2015	Rudaw	Alan Kurdi cinayetine 2 tutuklama
11-09-2015	Hürriyet	İŞİD'den Aylan'ın fotoğrafı ile kara propaganda
11-09-2015	Hürriyet	Merkel: Aylanın fotoğrafı beni derinden etkiledi
11-09-2015	Hürriyet	Davutoğlu, Guardian'a mülteci krizini yazdı
11-09-2015	Sputnik	Aylan'ın babası: Kobani'de kalıp, şehrin inşasına yardım edeceğim
12-09-2015	Hürriyet	Bodrum'daki 12 kaçağın öldüğü faciada 5 tutuklu daha
12-09-2015	Sputnik	Aylan'ın babasına 'insan kaçakçısı' suçlaması
13-09-2015	Hürriyet	Hande Ataizi: Devlet bize yardım etsin
13-09-2015	Hürriyet	İsveçli girişimcilerden 'Refugee Air'projesi
13-09-2015	Hürriyet	Aylan milat oldu, Avrupa kapıları açtı, Basmane hareketlendi
13-09-2015	Rudaw	New York'ta Alan Kurdi mitingi
14-09-2015	Hürriyet	Ege'de kaçak teknesi battı: 14'ü çocuk 34 ölü

14-09-2015	Hürriyet	CHP Muğla Milletvekili Demir, Avrupa Parlamentosu Toplantısına Katılacak
14-09-2015	Hürriyet	Uluslararası Mersin Brıç Festivali Sona Erdi
14-09-2015	Rudaw	Erbil'de Alan Kurdi Sergisi
14-09-2015	Sputnik	Charlie Hebdo, Aylan'ı dalga konusu yaptı
15-09-2015	Hürriyet	Almanya'dan sonra Avusturya ve Slovakya da sınır kontrolüne başlıyor
15-09-2015	Hürriyet	Charlie Hebdo'ya 'Aylan' tepkisi
15-09-2015	Hürriyet	Bir fotoğraf her şeyi değiştirebilir
15-09-2015	Rudaw	Başbakan Barzani'den Alan Kurdi sözü
15-09-2015	Sputnik	Aylan'ın babası: Kaçakçı olsaydım, aileme bunu yapar mıydım?
15-09-2015	Sputnik	Charlie Hebdo: Aylan karikatürlerimiz yanlış anlaşıldı
19-09-2015	Hürriyet	İyi de neden gelmiyorsun?
19-09-2015	Hürriyet	Mazlum-der'den 'Mazlumların Batıya Yürüyüşü Ve Yaşanan Dramlar' Fotoğraf Sergisi
22-09-2015	Sputnik	Shakira: Aylan Kurdi, John Lennon'ın dizelerini aklıma getiriyor
23-09-2015	Hürriyet	Shakira'dan dünya liderlerine 'Aylan Kurdi' çağrısı
23-09-2015	Amerika'nın Sesi	'Savaşın Bedelini Çocuklar Ödememeli '

26-09-2015	Hürriyet	Kemal Kılıçdaroğlu: Dış politikada sizi kim kandırdı
26-09-2015	Hürriyet	Shakira bu kez Aylan Kurdi için söyledi
26-09-2015	Rudaw	BM’de Alan Kurdi gündemi
26-09-2015	Sputnik	Charlie Hebdo'da yaprak dökümü
28-09-2015	Hürriyet	İngiliz mucit Aylan gibi başka çocuklar ölmesin diye yeni bir icat yaptı
30-09-2015	Hürriyet	Charlie Hebdo yeni binasına taşındı
30-09-2015	Hürriyet	Basmane ’mülteci yatakhane’si’ oldu
30-09-2015	Hürriyet	Davutoğlu: “Uluslararası camia mültecileri rakam olarak görmekten vazgeçmelidir. Her sayı bir insandır”
30-09-2015	Sputnik	Barzani: Aylan, Kürtlerin mazlumiyetini simgeledi
02-10-2015	Hürriyet	Demirtaş ve Yüksekdağ HDP seçim bildirgesini açıkladı
04-10-2015	Rudaw	Alan Kurdi Karadeniz kıyısında
05-10-2015	Amerika’nın Sesi	İlk Suriyeli Mülteciler Glasgow’a
08-10-2015	Hürriyet	Birleşik Krallık kurtarma gemilerini geri çekti
16-10-2015	Hürriyet	Fotoğraf Sanatçısı Zohouri’nin Objektifinden, Mülteci Çocuklar
18-10-2015	Hürriyet	Mültecilerin Yaşamı Çizgilere Yansıdı
18-10-2015	Hürriyet	Davutoğlu ve Merkel'den önemli açıklamalar

20-10-2015	Hürriyet	Kanada’da liberal değişim
25-10-2015	Hürriyet	Heykeltıraş Murat Alınak, Aylan Kurdi İçin BM Ve Cenevre İle İletişime Geçti
30-10-2015	Hürriyet	Bir de hava vurdu
30-10-2015	Sputnik	Aylan’dan sonra 70’ten fazla çocuk daha Ege Denizi’nde öldü
06-11-2015	Sputnik	Charlie Hebdo, bu kez Mısır’da düşen uçakla ‘dalga geçti’
13-11-2015	Hürriyet	G-20 için Antalya'ya gelen Suudi Kralı Selman'a şatafatlı karşılama
17-11-2015	Hürriyet	Bodrum'da yine facia: 4’ü çocuk, 9 kişi öldü
19-11-2015	Hürriyet	New York Belediye Başkanı, Aylan Kürdi'nin fotoğrafıyla konuştu
19-11-2015	Hürriyet	'Aylan Bebek'in dramı kısa film oldu
20-11-2015	Hürriyet	Diyarbakır Barosu’ndan ‘Çocuk Hakları’ Açıklaması
23-11-2015	Hürriyet	Minik sığınmacı Sena’nın sonu da Aylan gibi oldu
28-11-2015	Hürriyet	Kanada, Aylan’ın ailesine sığınma verdi
28-11-2015	Sputnik	Kanada, Aylan'ın ailesine sığınma verdi
30-11-2015	Rudaw	Antalya’dan Alan Kurdi’ye ödül
01-12-2015	Hürriyet	Aylan Kurdi'nin ismi öldüğü sahilde yaşatılacak
03-12-2015	Hürriyet	CHP'li vekiller ölüm rotasında inceleme yaptı

04-12-2015	Hürriyet	TGC Sedat Simavi 'Gazetecilik Ödülü' DHA Muhabiri Nilüfer Demir'in
04-12-2015	Rudaw	Alan Kurdi – O fotoğraf ödül getirdi
07-12-2015	Rudaw	Arap yıldızdan Alan Kurdi'ye şarkı
09-12-2015	Hürriyet	Acının simgesi 'Aylan Bebek'
10-12-2015	Hürriyet	Aylan bebeğin ölümüne neden olanlara 35'er yıl hapis talebi
10-12-2015	Sputnik	Aylan bebeği ölüme taşıyanlara 35 yıl hapis istemi
10-12-2015	Sputnik	100 kare arasında Aylan da var
11-12-2015	Hürriyet	Kanada'ya hoş geldiniz
15-12-2015	Hürriyet	Aylan'ın yürek burkan o fotoğrafını 12 saatte milyonlar gördü
17-12-2015	Hürriyet	Barışı başlatabiliriz
19-12-2015	Hürriyet	Başbakan Davutoğlu Suriyeli Aylan Kurdi'nin babasını kabul etti
23-12-2015	Hürriyet	Aylan'ın babasından Noel mesajı
23-12-2015	Sputnik	Aylan'ın babasından çağrı: Suriyeli sığınmacıları kabul edin
24-12-2015	Hürriyet	Yazar Sinan Yağmur: "Mevlana'yı İnsanlar Yanlış Anlıyor"
26-12-2015	Sputnik	İngiltere'de Aylan bebeğin babasından 'alternatif' Noel mesajı
29-12-2015	Hürriyet	Ve Aylan bebeğin ailesi yeni vatanına ulaştı

29-12-2015	Sputnik	Aylan'ın ailesi sonunda Kanada'da
29-12-2015	Amerika'nın Sesi	2015'in En Çarpıcı Fotoğrafları
31-12-2015	Hürriyet	11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'den yeni yıl mesajı
31-12-2015	Hürriyet	Acı dolu bir yıl
03-01-2016	Amerika'nın Sesi	'Mülteci Krizi En Çok Çocukları Etkiliyor'
04-01-2016	Sputnik	Göçmenler için Tunus'tan İtalya'ya hayat köprüsü
13-01-2016	Sputnik	Charlie Hebdo'dan Aylan karikatürü: Yaşasaydı tacizci olurdu
13-01-2016	Rudaw	Charlie Hebdo'dan Alan Kurdi hakareti
14-01-2016	Hürriyet	Charlie Hebdo'dan tepki çeken Aylan Kurdi karikatürü
14-01-2016	Hürriyet	Charlie sevdi mi yoksa yerd mi!
14-01-2016	Sputnik	Aylan'ın halasından Charlie Hebdo'ya karikatür tepkisi: Mide bulandırıcı
15-01-2016	Hürriyet	Tküugd'den Charlie Hebdo Dergisine Sert Tepki
15-01-2016	Hürriyet	Aylan Kurdi'nin babası: Chalie Hebdo karikatürünü görünce ağladım
15-01-2016	Sputnik	Aylan Kurdi'nin babası: Charlie Hebdo'nun 'tacizci' karikatürü beni ağlattı
15-01-2016	Amerika'nın Sesi	Charlie Hebdo'dan Aylan Polemiği

17-01-2016	Rudaw	Ürdün Kraliçesi: Alan Kurdi yaşasaydı...
17-01-2016	Sputnik	Ürdün Kraliçesi'nden Charlie Hebdo'ya 'Aylan' yanıtı
19-01-2016	Hürriyet	Umut yolcularına Aylan'lı broşür
21-01-2016	Hürriyet	Galatasaray'ın savunmasına Aylan Bebek de girdi
24-01-2016	Hürriyet	Aylan bebek fotoğrafı World Press Photo'ya aday
31-01-2016	Rudaw	Çinli sanatçıdan Alan Kurdi pozu
01-02-2016	Hürriyet	Ai Weiwei'den dünyaya 'Aylan' mesajı
01-02-2016	Sputnik	Ai Weiwei'in 'Aylan pozu' tartışma yarattı
07-02-2016	Hürriyet	AK Parti'den Kilis için Nobel başvurusu
07-02-2016	Sputnik	AK Parti, Nobel Barış Ödülü'ne başvuru yaptı
08-02-2016	Rudaw	Fas'ta Alan Kurdi heykeli
10-02-2016	Hürriyet	Aylan bebeği ölüme götürenlerin yargılanacağı dava başlıyor
10-02-2016	Rudaw	Alan Kurdi Davası başlıyor
11-02-2016	Hürriyet	'Asıl organizatör Aylan'nın babası'
11-02-2016	Rudaw	Alan Kurdi Davası'nda ilk duruşma
11-02-2016	Rudaw	Sanıklar: Alan Kurdi'nin babası suçlu
11-02-2016	Sputnik	'Aylan bebek' davası ertelendi

19-02-2016	Sputnik	Avustralyalı sanatçıdan küçük Aylan'a şarkı
19-02-2016	Rudaw	Avustralyalı sanatçıdan Alan Kurdi'ye şarkı
21-02-2016	Rudaw	Alan Kurdi Süleymaniye'de yaşatılacak...
21-02-2016	Amerika'nın Sesi	BM: '340 Aylan Bebek Daha Boğuldu'
24-02-2016	Hürriyet	Mesaj dolu şişeler sığınmacılar için
27-02-2016	Hürriyet	Göçmenler için "güvenli geçiş yolu" talebi
29-02-2016	Hürriyet	Aylan Kurdi davasının görülmesine yarın devam edilecek
02-03-2016	Hürriyet	"Aylan Kurdi" davası
02-03-2016	Sputnik	Aylan'ın katil zanlıları hakkında delil bulunamadı
03-03-2016	Hürriyet	Aylan için delil yok
04-03-2016	Sputnik	'Aylan bebek' davasında iki Suriyeli ceza aldı
04-03-2016	Sputnik	Aylan, Finlandiya'da 'yaşayacak'
04-03-2016	Rudaw	Alan Kurdi davasında karar
05-03-2016	Hürriyet	Büyük drama 4 yıl
12-03-2016	Hürriyet	Almanya'da Aylan bebeğin dev resmi yapıldı
20-03-2016	Hürriyet	Suriyeliler kalıcı
25-03-2016	Sputnik	Brezilya'da Aylan Kurdi skandalı

29-03-2016	Hürriyet	BÜİK'ten Hürriyet'e iki ödül
07-04-2016	Amerika'nın Sesi	Mültecilerin Sınırdışı Edilmesine Tepki Sürüyor
08-04-2016	Hürriyet	Tek ses değil koro olmalıyız
08-04-2016	Hürriyet	Suriyeli mülteciler için anıt yapılacak
22-04-2016	Hürriyet	Çavuşoğlu Kanada gazetesi için makale kaleme aldı
27-04-2016	Rudaw	MEKANSIZ ÇOCUK: Alan Kurdi...
24-05-2016	Hürriyet	Hürriyet Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Vuslat Doğan Sabancı: Vicdanımızı işte bu fotoğraf uyandırdı
24-05-2016	Hürriyet	Aylan bebeğin ahşap heykelini yaptı
24-05-2016	Hürriyet	Suruç'ta 'Aylan Kurdi' parkı açıldı
24-05-2016	Rudaw	Alan Kurdi ahşap işlemede
26-05-2016	Hürriyet	Yılın basın fotoğrafı ödülü 'Aylan bebek' fotoğrafına verildi
27-05-2016	Hürriyet	Yılmaz Büyükerşen festival alanını gezdi
30-05-2016	Sputnik	Aylan Kurdi'nin babası: Davutoğlu bana 5 bin dolar verdi
31-05-2016	Hürriyet	Göçmen bebeğin fotoğrafı yürek yaktı
31-05-2016	Sputnik	Akdeniz'de ölen bebeğin fotoğrafı, dünyayı tekrar sarstı
16-06-2016	Rudaw	Erdoğan'dan Alan Kurdi mesajı
23-06-2016	Rudaw	Alan Kurdi grafitisine saldırı

23-06-2016	Sputnik	Aşırı sağcılar Aylan'ın anısına yapılan graffitiye saldırdı
04-07-2016	Sputnik	Graffitideki Aylan artık gülüyor
08-07-2016	Hürriyet	Ölen mülteci çocuklar için lokma döktürüldü
15-07-2016	Rudaw	Alan Kurdi'nin heykeline saldıran kim?
24-08-2016	Hürriyet	Göç ve göçmenler üniversitede ders oldu
24-08-2016	Amerika'nın Sesi	Joe Biden'ın Özüyle Türkiye İkna Olacak mı?
02-09- 2016	Hürriyet	Alan Kurdi'nin ölüm yıldönümü: Göçmenler için ne değişti?
02-09- 2016	Hürriyet	Charlie Hebdo İtalyanları kızdırdı
02-09- 2016	Sputnik	Aylan bebeğin babası: Ölümü hiçbir şeyi değiştirmede
06-09- 2016	Hürriyet	5'inci Uluslararası Bienali iptal edildi
06-09- 2016	Sputnik	Black Eyed Peas ne Aylan'ı ne de Ümran'ı unuttu: #WHERESTHELOVE
14.09.2016	Hürriyet	Mülteci dramına uluslararası "Exodus-Dejavu" projesi ile dikkat çekilecek
25-10-2016	Rudaw	Adaya Alan Kurdi ismi
02-11-2016	Sputnik	Erdoğan: Gördükçe, kinim artıyor, hırsım artıyor
06-11-2016	Hürriyet	Fatma Şahin, ABD'de Suriyelileri anlattı
08-11-2016	Hürriyet	Nilüfer'e büyük onur

17-11-2016	Hürriyet	Aylan Bebek seçildi
18-11-2016	Hürriyet	TIME: DHA Muhabiri Nilüfer Demir'in Alan Kurdi fotoğrafı "tüm zamanların en etkili 100" arasında
18-11-2016	Sputnik	Aylan Kurdi karesi, 'tüm zamanların en etkili 100 fotoğrafından biri' seçildi
21-11-2016	Hürriyet	Doğduğu köye okul yaptırdı; Aylan bebeğin adını verdi
21-11-2016	Rudaw	Alan Kurdi 'en etkili 15 fotoğraf' arasında
22-11-2016	Hürriyet	Alan Kurdi fotoğrafı "tüm zamanların en etkili 15 fotoğrafı" arasında
06-12-2016	Hürriyet	Muratpaşa'ya dört yeni park
09-12-2016	Hürriyet	Ak Partili gençler Aylan bebeği andı
10-12-2016	Hürriyet	‘Merhamet ve anlayış çözümün parçası olmalı’
18-12-2016	Hürriyet	‘İşlenen insanlık suçuna tanıklık ettim’
03-01-2017	Rudaw	Alan Kurdi kaleme nakşedildi
04-01-2017	Sputnik	Myanmar hükümeti Arakanlı Müslümanlara 'soykırım' yapılmadığına karar verdi
05-01-2017	Hürriyet	Arakan’ın Muhammed bebeği
26-01-2017	Rudaw	BM’ye Alan Kurdi mesajı
31-01-2017	Hürriyet	Kardan Aylan ve Ümran'ı yaptı
14-02-2017	Sputnik	Aylan Kurdi'nin halası, RT'ye konuştu: Batılı ülkeler savaşı durdurmak için hiçbir şey yapmadı

16-02-2017	Hürriyet	Yaşadıklarımızın bizden götürdüklerini yüzlerce yazıdan daha iyi anlatan bir oyun: Yaşlı Çocuk
28-02-2017	Hürriyet	Vali Tuna: Terörden en çok İslam ülkeleri etkileniyor
13-03-2017	Hürriyet	Deniz ambulansı 'Yaşam' törenle hizmete alındı
04-05-2017	Hürriyet	Paranın üzerinde o fotoğraf yer alacak!
04-05-2017	Sputnik	Finlandiya parasında Aylan Kurdi resmi
27-07-2017	Hürriyet	Ai Weiwei Boğaz'da
01-09-2017	Hürriyet	Dünya ağladı sonra herkes işine döndü
01-09-2017	Sputnik	'Uçurtma Avcısı'nın yazarı, Aylan Kurdi'nin hikayesini animasyona dönüştürdü
01-09-2017	Rudaw	Alan Kurdi'nin hikayesi animasyon oldu
04-09-2017	Rudaw	BM: Alan Kurdi'den sonra binlercesi öldü
11-09-2017	Hürriyet	Ai Weiwei Boğaz'da
14-09-2017	Hürriyet	Apar topar topladılar
15-03-2018	Hürriyet	Suriyeli Aylan Kurdi'nin yaşayabileceğini düşünüp, hayatını canlandırdı
20-05-2018	Amerika'nın Sesi	İki Yaşındaki Göçmen Kız Çocuğu Polis Kurşunuyla Öldü
03-07-2018	Hürriyet	Aylan için kırmızı tişört hareketi
01-09-2018	Rudaw	Alan Kurdi'nin fotoğrafını çeken gazeteci işten atıldı

03-09-2018	Hürriyet	Hiç bu kadar tehlikeli olmamıştı
06-10-2018	Hürriyet	Aylan Bebek'in anısına, saygıyla...
20-11-2018	Hürriyet	AK Parti'li gençler Aylan bebeği andı
09-12-2018	Hürriyet	Medyaya çocuk çağrısı: Damgalama canlandırma yaptırma
10-02-2019	Rudaw	Kurtarma gemisine Alan Kurdi'nin adı verildi
11-02-2019	Sputnik	Kurtarma gemisine Aylan Kurdi'nin adı verildi
07-04-2019	Rudaw	64 göçmeni kurtaran 'Alan Kurdi' gemisi 5 gündür denizde bekletiliyor
20-06-2019	Hürriyet	Steven Seagal Aylan Bebek için geliyor
27-06-2019	Hürriyet	Bir göçmen dramı daha
27-06-2019	Rudaw	Alan Kurdi'nin hayatı film oluyor
28-06-2019	Rudaw	Alan Kurdi'nin babası: Onayım olmadan bu film çekilemez
28-06-2019	Sputnik	ABD-Meksika sınırında kızıyla birlikte boğulan göçmen babanın annesi: Para biriktirip döneceklerdi
28-06-2019	Sputnik	ABD'li aktör Erdoğan'la görüşmek için Türkiye'de
29-06-2019	Rudaw	Alan Kurdi'nin babasından 'Aylan Bebek' filmine tepki
30-06-2019	Sputnik	Alan Kurdi'nin babasından 'Aylan Bebek' filmine tepki: İznim olmadan bu filmin yapılmasına onay veremem
06-07-2019	Amerika'nın Sesi	Almanya'da Gösteriler: Mültecileri Engelleyen İtalya Protesto Edildi

07-07-2019	Rudaw	'Alan Kurdi' gemisi 65 mülteci ile Avrupa kıyılarında bekletiliyor
08-07-2019	Hürriyet	Malta, Akdeniz'de kurtarılan düzensiz göçmenleri 'şartlı' aldı
04-08-2019	Rudaw	Malta'dan Alan Kurdi gemisine izin çıktı!
16-08-2019	Rudaw	Alan Kurdi'nin hikayesi 'Aylan Bebek' filminin fragmanı yayımlandı
16-08-2019	Sputnik	'Aylan Bebek' filminin fragmanı yayımlandı
02-09-2019	Rudaw	Dünyayı sarsan Alan Kurdi'nin ölümünün üzerinden dört yıl geçti
27-09-2019	Sputnik	Erdoğan'dan güvenli bölge açıklaması: Türkiye oyalanacak ülke değildir
29-09-2019	Sputnik	Aylan bebeğin babası, göçmen kurtarma gemisinde çalışacak
04-12-2019	Rudaw	İtalya Alan Kurdi ve Ocean Viking'e izin verdi
14-01-2020	Hürriyet	Esad'ın saldırılarından kaçan Minik Erva kayboldu, donarak öldü

ÖZGEÇMİŞ

Zindan Çakıcı 1994'te Diyarbakır'da doğdu. Tam burslu olarak okuduğu Kadir Has Üniversitesi iletişim fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümü'nü, 2018 yılında fakülte birincisi ve okul üçüncüsü olarak bitirdi. Lisans döneminde, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden yandal, Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümünden Siyasal İletişim uzmanlık sertifikası aldı. Lisanstan mezun olduktan sonra, 2018 yılında Galatasaray Üniversitesi'nde Stratejik İletişim Yönetimi bölümünde tezli yüksek lisans eğitimine başladı. Lisans ve yüksek lisans süresince, iletişim ve sosyal sorumluluk alanlarında yaptığı projeleri ile KalDer, Tühid, TRT, KKB gibi kurum ve kuruluşlardan toplam 9 ödül aldı. Lisans ve yüksek lisans eğitim döneminde, Doç. Dr. İrem İncoğlu'nun "TÜSİAD-Televizyon Dizilerinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" adlı projesinde kısa dönem, "Türkiye'de Gençlerin Yeni Medya Kullanımı ve Kültürel Deneyim Pratiklerinin İncelenmesi" adlı TÜBİTAK projesinde ise 9 ay süre ile araştırma asistanı olarak görev yaptı.

2019 yılında, Doç. Dr. Elgiz Yılmaz Altuntaş'ın editörlüğünü üstlendiği "Sağlık Hizmetleri Uygulamalarında Dijital Dönüşüm" adlı kitaba "Sağlık Hizmetlerinde Büyük Veri Analizi: T.C. Sağlık Bakanlığı E-Nabız Uygulaması" adlı makale ile katkı sağladı. 8. Uluslararası Çatışma, Terörizm ve Toplum Konferansında, Mesut Uçak ile "Others Resistance in Social Media: Ten Years Challenge" adlı bir sözlü bildiri yayınladı. Aynı dönemde Sabri Ege ile birlikte 2. Çukurova Genç İletişimciler Kongresinde "Gazeteciliğin Yapısal Dönüşümü: Arttırılmış Gerçeklik ve Sanal Gerçeklik Uygulamalarının Gazetecilik ile İlişkisi Üzerine Bir İnceleme" ve "Yeni Gelişen Medya Teknolojilerinin Ekonomi-Politiği: Sanal Gerçeklik Üzerine Bir Araştırma" adlı iki tam metin bildiri yayınladı. Emre Meriç ile birlikte Galatasaray Üniversitesinin düzenlemiş olduğu 2. Stratejik İletişim Yönetimi Konferansında "Bir Propaganda Aracı Olarak Bollywood Sinemasını Kamu Diplomasisi Bağlamında Yeniden İzlemek: Bajrangi Bhaijaan Üzerine Bir İnceleme" adlı tam metin bildiri yayınladı. 2020 yılından beri Üsküdar Üniversitesi, iletişim fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümü'nde araştırma görevlisi olarak görev yapan Çakıcı; Türkçe, Kürtçe ve İngilizce konuşabilmektedir.

TEZ ONAY SAYFASI

Üniversite : T.C. GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ
Enstitü : SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Hazırlayanın Adı Soyadı : Zindan ÇAKICI
Tez Başlığı : Uluslararası Dijital Medyada Bir Sosyal Temsil Olarak
Aylan Kurdi Haberleri
Savunma Tarihi : 10 / 07 / 2020
Danışmanı : Doç. Dr. E. Nazlı AYTUNA

JÜRİ ÜYELERİ**Unvanı, Adı Soyadı****İmza**

Prof. Dr. Banu BAYBARS HAWKS

Prof. Dr. Banu Müjde KARSAK

Doç. Dr. E. Nazlı AYTUNA

Prof. Dr. M. Yaman ÖZTEK

Enstitü Müdürü